

2020 KKTC CB Aday Adaylarının Covid-19 İzolasyon Sürecinde Kriz Yönetimi Söylemleri Analizi

Erem Kızıltan

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne İletişim ve Medya
Çalışmaları Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Ağustos 2020
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Ali Hakan Ulusoy
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdürü

Bu tezin İletişim ve Medya Çalışmaları Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Prof. Dr. Senih Çavuşoğlu
İletişim Fakültesi Dekanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından İletişim ve Medya Çalışmaları Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Doç. Dr. Aysu Arsoy
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Prof. Dr. Bahire Özad

2. Doç. Dr. Aysu Arsoy

3. Yrd. Doç. Dr. Ömer Yetkinel

ÖZ

Dünya Sağlık Örgütü 11 Mart 2020 tarihinde resmi olarak Çin'in Wuhan kentinden dünyaya yayılan Koronavirüs-19 (COVID-19) hastalığını pandemi olarak sınıflandırmıştır. İnsan sağlığını ciddi derecede tehdit eden, hatta ölümlerle sonuçlanan bu hastalığı dünya ülkelerinin gerek tıbbi, gerek ekonomik gerekse de sosyal açıdan yönetim biçimi farklılıklar göstermektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hükümeti (koalisyon hükümeti), bu süreci yönetirken dünyanın birçok ülkesinden farklı hareket ederek, 10 Mart 2020 tarihinde tespit edilen ilk vakayı ve temaslılarını karantinaya alarak, hastalığın yayılmasının önüne geçmiştir. Bu önlemlerin başında ülkeye yurtdışından gelen yolculara kapatılması (hava, kara, deniz kapıları), izole edilmesi, kısmi sokağa çıkma yasağı ve KKTC meclisinin kararıyla Nisan 2020 tarihinde yapılması planlanan Cumhurbaşkanlığı seçimini Ekim 2020 tarihine ertelemesidir. Meşru hükümet, vakaların sıfırlanması ile birlikte, 10 Mart- 5 Mayıs 2020 tarihleri arasında toplam 56 gün süren izolasyon süreci, mevcut krizi yönetme çabası yanında açılım planı üzerinde çalışmalara başlamıştır. Özellikle ülkenin Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde olması ve koalisyonu oluşturan siyasi parti başkanları ile mevcut Cumhurbaşkanının yanında ana muhalefet parti başkanının aday adaylığı olması, aday adaylarının kriz yönetimi ve açılım konularında farklı fikirleri ve bu fikirleri etrafında dönen söylemleri sürece damgasını vurmuştur. Bu çalışmada, Cumhurbaşkanlığı seçiminde aday adaylığı olan dört siyasetçinin, Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, Başbakan Ersin Tatar, Başbakan Yardımcısı Kudret Özersay, Ana Muhalefet Başkanı Tufan Erhürman'ın 56 günlük izolasyon sürecindeki söylemleri siyasal iletişim açısından incelenmiştir. Sosyal medya sitesi olan Facebook üzerinden paylaştıkları söylemler, nitel analiz yöntemi kullanılarak, içerik

bakımından ve biçimsel olarak analiz edilmiş, kategorize edilerek Van Dijk'in eleştirel söylem analizi üzerinden mikro ve makro yapılar ortaya konmaya çalışılmıştır. Yürütülen araştırmanın sonucunda dört Cumhurbaşkanı aday adayının söylemlerinde karşılıklı çatışma halinde oldukları ve reaktif kriz yönetimi ve stratejisi kullandıkları gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siyasal İletişim, Söylem Analizi, Kriz Yönetimi, Facebook, Covid-19.

ABSTRACT

The World Health Organization officially classified the Coronavirus-19 (COVID-19) spreading from Wuhan city, China, as a pandemic on March 11, 2020. The virus, which seriously threatens human health and even results in death, reveals the different management methods of the world countries in medical, economic and social terms. In the Turkish Republic of Northern Cyprus, the legitimate government (coalition government), acting differently from many countries in the world while managing this process, prevented the spread of the disease by taking the precaution on March 10, 2020, when the first case was spotted. The measures taken as top priority were to shut down the country's border's (air, sea, land), for people from abroad to isolate the country, partial curfew and to postpone the Presidential election, which was planned to be held in April 2020, to October 2020, with the decision of the TRNC parliament. During the 56-day isolation period between March 10 and May 5, 2020, the legitimate government started working on the opening plan as well as managing the current crisis, with the cases being reset. In particular, the fact that the country is in the Presidential election process and that the political party leaders of the coalition government, the main opposition party leader and current President contested a seat, their different ideas and discourses revolving around these ideas on crisis management and opening plan have marked the process. In this study, the discourses of four politicians who became a candidate for the Presidential election, President Mustafa Akıncı, Prime Minister Ersin Tatar, Deputy Prime Minister Kudret Özersay, and the leader of the Main Opposition Party Tufan Erhürman during the 56-day isolation period were analyzed in terms of political communication. The discourses they shared on Facebook were gathered and analyzed in terms of content

and mode by using the qualitative analysis method, categorized and macro and micro structures were tried to be revealed through Van Dijk's critical discourse analysis method. As a result of the research carried out, it was observed that the four Presidential candidates are in conflict and their approach to crisis management and strategy is reactive.

Keywords: Political Communication, Discourse Analyzes, Crisis Management, Facebook, Covid-19.

İTHAF

CB Aday Adaylarına...

TEŞEKKÜR

Öncelikle bu zorlu süreç içerisinde ve konu değiştirmek zorunda kaldığım zaman çerçevesinde bana her zaman emeğini hissettiren sevgili danışmanım ve beni bilgilere boğan, benim elimden çok çeken ve muhteşem insan Doç. Dr. Aysu Arsoy'a teşekkürümü sunuyorum. Aynı zamanda Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ), İletişim Fakültesi yüksek lisans programında geçirdiğim iki yıl içerisinde bana her zaman destek gösteren ve tez jürimde de yer alan sevgili Prof. Dr. Bahire Efe Özad hocama; tez jürime dış üye olarak katılan ve değerliyle bilgilerini paylaşan kıymetli hocam Yrd. Doç. Dr. Ömer Yetkinel'e; yardımlarından dolayı çok teşekkür ederim. DAÜ, İletişim Fakültesinin zorlu fakat bir o kadar da eğitici yüksek lisans sürecinde üzerimde emeği geçen tüm değerli akademisyenlerine teşekkürü bir borç bilirim.

Yüksek lisans eğitimime başladığım andan itibaren, yanlarında araştırma görevlisi olarak çalıştığım DAÜ TV/Radyosu müdürü Sn. Serkan Şen'e; DAÜ Mezunlarla İletişim ve Kariyer Araştırma Müdürlüğü (MİKA) birim sorumlusu Sn. Cemal Kılıç'a teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans tezimi hazırlarken, siyasete olan ilgimden bu çalışmayı gerçekleştirdim. Bugüne kadar siyaset alanında aktif biri olmama destek veren, maddi ve manevi benim yanımda olan aileme, özellikle bana siyaseti sevdiren sevgili halam Selda Şafak'a teşekkürlerimi arz ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	iii
ABSTRACT	v
İTHAF.....	vii
TEŞEKKÜR	viii
KISALTMALAR.....	xiii
TABLO LİSTESİ.....	xiv
1 GİRİŞ	1
1.1 Araştırmanın Problemi.....	4
1.2 Araştırmanın Motivasyonu	5
1.3 Araştırmanın Amacı	5
1.4 Araştırmanın Önemi	5
1.5 Araştırmanın Yöntemi ve Kuramsal Çerçevesi.....	5
1.6 Araştırma Soruları	6
1.7 Araştırmanın Sınırlıkları	7
1.8 Verilerin Çözümü ve Yorumlanması.....	8
2 LİTERATÜR TARAMASI.....	9
2.1 Yönetim ve Kriz	9
2.1.1 Kriz Dönemi	12
2.1.2 Kriz Oluşum Dönemi.....	13
2.1.3 Pro-aktif ve Reaktif Kriz Yönetimleri	17
2.1.4 Kriz Yönetiminde Liderlik ve Yönetici Kavramı.....	19
2.2 Algı Operasyonu.....	21
2.2.1 Algı Operasyonu Özellikleri	22

2.2.2 Algı Operasyonu Yönetiminde Dijital Medyanın Önemi	24
2.3 İletişim ve Sosyal Medya.....	24
2.3.1 İletişim Yapısı	24
2.3.2 Geleneksel Medya	31
2.3.3 Yeni Medya	31
2.4 İnternet, Sosyal Medya ve Kriz Yönetimi	33
2.4.1 İnternetin Olanak ve Sınırlılıkları.....	34
2.4.2 Sosyal Medya	34
2.4.3 Sosyal Medyada Kriz Yönetimi	37
2.5 Siyasal İletişim	39
2.5.1 Siyasal İletişim ve Propaganda.....	43
2.5.2 Siyasette İmaj Tanımı	45
2.5.3 Siyasal İletişimde Halkla İlişkiler Uygulamaları	45
2.6 KKTC’de Gerçekleşen Siyasal Pratikler ve Sosyal Medya	46
2.6.1 Kıbrıs’ın Yakın Tarihi.....	47
2.6.2 KKTC’de Yönetim ve Yönetim Politikaları	49
2.6.3 KKTC’de Basılı ve Sosyal Medya	50
2.7 Koronavirüs-19 (Covid-19) Örneği.....	52
2.8 Eleştirel Söylem Analizi	53
2.8.1 İdeolojik Kavramda Söylemin İdeolojisi	57
3 ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	59
3.1 Araştırmanın Yöntemi	59
3.2 Araştırma Soruları	61
3.2.1 Nitel Araştırma Yöntemi.....	61
3.2.2 İçerik Analizi.....	62

3.2.3 Van Dijk'in Eleştirel Söylem Analizi	62
3.3 Araştırmanın Yöntemi	65
3.3.1 Tanımlar	68
3.4 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	69
3.5 Veri Analiz Kategorileri	71
4 ANALİZLER.....	72
4.1 2020 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti CB Aday Adaylarının Facebook Profillerindeki Covid-19 ile İlgili Paylaşımları	72
4.1.1 CB Aday Adaylarının Facebook Sayfa Yönetimi ve İletişim Stratejileri	73
4.2 Kriz Sürecinde Yaşanan Olgularda CB aday adaylarının Tutumları	76
4.3 CB Aday Adaylarının Söylemleri ve Eleştirel Söylem Analizleri	82
4.3.1 Söylem 1: İngiltere'den Dönen Öğrenciler	83
4.3.2 Eleştirel Söylem Analizi: Yurtdışından Eğitim ve Öğrenim Görmek İçin Ülkede Bulunan Yabancı Uyruklu Öğrenciler	89
4.3.3 Sağlık ve Tıbbi Malzeme	91
4.3.4 Empati Kavramı.....	97
4.3.5 Bazı İşletmelerin Tekrardan Faaliyete Geçirilmesi	99
4.3.6 Ben Başbakan Olsaydım Örneği.....	104
4.3.7 Fikir Özgürlüğü -Mizah	106
4.3.8 2020 KKTC CB Aday Adaylarının Meclis Toplantısındaki Kriz Yönetimi	109
4.3.9 4 Mayıs Tarihinde Gerçekleşen Açılımlar Konusunda CB Aday Adaylarının Söylemleri.....	112
4.3.10 Eleştirel Söylem Analizi: Pile Köyü Sıkıntısı	115
4.4 CB Aday Adaylarının Facebook Profillerinin Biçimsel Değerlendirilmesi ..	118

5 SONUÇ VE ÖNERİLER	120
5.1 Araştırma Sorularının Sonuçlandırılması	120
5.2 Sonuç ve Öneriler	125
5.2.1 Öneriler	126
EKLER	141
Ek 1: CB Aday Adayı Mustafa Akıncı'nın Kişisel Facebook Profili	142
Ek 2: CB Aday Adayı Ersin Tatar'ın Kişisel Facebook Profili	143
Ek 3: CB Aday Adayı Kudret Özersay'ın Kişisel Facebook Profili	144
Ek 4: CB Aday Adayı Tufan Erhürman'ın Kişisel Facebook Profili	145

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
BK	Birleşik Krallık
CB	Cumhurbaşkanı
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
ICTV	Uluslararası Virüs Taksonomisi Komitesi
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
NETWORK	Veri, Ekipman ve Yazılım Paylaşımı Sistemi
PCR	Polimeraz Zincir Reaksiyonu
WEB	Dünya Çapında İnternet Ağı

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: CB Aday Adaylarının Facebook Takipçi ve Beğeni Tablosu	73
Tablo 2: CB Aday Adaylarının Facebook Profil Detayları.....	74
Tablo 3: CB Aday Adaylarının Kriz Yönetiminde Kullandığı Slogan Tablosu	75
Tablo 4: CB Aday Adaylarının İdeolojileri Tablosu	75
Tablo 5: Kriz Sürecinde CB Aday Adaylarının Sosyal Medya Değerlendirilmeleri Tablosu.....	118
Tablo 6: CB Aday Adaylarının, Kriz Yönetimi Becerileri	119

Bölüm 1

GİRİŞ

İnternet çağımızın en önemli iletişim araçlarından biridir. İnternet sayesinde kitleler, toplumlar veya kişiler an ve an her şeyi öğrenen ve her konudan bilgi sahibi olan konumdadır. Yıldız ve Demir (2016)'e göre, günümüzde internet, iletişimden sağlığa, özel hayattan, siyasete, hayatımızın birçok alanında yer almaktadır (Yıldız ve Demir, 2016). İnternet paylaşımların, fikir bildirim ve bilgilerin, kişiden kişiye veya kişilere aktarılmasında önemli rol oynayan bir iletişim aracıdır. İnternet ortak dil, duygu ve kamuoyunu yaratma noktasında da önemli rol oynayarak propaganda çalışmalarında da sıkça kullanılmaktadır.

Sosyal medya, internet, iletişim ve bilgi teknolojilerinin ürünü olarak ortaya çıkmamıştır. Yıldız ve Demir (2016)'e göre, internet hizmet ve uygulamaların bütünü temsil ederken, sosyal medya kişiler arası iletişim kurmaktadır. Sosyal medya sayesinde birçok farklı konuda, hedef bir düşünce içerisinde kişiler bir araya gelmektedir (propaganda, ticaret, arkadaşlık, vb.) gibi içerikleri birbirleriyle paylaşmaktadırlar (Yıldız ve Demir, 2016). Teknik olarak incelendiğinde, sosyal medya, kendi kullanıcılarını bir platform üzerinde veya platformlar dâhilinde toplayarak bir araya getiren ve kullanıcıları için sosyal açıdan kolaylık sağlayarak, uzakları yakın eden bir araç olarak görülmektedir. Kullanıcılar tarafından sosyal medya ise istedikleri zaman iletişime geçme, istediklerinde de iletişimden kopmalarındır. Barutçu ve Tomas (2013)'a göre, sosyal medya kullanıcılarının diğer

kullanıcılarla tecrübelerini paylaşmaları, iletişim bağlantılarını artırabilmektir (Barutçu ve Tomas, 2013).

Sosyal medya, siyasi alan ve siyasi iletişimde de önemli role sahiptir (Çıldan vd., 2013). Sosyal medya platformlarından daha çok kişiye ve hedef kitleye hitap etmek adına siyasal reklamlar gerçekleştirilmektedir. Büyük kitlelere ulaşan sosyal medya içeriklerinin bu açıdan siyasal iletişimdeki yeri önemlidir. Örneğin, siyaset alanında önemli isimler herhangi bir kriz aşamasında gerçekleştirmekte oldukları (kriz) çalışmalarını sosyal medya platformları üzerinden hedef kitlelerine anlık olarak aktarmaya çalışmaktadırlar. Siyasi liderler sosyal medya ağlarından yaptıkları yazılı, görsel ve işitsel paylaşımlarını hedef kitlelerine ulaştırabilmektedir. Paylaşımlarla hedef kitlesini olumlu etkilemeye ve güç kazanarak iktidar olmayı hedeflemektedirler. İletişim stratejileri ve siyasal iletişim kuralları sosyal medya için de belirlenip uygulanmaktadır (Çıldan, vd., 2013).

Siyaset alanında siyasi kesimin etkisinin ölçüldüğü en temel zamanlar kriz dönemleridir. Kriz, genel anlamda örgütlerin üst düzey hedeflerini tehlikeye sürükleyen etkenler olarak bilinmektedir (Yeniçeri, 1992). Kriz yönetimi kapsamlı ve zor bir süreçtir. Yaşanan krizi kişiler, kitleler veya örgütlerin fırsata dönüştürmek için gerçekleştirdikleri adımlar yetersiz kalırsa kriz dönemleri çıkmaz bir hal alır. Yeniçeri (1992)'e göre, kriz kavramı en çok stres, endişe, zorluk, panik, felaket, vb. yerine kullanılmaktadır (Yeniçeri, 1992). Ayrıca kriz dönemlerinde stres, panik ve endişe diğer durumların önüne geçer (Yeniçeri, 1992). Yaşanan kriz aşamasında siyasilerin ve lider vasfı taşıyan kişilerin kriz yönetimi, siyasal becerilerini ortaya çıkarmaktadır. Herhangi bir düzende her şeyin normal ve düzgün gittiği bir ortamda, yönetim kendisini belli etmemektedir. Yaşanan kriz anında daha verimli çalışmak

için bazı yöntemler mevcuttur. Bu yöntemler Pro-aktif ve Reaktif kriz yöntemleri diye ikiye ayrılmaktadır (Smith, 2005). Pro-aktif kriz yönetimi stratejisi meydana gelecek olan ve örgüt varlığını tehdit eden sorunları önceden görür, bu kriz durumu üzerine çalışmalar yürütür. Reaktif kriz stratejisi ise örgütün yaşanan krizler için daha önceden etki etmeye yönelik çalışmaları olmamaları ve kriz ile ilgili daha önceden hiç karşı karşıya gelmedikleri bir kriz durumunun yönetilmeye çalışıldığı durumdur (Smith, 2005). Kriz durumlarında kurumların varlık politikasını tehdit eden unsurları en iyi şekilde yönetebilmek ve yaşanan kriz durumundan hasar almadan çıkmak hedeflenmektedir (Smith, 2005).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)'de 2020 yılı Nisan ayında gerçekleşmesi beklenen Cumhurbaşkanlığı seçimleri 2019 yılının aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid-19 (Koronavirüs-19) salgınından dolayı ertelenmiştir. 10 Mart 2020 tarihinde ilk pozitif vakanın KKTC'de görülmesinden itibaren KKTC'de Covid-19 önlemleri başlamıştır. Bu çalışmanın kapsamı da 10 Mart 2020 tarihinden itibaren 56 gün süren Covid-19 izolasyon sürecini, kriz kapsamında siyasetçilerin söylemleri üzerinden ele almaktadır.

2020 yılının Nisan ayında gerçekleşmesi beklenen fakat salgından dolayı ertelenen Cumhurbaşkanlığı seçimleri aday adayları (Mustafa Akıncı, Ersin Tatar, Kudret Özersay ve Tufan Erhürman) inceleme kapsamında sınırlandırılmıştır. Araştırma kapsamında seçilen 4 cumhurbaşkanı (CB) aday adaylarının Facebook profilleri ilk Covid-19 vakasının tespit edildiği 10 Mart 2020 tarihinden itibaren takibe alındı. Önlemler kapsamında 10 Mart 2020 ile 5 Mayıs 2020 tarihleri arasında uygulamaya giren kontrollü sokağa çıkma uygulamasıyla başlayan 56 günlük Covid-19 izolasyon sürecinde, aday adaylarının Covid-19 ile ilgili yaptıkları tüm Facebook paylaşımları

toplandı. Çalışma 5 Mayıs 2020 tarihi ile sınırlandırılırken, ülke içerisinde yeni vakaların görülmediği kontrollü sokağa çıkma uygulamasının sonlandığı KKTC ekonomisi için iş yerlerinin içte açılmaya başlandığı tarih tercih edilmiştir. Belirlenen sürede aday adaylarının Facebook profillerinden toplanan söylemler, kategorize edilerek Van Dijk'in eleştirel söylem analizi kullanılarak mikro ve makroyapılar ortaya konmaya çalışılmıştır.

1.1 Araştırmanın Problemi

Aralık 2019 tarihinde Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid-19 (Koronavirüs-19) kısa sürede tüm dünyayı etkisi altına alan virütik bir enfeksiyondur. Covid-19 virüsü 2020 yılında etkisini artırmış ve pandemik olduğu duyurulmuştur. KKTC'de salgının ilk tespiti KKTC'ye tatil için gelen Alman turist kafilesindeki bazı kişilerin 10 Mart 2020 tarihinde ateşlenmesiyle Covid-19 virüsünün KKTC'de görüldüğü açıklanmıştır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün açıklamalarına göre Aralık 2019'da Çin'de ortaya çıkan ve devam eden Covid-19 salgını, Şubat 2020 ve Mart 2020 aylarında İtalya, Fransa, Amerika Birleşik Devletleri, İspanya, İngiltere ve İran'ı hastalığın merkez üssü olarak bildirmiştir (Dünya Sağlık Örgütü, <http://www.who.int.tr/>).

Salgının tüm dünyaya büyük bir hızla yayılması ve Nisan 2020 KKTC Cumhurbaşkanlığı seçimimin ertelenmesi, kriz yönetimi stratejilerinin ve siyasal iletişimin önemini ortaya koymaktadır. Ekim ayında gerçekleşecek olan KKTC 2020 CB seçimleri Aday adaylarının Covid-19 izolasyon sürecindeki söylemleri de bu açıdan araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2 Araştırmanın Motivasyonu

KKTC'deki CB seçimlerinde izlenecek siyasal iletişimi incelemek üzere başlayan çalışma, pandemiden dolayı seçimlerin ertelenmesiyle dikkatler yine siyasal iletişimdeki en önemli konulardan biri olan kriz yönetimine çevrildi ve bu çalışmanın da konusu olarak belirlendi.

1.3 Araştırmanın Amacı

Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid-19 (Koronavirüs-19) salgın hastalığın 10 Mart 2020 tarihinde KKTC sınırları içerisinde ilk tespit edilen pozitif vaka ile birlikte salgın hastalık ülke içerisinde sınırlamaların getirilmesine neden olmuştur. 5 Mayıs 2020 tarihinde de içte açılım süreci başlamış ve sınırlamalar sonlandırılmıştır. Çalışmanın amacı; 56 gün süren bu kısmi izolasyon sürecinde ertelenen 20 Nisan KKTC Cumhurbaşkanlığı seçiminde, Cumhurbaşkanı (CB) aday adayları olan siyasetçilerin sosyal medya paylaşımlarını ve söylemlerini Van Dijk'in eleştirel söylem analizi ile inceleyerek mikro ve makro yapılar üzerinden kategorize ederek, aday adaylarının siyasi propagandalarını ortaya koymaktır.

1.4 Araştırmanın Önemi

Mevcut çalışmada, Covid-19 salgınıyla ortaya çıkan krizin KKTC ve tüm dünyanın eve kapanması ve böylesi bir krizin bu yüzyılda ilk kez yaşanıyor olması bu çalışmanın siyasal iletişimdeki önemini ortaya koymaktadır.

1.5 Araştırmanın Yöntemi ve Kuramsal Çerçevesi

Bu çalışma siyasal iletişimi kuramsal çerçeve olarak temel almaktadır. Nitel bir çalışmadır. Nisan 2020 KKTC Cumhurbaşkanlığı seçimi aday adaylarının 56 günlük Covid-19 izolasyonu sürecindeki Facebook profilleri üzerinden gerçekleştirdikleri paylaşımlarındaki söylemler Van Dijk'in eleştirel söylem analizinden yola çıkılarak, mikro ve makro kategorilere ayrılarak incelenmiştir. Siyasal iletişim belli gruplara,

topluma, kitlelere, ülkelere, ya da bloklara kabul ettirmek ve gerektiğinde eyleme dönüştürmek, uygulamaya koymak üzere siyasal aktörler tarafından çeşitli iletişim türleri ve tekniklerinin kullanılması ile gerçekleştirilen iletişim olarak tanımlanmaktadır. Siyasal açıdan örgütlerin ve siyasi kimliği olan kişilerin herhangi bir kriz, halkla ilişkiler, propaganda, algı operasyonu gibi hükümet ortamlarında birbirlerinden farklılık göstermektedirler. Bu sayede siyasi örgütlerin farklılıklarından dolayı farklı uygulamalar ile gündeme geldikleri görülmektedir (Aziz, 2013).

Van Dijk (1988), söylemleri temel olarak konuşma ve metin biçimi yapısını açıklamak ve temel açıdan dilin detayının incelenmesi olarak görmektedir (Dijk, 1988). Van Dijk (1988), eleştirel söylem analizi içerisinde kodların mevcut olduğunu ifade etmektedir (Dijk, 1988). Eleştirel söylem analizinde, kullanılan kelimeler, cümleler ve metinsel açıdan ifadeler ele alınmaktadır. Bulunan bu bilgilere dayanarak, gerçekleşen söylemler için çıkarımda bulunmaktadır. Van Dijk'ın eleştirel söylem analizi, söylemlerin içerisindeki cümlelerin içeriklerini araştırarak gerçekleşen iddiaları, ima yolu üzerinden ortaya koyan çalışmalar mevcuttur (Tokan, 2007).

Eleştirel söylem analizinde, söylemin temel kelimelerini ve sözcüklerini ele alarak bir yol izlenmektedir. Söylemin oluşumunda düzeltici ve habercinin/yazarın kelime seçimi incelenmektedir. Sözcüklerin yan ve düz anlamlarını da belirtilmektedir.

1.6 Araştırma Soruları

Bu araştırma Nisan 2020 KKTC Cumhurbaşkanlığı seçiminde, CB aday adayları olan, sosyal medyayı çok sık kullanan 4 politikacının, Covid-19 salgınının yayılmasını

durdurmak için devlet kararıyla uygulanan 56 günlük Covid-19 kısmi izolasyon sürecinde Facebook paylaşımlarından toplanan söylemleri inceler. Bu amaçla CB aday adaylarının 56 günlük Covid-19 izolasyon süreci ile ilgili paylaşımlarına bakılarak aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmaktadır.

Ertelenen Nisan 2020 KKTC Cumhurbaşkanlığı seçiminde, cumhurbaşkanı aday adayları olan, sosyal medyayı en sık kullanan 4 siyasetçinin, 56 günlük Covid-19 izolasyonu sürecinde, kişisel Facebook hesapları üzerinden gerçekleştirdikleri paylaşımlarda:

Araştırma Sorusu (1): KKTC CB aday adaylarının, barış odaklı söylemleri nelerdir?

Araştırma Sorusu (2): KKTC CB aday adayları hangi kriz yönetimi model/stratejisini kullanmaktadır?

Araştırma Sorusu (3): KKTC CB aday adayları Covid-19 krizini siyasi propagandalarında nasıl kullandılar?

Araştırma Sorusu (4): KKTC CB aday adayları söylemlerinde çözüm odaklı olmayı merkezlerine yerleştirdiler mi?

Araştırma Sorusu (5): KKTC CB aday adayları arasındaki muhalif siyasetçiler, Covid-19 krizini, kamuoyunu etkilemek ve politik güvensizlik oluşturmak için nasıl bir strateji geliştirdiler?

1.7 Araştırmanın Sınırlıkları

Çalışma Nisan 2020 tarihlerinde gerçekleşmesi beklenen fakat Covid-19'den dolayı 13-18 Ekim 2020 tarihlerine ertelenen Nisan 2020 KKTC Cumhurbaşkanlığı seçiminde, cumhurbaşkanı aday adayları olan, sosyal medyayı en sık kullanan 4 siyasetçiyi ve 10 Mart 2020'den 5 Mayıs 2020 tarihine kadar olan 56 günlük Covid-

19 izolasyon süresini kapsamaktadır. Araştırma,4 siyasetçinin kişisel Facebook hesapları üzerinden gerçekleştirdikleri paylaşımlarındaki söylemlerin incelenmesi ile sınırlıdır.

Pandeminin kontrol altına alınabilmesi için 10 Mart 2020’de başlayan kısmi sokağa çıkma yasağı, 5 Mayıs 2020 tarihinde sona erdiğinden çalışmanın süresi de 56 günlük Covid-19 kısmi kapanma süresiyle sınırlıdır.

1.8 Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Veri incelenmesinde Van Dijk’in eleştirel söylem analiz yöntemi ile mikro ve makro yapılar üzerinden çerçeveler çıkarılarak incelenmiştir (Çelik ve Ekşi, 2008). Çalışmadan elde edilen veriler tezin bulgular bölümünde değerlendirilmiştir. Eleştirel söylem analizi ile Pro-aktif ve Reaktif kriz yönetimi stratejileri de makro ve mikro yapılar içerisinde yer verilmiştir.

Araştırmada, Van Dijk’in eleştirel söylem analizi mikro ve makro kategorileri ile ele almaktadır. Mikro yapı, doğrultusunda metnin sesleri, sözcükleri, cümle yapısı ve anlamlarına cevap aranırken, makro yapı, ana yön olarak metnin teması, tematik yapısı ve konumlandırılması kategorilerine ardalın ve bağlam bilgisi ile cevap aranmaktadır. Van Dijk’in eleştirel söylem analizi özellikle politik konularda öne çıkmakta ve böylesi kriz durumlarında ortaya çıkan krizin araştırma çalışmalarında yer verilmektedir. Özellikle politik kriz dönemlerinde siyasi söylemler ve açıklamalar toplum ve kamuoyu tarafından büyük önem taşımaktadır.

Bölüm 2

LİTERATÜR TARAMASI

Tezin ikinci bölümü olan Literatür Taraması'nda çalışmanın kuramsal çerçevesine yer verilmektedir. Bölüm 2'de bulunan ana başlıklar şöyledir: Yönetim ve Kriz; Algı Operasyonu; Kurumsal İletişim Stratejisi ve Planlaması; İnternet, Sosyal Medya ve Kriz Yönetimi; Siyasal İletişim; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Gerçekleşen Siyasal Pratikler ve Sosyal Medya; Pandemik; Eleştirel Söylem Analizi.

2.1 Yönetim ve Kriz

Yönetim bir gruba bağlı kişilerin, uygun bir ortamda davranışlarını etkileyerek, istenilen sonuçları elde etmeyi hedefleyecek biçimde, ortak bir amaç doğrultusunda yönlendirilme sürecidir (Bozkurt, 1998). Bu süreci yönlendiren kişilere yönetici unvanı verilmektedir. Yönetim ve yöneticiler kurumun en küçük biriminden, en büyük birimine kadar uzanan tüm kurumların ve kuruluşların en gereksinim duydukları bölümdür. Yönetici, hizmetten sorumlu görev yapan kimse olarak adlandırılmaktadır. Kurum ve kuruluşlar bir bütünü oluştururken, yönetici ve yönetim olmadan hiçbir kurum ve kuruluş tam anlamıyla faaliyetlerini yerine getiremezler (Drucker, 1974).

Kriz ise; gündemi ilgilendiren en büyük temel öge olarak ön plana çıkmaktadır. Kriz, bir örgütün üst düzey hedeflerini tehdit eden bazen ise tehlikeye sürükleyen etkenler olarak ön görülmektedir. Kriz yönetimi zor bir süreç içeren kapsamlar çerçevesinde devam etmektedir. Örgüt tarafından yapılan krizleri fırsatlara dönüştürmek adına

atılacak adımlar yetersiz olursa bu durum çıkmaz bir hal alır. Yaşanan kriz ortamı çıkmaza girer. Kriz oluşturabilecek durumlar gün geçtikçe farklı boyutlarda karşımıza çıkmaktadır. Yaşanan krizler sağlık, hükümet, siyaset, maddi açıdan olabilmektedir. Kurum ve kuruluşlar gibi devlet yönetimi de krizle karşılaşabilir ve krizle başa çıkmak devlet için de elzemdir (Can, 1997).

Yeniçeri (1992), krizi stres, endişe, zorluk, panik, felaket, vb. kavramlar çerçevesinde kullanıldığını, bu kavramlarının yaşanan kriz olaylarının çoğulunda söz etmenin mümkün olduğunu savunmaktadır (Yeniçeri, 1992). Ayrıca Yeniçeri (1992)'ye göre kriz durumlarında, işletme yönetimini tehdit etmeyen stratejiler geliştirmelidir (Yeniçeri, 1992). Krizin varlığını ve boyutlarını tartışarak, dengeleri bozmayan, dengeler bozulsun bile dengelerin yakın zamanda kontrol altına alınabilecek şekilde, karar mekanizmalarını işlemeyen bir duruma sokmayan adımların atılması da önemlidir (Yeniçeri, 1992). Ortaya çıkan geçici çatışma, direniş durumları da söz konusu kriz diye adlandırmaktadır (Yeniçeri, 1992).

Yönetimler, krizi en iyi ve en kapsamlı şekilde yönetmek adına her zaman kriz yönetimi oluşturabilecek bir yapı da planlamalıdır. Örgütsel krizin temel özelliklerinden biri de kriz durumuna hazır olma; örgütün tahmin ve önleme mekanizmasıyla yetersizlikleri öngörmesi hazır bulunmasını sağlamasıdır. Bu doğrultuda, yaşanan krizlerde fırsatlar da önemli rol oynayarak gelişen krize yön verebilmektedir. Eğer kriz durumu algılanmazsa krizlerden çıkmak kolay bir durum değildir (Can, 1997).

Kriz durumunda zaman yönetimi her açıdan sıkıntıya sokan bir durumdur. Zaman, kriz durumunda sadece tek taraflı değil çift taraflı iletişim ağındaki kriz durumlarında

söz konusu olarak da ön plana çıkmaktadır. Tek taraflı kriz meydana gelirse toplama çalışmaları daha hızlı ilerleyiş göstererek kendi kendisini geliştirmeye yardımcı olmaktadır. İki taraflı kriz olursa yeterince zamanın bulunmamasından, son kaçınılmaz olur. Yönetimler iki taraflı olarak hiçbir şekilde krizin önüne zamanında geçemezler veya geçseler bile kriz sonucunda sorunlar ve fikir ayrılıkları meydana gelir (Can,1997). Krizin en iyi şekilde yönetilmesi bakımından etkili olan durum krizin yöneten kişilerin krizler hakkında yeterli bilgiye sahip olması ve zaman yönetimi (time-managment) becerileri gerekmektedir (Can, 1997).

Kriz ortamı ve kargaşa ortamı her örgütün karşılaşılabileceği bir durumdur. Kriz konularının ne zaman nerede ortaya çıkacağı belli değildir. Kriz durumları belli zamanlarda ortaya çıkmadığı için öncesinden bir plan ve program mevcut değildir. Kriz, her örgütün potansiyel olarak paylaşımlar kapsamında ilerleyeceği bir durumdur. Yönetim için kriz, taşıması güç bir durumdur. Krizler kaçınılmaz ise, krizler ele alınmalıdır. Büyük krizler yönetimin sonunu getirmektedir. Yöneticilerin krizi en iyi şekilde yönetebilmeleri adına kriz hakkında fikir sahibi olmaları gerekmektedir (Arslan, 2003).

Yönetim açısından kriz durumlarında yönetim ve yöneticinin becerisi öne çıkmaktadır. Herhangi bir düzende her şeyin normal ve düzgün gittiği bir ortamda yönetim kendisini belli etmemektedir. Bu sayede kriz ile baş etmek adına kriz hakkında bilgi sahibi olmak, zor bir durum karşısında bütünlük gerektirmektedir. Kriz yönetimine sahip olmayan örgütler ve yönetimlerin genel açıdan kriz yönetimi yoksunluğundan herhangi bir kriz veya kargaşa sonrasında ayakta kalmalarını pek de beklememek gerekmektedir (Arslan, 2003).

2.1.1 Kriz Dönemi

Kriz oluşuma geçmeden önce dikkat edilirse sinyaller gönderir (Yeniçeri, 1993).

Akat (1994)'a göre ise kriz durumlarının dönemsel olarak özellikleri bulunmaktadır

(Akat, 1994). Bu özellikler şöyledir (Akat, 1994, s.22):

- Kriz durumu tahmin edilemeden gerçekleşmektedir.
- Örgütün kriz önleme temelleri ve öngörülleri yetersiz olur.
- Kriz, örgütün varlığını ve amacını tehdit altında tutan unsurlardır.
- Herhangi bir kriz durumunun üstesinden gelmek ve izlenmesi gereken alternatif yolların karşılaştırılması için yeterli bilgi ve zaman mevcut değildir.
- Kriz, ivedi müdahale gerektirmektedir.
- Kriz, karar veren bireylerde gerilim yaratmaktadır.

Demirtaş (2004), kriz yönetiminde temel faktörlerin ve örgütsel etmenlerin bulunduğu savunmaktadır (Demirtaş, 2004). Demirtaş (2004), kriz yönetimindeki temel faktörleri:

- Ekonomik koşullar, durum ve sistem;
- Her geçen gün ilerlemeye devam eden teknolojik gelişmeler;
- Toplumun ve kültürlerin insanlara katmış olduğu etmenler;
- Hukuki açıdan ve siyasi açılardan ortaya çıkan etmenler;
- Uluslararası çevre etmenleri;
- Doğal etmenler (Örgüt dışı etkenler);

Olarak tanımlanmaktadır (Demirtaş, 2004).

Ayrıca Demirtaş (1994)'a göre örgütsel etmenler, 'örgütsel yapı' ve 'yönetimin niteliği' olarak adlandırılmaktadır (Demirtaş, 2004). Yönetimin niteliği, kriz

durumlarını inceleyip, araştırıp tahmin edip herhangi bir kriz durumunda çevresel değişimleri izleyerek veri toplama bütünüdür (Demirtaş, 2004).

Kriz süreçleri yakın zamanlar çerçevesinde konuları ve aşamaları en kapsamlı şekilde takip etmeleri, örgütü kriz süreci öncesi, kriz süresi zarfında ve kriz sonrası olumlu veya olumsuz etkilemektedir (Can, 1997). Can (1997)'e göre ise, kriz döneminin 3 aşaması bulunmaktadır (Can, 1997, s.25);

- Kriz uyarılarının algılanması ve algılandığı halde harekete geçilmemesi
- Kriz dönemi;
- Çözülme dönemi.

2.1.2 Kriz Oluşum Dönemi

Dinçer (1992)'e göre, kriz dönemi 5 farklı alt başlıkta toplamaktadır. Bunlar sırası ile Körlük, Atalet, Yanlış Kararlar ve Gerçekleştirilen Faaliyetler, Kriz Yönetimi ve Kriz Çözümü, Kriz Çerçevesinde İletişim Etkenleri ve Kriz İletişimi olarak sıralanmaktadır (Dinçer, 1992; Yeniçeri, 1993).

Körlük

Bu aşamada yönetimi, oluşturan kişiler örgütü tehdit eden ve örgütün iç ve dış çevrede meydana gelebilecek olan tehdit unsuru içeren sinyalleri kriz öncesinden görülebilmektedir, bazen de kör noktaya gelmekte veya üstünde durulmamaktadır. Körlük niteliğinde meydana gelebilecek olan sorunlar öngörülmez ise meydana gelecek olan teşhisler ve uygulamalar yetersiz kalır (Yeniçeri, 1993). Gerçekleşen olgular boyutunda elde tutulabilen var olan iyi sonuçlardan dolayı, ayrıntılar önem taşımamıştır. Yönetim yaşadığı körlük politikasından dolayı başarılı olmak adına krizi önceden algılayamaz (Hamarat, 1994).

Atalet

Ataletin farklı boyutlarda çeşitli sebepleri bulunmaktadır (Can, 1997). Çevresel boyutta etkenlik gösteren gelişmeler ve değişimlerde farklı boyutları vardır (Can, 1997). Etkenlik gösteren herhangi bir kriz durumunda gerekli tedbirleri, önceden sonuçlarını göremedikleri için tedbir alamamaktadırlar (Can, 1997). Kriz durumları söz konusu olduğunda zaman çerçevesinde düzebileceği gibi öngörülmektedir. Kriz durumunun önünü alamazsanız, kriz daha da belirgin bir tavrılır ve şiddetlenir. Söz konusu durum böyle olunca işler ve etki ters gitmeye ve örgüt gerilemeye doğru gider (Dinçer, 1992).

Yanlış Kararlar ve Gerçekleştirilen Faaliyetler

Dinçer (1992)'e göre, karar aşamasında yorum yapma veya yapabilme ön plana çıkar. Karar vermede, etkili olan iç problemler ve değişiklikler vardır (Dinçer, 1992). Karar verebilme sürecinde durumun etkileyeceği bireyleri ikna etmek adına çalışmalar gerçekleştirir (Dinçer, 1992).

Yanlış karar sürecinde değişiklikler ve iç problemlerin başlangıç göstermesi belirsizliklere yol açar. Böylece hâkim veya yeni bir görüş oluşumu engellenir (Dinçer, 1992). Yanlış karar verme süreci ve gerçekleştirilen faaliyetler genel boyutta değişikliğe uygun olabilecek herhangi bir davranışın değişikliğe uygun oluşum ihtimalini olumsuzla sürükler (Dinçer, 1992). İşletme belirsizliği ortadan kaldırmak adına ortak bir karar veremez ve herhangi bir strateji geliştirilemez (Dinçer, 1992).

Kriz Yönetimi ve Kriz Çözümü

Kriz en iyi şekilde ve en kapsamlı boyutunda yönetilirse, buna oranla çözümü daha kolay bir tavrılır (Narbay, 2006). Kriz yönetiminin etkili olması ve kriz sonrasında da etkisini sürdürülebilir olması için planlı, programlı bir süreç gerektirmektedir. Kriz yönetimi hedef kitleye ulaşmak adına sözlü, görsel ve yazılı medya üzerinden bütünlüklü yürütülmelidir (Narbay, 2006).

Kriz durumlarında etkili iletişime önem verilmektedir (Tekin ve Zerenler, 2005). İletişim kriz durumlarında, diğer zamanlara göre daha fazla ön plana çıkmaktadır. Kriz yönetiminde alınan ve uygulanan politikaların yetersiz kalması durumunda hedef kitle üzerinde beklenen etkiyi yaratamamaktadır (Tekin ve Zerenler, 2005). Kriz yönetiminde örgütün hiyerarşik yapılanması da dikkatle ele alınmalıdır. Tekin ve Zerenler (2005)'e göre, kriz durumlarına öncelikli olarak kriz iletişim komitesi kurulmasını ve bu komitenin işlevinin önemini vurgular (Tekin ve Zerenler, 2005).

Kriz durumlarında krizi aşmak için çalışan ve ideolojik bir hiyerarşi geliştiren kriz iletişim komitesi, medya ile kurum arasındaki iletişimi gerçekleştirmektedir. Kriz iletişim komitesi herhangi bir durum söz konusu olduğunda halkla irtibat halinde ve birimlere soruların cevaplarını sormadan cevaplayabilen güçlü bir yapıya sahip olması gerekir (Tekin ve Zerenler, 2005).

Keklik (2015)'e göre kriz yönetimi 6 aşamadan oluşur (Keklik, 2015). Bu aşamaları

- Kriz sinyallerinin alınması;
- Krize hazırlık ve korunma;
- Krizin denetim altına alınması;
- Normal duruma geçiş;

- Öğrenme ve değerlendirme;
- Yeniden inşa;

Olarak tanımlamaktadır (Keklik, 2015).

Kriz Çerçevesinde İletişim Etkenleri ve Kriz İletişimi

Kriz iletişim komitesi ile kurum ve kuruluşun belirlenmiş orta ve kısa vadeli plan ve politikaları, vizyon ve misyonu genel anlamda örtüşmesi gerekmektedir. Kriz iletişim komitesi bilgileri ve verileri tüm yapıp, bir araya getiren komitedir. Komite genel açıdan şeffaf, saf ve güvenilir olması gerekmektedir. Komite toplumu her konumda paylaşımları, söylemleri ve açıklamaları boyutunda paylaşım yoluyla bilgilendirmek ile yükümlüdür (Tekin ve Zerenler, 2005).

Kriz iletişim komitesinde yer alacak olan kişiler, önceden konuya hâkim olmaları ve ilgili olarak yetişmeleri onlara avantaj sağlamaktadır. Bu bağlamda kriz iletişimi komite üyelerinde, araştırma teknikleri bilmeleri, disiplinlerarası deneyime, strateji geliştirmek için değerli özelliklerdir. Bu özelliklere sahip üyelerden oluşan kriz iletişim komitesi tehdit unsurlarını, fırsata daha kolay çevrilebilmektedir (Narbay, 2006).

Jnsen (2014), gerçekten uzak, doğru niteliği bulunmayan paylaşımların katlanarak artacağını savunmaktadır. Olumsuz haber, bilgi ve görüşlerin yayılmasını önlemek için kurumun zaman kaybetmeden hareket etmesi gerekmektedir. Kuruluşun doğru bilgiler ışığında kamuoyuna bilgilendirmesi önemli bir unsurdur (Jnsen, 2014).

Metzgar ve Sweester (2007), kurum ve kuruluşların her türlü kriz durumunda sosyal medyanın önemli bir yer tuttuğunu vurgulamıştır. Fakat geçmiş zamanlarda sosyal

medyanın günümüzdeki kadar yaygın olmaması bu düşünce tarzına dezavantaj sağlamıştır. Metzgar ve Sweester (2007) yılında bu durumu vurgularken; diğer düşünürler bu durumu hafife almıştı (Metzgar ve Sweester, 2007). Kriz yönetimi bir yandan, diğer yandan ise da organizasyon, etkinliklerin duyurulması ve paylaşılması gibi konularda da yaygın olarak kullanılan mecradır (Perry ve Ark, 2003). İnternet ve sosyal medya platformları sayesinde, krizler açısından bakıldığında sadece internet kökenli krizlerin değil, geleneksel olarak ortaya çıkan krizler bütününde de, krizlerin kontrol edilebilmesi adına kurum ve kuruluşlara farklı açılardan iletişim alanı içerisinden (özellikle sosyal medya siteleri) kriz hakkında takip edilebilme konusunda katkı sağlayabilmektedir (Ward, 2011).

Ward (2011), bugünün teknolojik dünyası ile krizlerin ve kriz ortamlarının bir anda yaratılabildiğini savunmaktadır (Ward, 2011). Sweester ve Metzgar (2007)'e ise, yeni iletişim teknolojileri, kurum ve kuruluşlar tarafından başarılı ve etken bir şekilde kullanılması ile kriz iletişimini tehditten fırsata dönüştürebilmektedir. (Sweester ve Metzgar 2007).

İletişim teknolojilerini etkin kullanılan, güncel bilgiyi en hızlı ulaştıran kurum ve kuruluşlar olaylar karşısında avantajlı duruma geçmektedir. Böylece istediği algı operasyonu oluşturulabilir (Sweester ve Metzgar, 2007). Bireyler, kurum ve kuruluşlar sosyal medyayı kullanarak kamuoyu oluşturma yeteneğine sahiptirler.

2.1.3 Pro-aktif ve Reaktif Kriz Yönetimleri

Kriz Yönetimi Pro-aktif ve Reaktif olarak ikiye ayrılır. Reaktif kriz yönetimi sayesinde kriz durumlarında belli konular ve çerçeveler sayesinde değişiklik göstermeye çalışmak, yalanlamak ve kriz çerçevesinde harekete geçmektedir (Şafaklı, 2000). Siyasi kişiler bu uygulama sayesinde suçlu olsalar bile suçu kabul

etmezler ve olayı kendi taraflarına çekmeye çalışırlar (Şafaklı, 2000). Pro-aktif kriz yönetiminde ise planlı olarak çalışmalar gerçekleştirildiği için herhangi bir kriz durumu söz konusu olduğunda gerçekleşen çalışmalar verimlilik göstermektedir (Şafaklı, 2000).

Pro-aktif stratejiler kamuya açık uygulanır ve halkın ihtiyaçlarını dikkate alır. Smith (2005)'e göre Pro-aktif stratejiler içerik bakımından hem iletişimi hem de eylemi barındırmaktadır (Smith, 2005).

Pro-aktif strateji işletmenin gerçekleştirdiği faaliyetler, uygulamalar, kararlar ve uygulamalar olarak ele alınması gerekmektedir. Eğer herhangi biri göz ardı edilirse, işletme çıkmaza girebilir ve meydana gelen değişiklikler işletmenin sonunu hazırlayabilir (Smith, 2005). Pro-aktif stratejilerde esas olan işletmenin durumu değil, çevre ile uygun olmasıdır. Çevre ile uyumu zararı azaltmak temelinde ilerlemesidir.

Reaktif stratejiler kurumun bütünlüğü ve gelişimi adına takip edilen yöntemdir. Bu strateji ile kurumsal faydayı sağlamak ön plana çıkmaktadır. Reaktif stratejiler, işletmeye yönelik eleştiri yapıldığında ortaya çıkar. Bunun üzerine işletme eleştirilerin en az seviyeye getirilmesi için Reaktif strateji(ler) planlar ve işletmeyi korumaya yönelik söylemler geliştir. Reaktif stratejiler de halkın güvenini kazanmak, halkın desteğini almak hedefler arasındadır. Böylece kurumun azalan veya kaybolan itibarını geri kazanması sağlanır (Smith, 2005).

Savunma teorisi, özür dileme teorisine göre daha geniş bir yelpazeye sahiptir (Hearit, 1994). Hearit (1994) işletme ve kurumların itibarını korumak adına üç basamak önermektedir:

- Gerektiğinde açıklamalar yapmak ve açıklamalara genel açıdan fazlalık derecesinde yer vermek;
- Gerçekleşen organizasyonu sorunlardan ayıran bağımsız taktikler mevcut konumda bulundurmaktır;
- Pişmanlık ifadelerine gereken zamanlar kapsamında yer vermek ve pişmanlık açıklamaları yapmaktır (Hearit, 1994, ss.22-23).

Hearit (1994)'e göre, sözel ve davranışsal boyutlarda gerçekleştirilen ve gerçekleşen faaliyetler kapsamında tepkiler göstermesi zaman aşaması, genel açıdan krizlerden kurtulmak adına gerçekleşen veya gerçekleştirilen çalışmalar olarak ön plana çıkmaktadır. Krizlerden kurtulmak farklı normlar çerçevesinde değişiklik göstermektedir (Hearit, 1994). Gerçekleşen veya gerçekleştirilen eylemler bir bütün olarak ele alındığında “reaktif halkla ilişkiler eylemleri” adı altında yer almaktadır. Bu sayede ise; stratejiler genel açılardan basamaklara ayrılmaktadırlar (Smith, 2005). Her iki stratejide de çevre politikalarıyla uyum önemlidir. Çevre politikaları kapsamında Reaktif yaklaşım, çevreye uyum sağlayan olarak bilinirken, Pro-aktif strateji çevreyi değiştirmeye yönelik yaklaşımdır (Smith, 2005).

2.1.4 Kriz Yönetiminde Liderlik ve Yönetici Kavramı

Lideri bir hedef doğrultusunda, grubun bütünlüğü belirler (Asna, 1994). Liderlik, kişiliği değil, grup üyeleri arasındaki ilişkiyi yansıtır. Bu vasfı ile liderlik de postacılık, polislik gibi bir fonksiyon olmaktadır (Asna, 1994). Kişinin kendi özellikleri temel olarak, lider vasfı taşıyorsa lider kişi olarak benimsenmesini sağlar.

Zekânın yanı sıra kişilik sağlamlığı ve önsezi dediğimiz özellikler, liderlik için gerekli sayılmaktadır. Bunun yanında, lider olmak için verilen yetkinin yeterli olmadığı düşünülmektedir. Lideri lider yapan sadece yetkiye sahip olması açısından yetersizdir (Asna, 1994).

Yönetici ve lider aynı değildir. Lider ve yönetici aralarında, özellikle kriz dönemlerinde birbirlerinden farklılık göstermektedirler. Yöneticiler farklı sebeplerle ortaya çıkan kriz durumlarında, krizi atlama adına gerçekleştirilecek olan planlarına karşı olumsuz tutum geliştirebilirler. Kuruluşların yaşanan kriz durumlarında yöneticilerden çok, liderlere ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Yönetici olan kişi gelir ve zarar tablolarına bakarken, lider vasfı taşıyan kişi ufuk çizgisini göz önünde bulundurarak çalışmalara yer verir. Lider, yaratıcılık, uyum sağlama ve çeviklik üzerinde çalışmalar gerçekleştirir. Lider, insan ilişkileri ve güven uyandırma üzerinde çalışmalara yer verir (Shelton, 1997). Her örgüt kendi içerisinde kriz yönetimi için takımlar oluşturmaktadır. Oluşturulacak olan kriz yönetim takımı, kriz döneminde konu uzmanı kişiler tarafından oluşturulmaktadır (Batcher, 2003).

Kriz durumlarında liderlerin, yaşanan krizle karşılaşmamış gibi davranmaları gerekmektedir. Gerçekçi bir boyutta liderlerin kriz durumunda sorumluluktan kaçmamaları gerekmektedir. Liderler örgütsel yapıda gerçekleşen kriz durumunda zorunlu olarak ekipleri ile ortak çalışmalar gerçekleştirmek adına ilişkilerini en üst seviyede yürütürler (Klan, 2003).

Liderler kriz döneminin kısılması adına çalışmalar gerçekleştirebilirler, yeniden oluşmasını azaltma adına çalışmalar yürütebilirler. Liderler kriz durumlarında insan

boyutunu dikkate almaları gerekmektedir. Kriz durumunda ele alınan insan boyutu sayesinde krizin olumsuz etkileri azaltılabilir (Klann, 2003).

Liderlik kavramı, lider ve grup arasında köprü oluşturmak adına etkileşim sürecidir (Aydın, 2000). Vizyoner liderler, kendi düşüncelerini geleceğe taşımaya ve ilerlemeye çalışmaktadırlar. Siyasilerin ve liderlerin, sosyal ve toplumsal değişimler sonucunda çeşitli kriz durumlarıyla karşılaşabilir. Yaşanan krizler boyutunda liderler kendi lehine çevirmek adına yöneticilerin, vizyoner ve lider ruhlu olması gerekir (Çelik, 2008).

Liderler sayesinde herhangi bir işletme kendisi adına yer bulabilir ve o işletme veya örgütü farketmeksizin yöneten kişilerin yönetici konumunda olması özel yeteneklere, becerilere veya özel, farklı olması için, diğerlerinden daha güçlü, daha çok konulara hâkim olan bir kişinin olması gerekmektedir (Çelik, 2008).

2.2 Algı Operasyonu

Gerçek; düşünceden, bilinçten ve kurgulanmış olandan bağımsız olarak var olan, yalan olmayan şeye denir (Atkinson, 1995). Fakat günümüz kapsamında gerçeğin gerçek olduğunu veya olabileceğine dair varsayımda bulunan salt bir gerçekten söz etmek pek mümkün değildir (Atkinson, 1995). Olaylar, olgular ve durumlar genel anlamda birçok farklı neden ile bağlı olacak şekilde aktarılmakta ve algılanmaktadır. Algı ve algılama kavramları benzerlik gösterirler ve önemli rol oynamaktadırlar. Algı kavramı, uyarıcı örüntülerin çevredeki organizasyonları ve olası bir durumda en basit yoruma karşılık olacak şekilde öngörülen ve süre gelen bir süreçtir. Algısal fenomenler, dış etkenler tarafından veya algı süreci kapsamında dışarıdan gelen

herhangi bir duyuma göre daha yüksek durumlara yol açar, algısal fenomenler daha karmaşık ve üst düzey durumlara bağlıdır (Atkinson, 1995).

Duyumların algılanması ve anlamlandırılması herhangi bir şeyin duyu organları aracılığı ile hatırlanması algının gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktadır. Herhangi bir konu hakkında gerçekleşen duygular ve duyumlar kapsamında duyum, algı durumuna dönüşüncüye kadar birçok faktörden etkilenmektedir (Antikson, 1995). Bu kişinin zekâ seviyesi kendisi ile orantılıdır. Kişinin zekâ seviyesi, bilinçaltı, psikolojik yapısı, bilinç düzeyi, tutumları ve duyguları gibi birçok faktör yer almaktadır. Bulunan mevcut faktörler genel kapsamda dış dünyadan gelmektedir. Dış dünyadan gelen faktörler her anlamda uyarının nasıl algılanabileceği konusunda önemli rol oynar. Bu durum söz konusu olunca ise; gerçek ve gerçeklik olgusu değişiklik göstermeye başlar. Gerçeklik olgusunun değişiklik göstermesi algılamanın bir anlam üzerinde bütünlük göstererek yorumlanma süreci olarak gösterilmektedir (Ankiston, 1995).

Algı yönetimi, algıları belirlemenin gerçeklikten daha önemli bir durumda olduğunu öngörmektedir. Eğer algı yönetimi sonuçları öngöremezse, durum bozukluğu olur ve faaliyetler bu durumda daha da kötüye gider ve durum böyle olursa algı operasyonu gerçekleşemez. Algı yönetimi faaliyetleri (propaganda, siyasi konferanslar, siyasi toplantılar, vb.) bulunmaktadır (Jones, 2004).

2.2.1 Algı Operasyonu Özellikleri

Algı operasyonu farklı özellikleri bünyesinde barındırmaktadır. Algı operasyonu kavramsal boyutlar çerçevesinde özellikleri ön plana çıkartmaktadır. Algı operasyonu askeri, ekonomik, politik konularda daha etkin bir şekilde kendisini göstermektedir. Algı operasyonu genel anlamda diğer konulardan ve özelliklerden

farklı olarak ülkelerin, devletlerin gündemlerini ilgilendiren ve hayatı olumlu veya olumsuz etkileyen konular çerçevesinde ortaya çıkmaktadır (Özdağ, 2014). Algı operasyonu ülke genelinde ülke gündemini temel alanlarda etkileyen konumlarda daha çok ön plana çıkmaktadır (Özdağ, 2014).

Özdağ (2014)'e göre, bu konu üzerine örneğini bombalar üzerinden vererek, günümüz koşullarında dünyanın her yerinde bombaların patladığının önemine dikkat çekerken, bir diğer yandan ise algı operasyonları sayesinde bomba olayının bile seyrinin değiştiğini göstermektedir. Bu konumda algı operasyonları kişileri o kadar etkilemektedir ki, bir savaş halinde bile kazanan ve kaybeden taraflar olarak görüldüğünü ve aslında altta yatan sebep olarak kişilerin ölümünün hiçbir şekilde kimseyi etkilemediğini savunmaktadır (Özdağ, 2014). Algı operasyonu seyrinde birçok ünlü kitabı bulunan Aristoteles, 'Retorik' adlı kitabında 'düşüncelerin kendine ait olduğunu sanan' ancak 'başkalarının düşüncelerini vurgulayarak uygulayan' kişilerin algı operasyonuna göre hayatlarında değişiklik yaptıklarını, bundan dolayı hiçbir şekilde hür ve ifade özgürlüklerinin olmadıklarını savunur (Özdağ, 2014). Aristoteles ikna teorileri hakkında çalışan ilk kuramcılardan biridir (Özdağ, 2014). Aristoteles algı yönetiminde etkili olan, örtülü operasyon, psikolojik savaş, propaganda, kamu diplomasisi, enformasyon savaşı, vb. gibi konularla ilgili algı operasyonu yapılabildiğini olduğu vurgulamaktadır (Özdağ, 2014). Aristoteles, algı yönetiminin uygulandığı eylemlerin amacını, etkilemek istedikleri kişinin en güçlü organı olan beyinden girerek bilinçaltına yerleştirilmek olduğunu savunur (Özdağ, 2014).

2.2.2 Algı Operasyonu Yönetiminde Dijital Medyanın Önemi

Dijital medya internet ortamı sayesinde hayatımıza girmiştir. Günümüz dünyasında iletişim ve iletişim ağları kendisini her geçen gün genişletmektedir. İnternet, kitle iletişim araçlarının arasında vazgeçilmez olarak yerini korumaktadır. Yeni medya yaşam koşullarını dijital ortamlar ile birleştirmiştir. Dijital çağ için üretilen, paylaşılan ve tüketicilere sunulan, tüketilmesi sağlanan tüm içerikler 'dijital medya' adı altında toplanmaktadır (Özdağ, 2014).

Marshall McLuhan (2008)'e göre; iletişim, teknoloji sayesinde dünya çapında bir dünya çapında bir köye dönüşen sınırların sembolik olarak ortadan kalkmasıdır (Özdağ, 2014). McLuhan (2008)'a göre; çerçevesinde iletişim teknolojileri sayesinde ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal alanlarda artık sınırların var olmadığını, dışı da yansıdığını vurgulamaktadır (Özdağ, 2014).

2.3 İletişim ve Sosyal Medya

Çalışmasının devamında, iletişim ve sosyal medya başlıkları incelenecektir. İletişim Yapısı, Kurumsal İletişim Stratejisi ve Planlanması, İtibar Yönetimi ve Kamu Yönetimi, İş Sürekliliği Yönetimi, Geleneksel Medya, Yeni Medya gibi alt başlıklar bu bölümde ele alınacaktır.

2.3.1 İletişim Yapısı

İletişim, kamusal ve bireysel hayatın iç içe geçmesi, yakınlık kurması ve iletişim araçlarının gelişimi ile toplumsal transformasyonların gerçekleşmesinin ardından oldukça tercih edilen kıymetli bir alandır. İletişimde ele alınan hedefler, bilgi vermek dışında ikna ve manipülasyonu gibifarklılık da gösterebilir. Karagöz (2016), bilgilendirmenin, siyasetle iletişimin ortak bağlantı noktası olarak kabul görmektedir (Karagöz, 2016). İletişim alanı kişinin kendisi ile kişiler arası iletişimi olarak ön

çıkar (Yılmaz, 2003). Kitleler ve örgütler düzeyinde anlam aktarılması ile devam eder (Yılmaz, 2003).

İletişim becerisi insana doğuştan gelen bir beceri değildir (Karagöz, 2016). İletişim insanlar arası etkileşim adına bir köprüdür (Karagöz, 2016).

Kurumsal İletişim Stratejisi ve Planlaması

Kurumsal iletişim bir kurumun veya hedefleri olan bir kişinin, kitlelerine yönelik olarak iletişim türlerinin tümünü kapsamaktadır (Akyürek, 2005). Kurumsal iletişim stratejisi yönetim ve işlevsel olarak kurumsal iletişim halkla ilişkilerin temeline dayanır (Akyürek, 2005).

Kitle iletişim stratejisi, çeşitli konular hakkında kitleleri bir araya getirir (Akyürek, 2005). Özellikle kitle iletişim stratejisi sayesinde sorunları ve toplum olarak paydaşların tanımlanması ve yönetilmesi adına ekonomik ve sosyo-politik konuları incelemek için kullanılır (Steyn, 2003). Stratejiler hedefler doğrultusunda belirlenir ve uygulanır. Belirlenen hedeflere ulaşmak için kurum/kuruluşun ticari zorluklarında denge sağlaması gerekir (Steyn, 2003).

Kurumsal iletişimin esas olarak açılımı: kurum/kuruluşun ekonomik ve sosyal olarak stratejik yöntemin bütünü olduğudur (Steyn, 2003). Kurumsal iletişim alanında stratejik planlama toplumun paydaşlarıyla ilişkili olarak eğilim göstermektedir (Steyn, 2003). Kurumsal iletişim stratejisi uygulayıcının eylemleri ve arkasındaki mantık olarak ön görülmenin yanı sıra bir düşünce olarak kabul görmektedir (Akyürek, 2005). Kurumsal iletişim stratejisi iletinin nasıl iletildiğinden çok neyin nereye iletildiği ve içerisinde hangi mesajı belirttiği ile ilgilenmektedir (Akyürek,

2005). Kitle iletişim stratejisi, iletişimin planlanması ile ilgili gereken planların oluşması adına çerçeveyi oluşturmaktadır (Steyn, 2003).

Kurumsal iletişim stratejik boyutlar çerçevesinde kuruluşun iç çevresinde bulunduğu koşullar dâhilinde geliştirilmektedir (Steyn, 2003). Kurumsal iletişim stratejisi çalışmalarında önemli olarak bir konu hakkında dış çevreninde değerlendirilmesini bulundurmaktadır (Steyn,2003). Toplumsal paydaşların hangisinin daha önemli olduğunu belirlemek adına kullanılacak profiller (görünüş) ortaya koymaktadır, değişen durumları ve sorunları çözüme konusunda kurumsal iletişim stratejisi farklı boyutlarda yardımcı olur, bu nedenle kurumsal iletişim stratejileri verimlilikten çok geçerliliğe önem verir (Steyn, 2003). Kurumsal iletişim stratejisi, planlama ile orantılı olarak bağlantılıdır, dolayısıyla bugünden gelecekteki planları elde etmek isteyen yöntemlerin stratejiler sayesinde programlar olarak belirlenmesidir (Elde ve Demir, 2003).

Kurumsal iletişim stratejisi planlaması sayesinde kurum bütçesini, ortaya konulan amaçlara paralel olarak hazırlanmasına ve kaynakların doğru orantı ile tahsis edilmesine yardımcı olur ve rehberlik eder (Elde ve Demir, 2003). Stratejik planlamanın amacı, geleceğin şekillenmesi adına çalışmalar yürütmektedir. Stratejik planlama yarına sahip olmak için, bugün içerisinde ne yapılmasını göz önünde bulundurarak hareket eder (Elde ve Demir, 2003).

Kurumsal strateji uzun süreli amaçlar ve seçimlerle ilgili olduğundan, amaçla ulaşmak için kullanılacak araçların ve yolların belirlenmesi adına neyin nasıl yapılacağıın planlanması ve tespit edilmesiyle ilgili olarak çalışmalar yapılmalıdır (Dalay, 2001).

Kurumsal Strateji; planlama, politika, yöntem, strateji ve program kavramlarının bütününe kapsayan bir süreçtir (Eren, 2014). Bulunan fonksiyonlardan birincisi olan planlama süreci, kurumun diğer hedeflerinin yerine getirilmesine zemin oluşturmaktadır (Dalay, 2001).

Kurumun amaçlarıyla doğru orantılı yapılan planlama, sonuç üzerinden ortaya çıkan kaynakları doğru şekilde aktarımını sağlayan bir fonksiyon olarak geçmektedir (Dalay, 2001). İleriye dönük bir faaliyet olarak planlama, belirlenen sorulara cevap bulma işlevini görür ve planlama, ilerideki verimliliğe temel olarak fayda sağlar (Dalay, 2001):

Ne yapılacak? Yapılacak işin niteliğinin belirlenmesine ve amaçların tekrar gözden geçirilmesine yardımcı olur. Ne zaman yapılacak? Planlama sürecinin başlama ve bitiş tarihlerinin belli olmasını sağlar. Nasıl yapılacak? Gerçekleştirilecek olan amaca nasıl ulaşılabileceği, hangi yolun izlenmesi gerektiği, hangi metodun uygulanması gerektiği konusunda yardımcı olur. Nerede yapılacak? Çalışmanın yerinin ve alanının belirlenmesine ve nerede başlayıp nerede biteceğinin bilinmesine olanak sağlar. Niçin yapılacak? Bu soru planlama sürecinin kontrol edilmesine imkân tanır. Yukarıda açıklanan ne, ne zaman, nasıl ve nerede “Kurumsal Bilginin Stratejik Planlama Süreci Bilgi Dünyası” sorularına niçin sorusu yöneltildiği zaman, planlamanın başarıyla gerçekleşip gerçekleşmeyeceği belli olur. Kim yapacak? Planlama sürecinin liderinin, yetkin özelliklere sahip olup olmadığını inceleyen bir sorudur. Planlamayı niçin o kişinin yaptığı, başka kimin yapabileceği ve kimin yapmasının en uygun olacağı ile ilgili bilgiler elde edilmesini sağlar. Sorularına cevap aranır. (Dalay, 2001, s.362).

İtibar Yönetimi ve Kamu Yönetimi

Argüden (2006)’e göre kurum ve kuruluşlar iyi kurumsal vatandaş olmak adına “zaten iyi birer kurumsal vatandaş olmak zorundasınız, bunun dışında ne yapıyorsunuz?” sorusuna dönüşmüştür (Argüden, 2007, s.40). Bu soru yanında bazı bazı düzenlemeleri de yanında getirmiştir. Argüden (2007)’e göre Amerikalı Prof.

Charles itibarın genel katsayısı ölçmek ve ekonomiye katkı sağlamak adına ‘itibar yönetimi kavramı’ nı ortaya atmıştır (Argüden, 2007).

Argüden (2007)’e göre; itibar çalışmalarının önemli riskleri bulunmaktadır. Ürünün veya hizmetin beklenmedik etkilerinin sorun yaratması, çalışma şartlarının işçi ve çevre sağlığına zarar vermesi olarak ön plana çıkar (Argüden, 2007). Hizmetler temel olarak meydana gelen tasarım hatası nedeniyle ürünlerin geri toplanması, kurumsal olarak yönetim içinde çıkan sorunlar, satılan ürüne veya hizmete, hizmetin devam etmemesi, etik olmayan davranışların ortaya çıkması olarak kabul görülmektedir (Argüden, 2007). Hükümet politikalarının değişiklik göstermesi olarak da bu durum göz önünde bulundurulabilir (Argüden, 2007).

Karatepe (2008)’e göre, önemli i itibar yönetiminin öncülerinden Fombrun itibarı, nitelikli insanların, fonlar gerçekleştirmek ve bu sayede şirket bünyesine daha iyi bir konum sağlamak adına sadık müşteriler oluşturmak, büyük yatırımcıları ve tedarikçileri şirketin en iyi koşulda bünyesine katması şeklinde tanımlar (Karatepe, 2008). Kuruluş ve kurumların arasındaki ilişkinin bir bütünü olarak görür (Karatepe, 2008).

İş Sürekliliği Yönetimi

Bir sürecin zaman içerisinde tutarlı ve kesintisiz bir şekilde var olmasına süreklilik denir (Özgen, 2003). Daha önceden kabul edilmiş düşük seviyelerde beklenmeyen bir olay karşısında kurulu bir işin stratejik ve taktiklerin devam etmesi kabiliyetine ise “iş sürekliliği” adı verilmektedir (Özgen, 2003, s.36). İş sürekliliğinin yönetimi, bir örgütü tehdit eden unsurları ve etkileri tanımlar ve temel paydaşlarının itibarları dâhilinde marka ve değer oluşturan faaliyetlerin korunması olarak da açıklanabilir

(Özgen, 2003). Bu sayede iş sürekliliği sorunlar içerisinde etkili cevap verme yönetimi olarak kabul görmektedir. İş sürekliliği süreci için planlama, sorunlara cevap verme, başa çıkma yeteneğine sahip olmak gereklidir (Roys, 2000). Herhangi bir kesinti sonuçlarından kurtulmayı sağlamak temel olarak iş sürekliliğinin devamı için önemli bir unsurdur (Roys, 2000).

İş sürekliliği önlemleri en iyi şekilde ve doğru bir biçimde yönetildiğinde veya uygulandığı zamanlarda işin gerçekleştirme yolunun ayrılmaz bir parçası olarak kabul görülür (Roys, 2000). İş sürekliliği planlı olarak gerçekleşmekte ve planlı olarak örgütsel boyutlarda önem taşımaktadır (Roys, 2000).

Örgütsel yapı ve işleyiş bozulursa, devreye iş sürekliliği yönetimi girmektedir (Roys, 2000). Düzenlik ve geri dönüş için işler içerisinde gerçekleşen hedefler ve hizmet önceliklerinin uyum sağlamasını ve çalışmasını iş sürekliliği yönetimi sağlar. Kritik olarak gerçekleşen bir süreç içerisinde kaybolan veya bulunamayan bilgi teknolojisi iş üzerinde önemli etki eder ve bu durum sayesinde bilgilerin temel olarak verilememesi birçok durumda hayatta kalmayı da tehdit etmektedir (Roys, 2000). İş sürekliliği yönetimini Bird (2001) şöyle açıklar;

İş sürekliliği yönetimi farklı bir algı ile bir kuruluşa yönelik olarak potansiyel tehditleri tanımlayan bir modeldir. Aynı zamanda Bird, iş sürekliliği yönetimi açıklamasında tehditlerin eğer gerçekleşme olasılığı olursa, meydana gelecek olan iş operasyonlarının etkilerine ve kilit paydaşlarına itibar, marka, değer gibi kavramlar ile dâhil etmedi olarak tanımlanmaktadır (Bird, 2001, s.23).

Bu sayede itibar, marka ve değerın yaşanan olumsuz konu ile ilgili etkili cevap verme çalışmalarına örnek olmaktadır (Dominguez, 2016).

İş sürekliliği yönetimi her açıdan önem taşımaktadır. İş sürekliliği yönetimi sayesinde güzel sonuçlar elde edilebilir. İşin pratik açıdan daha iyi bir şekilde ilerlemesi ve bütünlük kazanması için iş sürekliliği ön plana çıkar. Kuruluşların kilit bakımından stratejik olarak zafiyetleri, destekleyici sistemleri ve öncelikleri süreç içerisinde veriler sayesinde belirlenir (Smith, 2005).

Yaşanan kriz süreçlerinde yönetme, korunma, işletme gibi yerlerin kişi algısı ve operasyonlar ile etkili olarak hareket etmesi gerekir (Smith, 2005). Yaşanan kriz durumlarında iş sürekliliği devamı için konu hakkında çalışma yürüten kişiler sayesinde etkili hareket edilebilir (Smith, 2005). Uluslararası ve ulusal olarak ortaya çıkan felaketler, örgütlerin iş sürekliliği üzerinde yönetim ilkeleri dâhilinde süreç ve sistemleri yeniden gözden geçirmek ihtiyacını güçlendirmektedir. Rekabetçi baskılar ve küresel faktörler işlerin sürekliliğini sağlamak için önlem alınması gerekmektedir. Olumsuz olan konuların veya olayların üzerinden ve üstesinden gelmek için çaba gösteren kuruluşlar yeni kuruluşlara göre daha erkenden kriz durumu ile karşılaştığı için ileride daha verimli çalışmalar imza atabilirler (Vencolona, 2013). Ticari işletmelerin iş sürekliliği yönetimi gittikçe daha fazla önem taşımaya devam etmektedir (Venclova, 2013).

Kurumlar tarafından kritik olarak gerçekleşen olaylara karşılık vermek adına müşterilere, tedarikçilere, düzenleyicilere, işlevlere gereken değerin verilmesi gerekmektedir. Kuruluşlar iş sürekliliği sayesinde faaliyet gerçekleştirilerek, söz konusu olan kötü durumu iyi duruma dönüştürme, ortaya çıkabilecek kriz durumlarında önü görebilmek ve krizi engeleyebilecek olan çalışmaları (toplantı, sunum) gerçekleştirmektedir (Vencolona, 2013).

Kurumlar tarafından kritik olarak gerçekleşen olaylara karşılık vermek adına müşterilere, tedarikçilere, düzenleyicilere, işlevlere gereken değerlerinin verilmesi gerekmektedir.

İş sürekliliği yönetimi ve stratejileri için uygulanan işler günlük rutin olarak devam eder. İş sürekliliği, felaket anında uygulanan bir durum değil, tam aksine sürekli uygulanan ve işleyişinin devam etmesine yardımcı olan faaliyetlerin bütünü olarak kabul görmektedir (Venclona, 2013).

2.3.2 Geleneksel Medya

Altunay'(2012)'e göre; temel görüntülerin hakikat olduğu ekran konsepti, iki boyutlu nesnelere (Altunay, 2012). Bu nesnelere örnek olarak bilgisayar, televizyon, tablet, sinema ve bankamatığın ekran yüzeyi sıralanmaktadır. Hatta daha da genele gitmek gerekirse müzelerin duvarlarındaki asılı çerçeveler, kitap üzerindeki resimli taraflar bile, örnekler arasında yer alır. Tabi burada ayrımı yapılan temel nokta üzerinde yaşadığımız evren ile ekran arasında geçen gerçeklik ya da temsil durumları gösterir. Buna örnek olarak eski veya geleneksel olarak çizilmiş resimlerden, sayısal olarak hesaplanmış videolara kadar birçok imajı koyabiliriz (Altunay, 2012).

2.3.3 Yeni Medya

İnternet, genel açıdan bilgisayar ve benzeri iletişim araçlarını birbirlerine bağlayan iletişim ağının tümüne verilen isimdir. İnternet çok yönlü bir iletişim aracıdır. İnternet, hızlı yayılması ve hızlı şekilde gelişmesi sonucu kendisini göstererek potansiyelinin ne kadar güçlü olduğu kanıtlamıştır (Işık, 2007).

Sosyal medya günümüzde etkin bir şekilde her alanda kullandığımız yaşamımızın bütünü haline gelmiştir. Sosyal medyada, eski medya gibi bir bütün olarak medya ve iletişim aracıdır. Fakat sosyal medya eski medyaya oranla farklılar göstermektedir

(Solmaz, vd., 2013). Sosyal medya sayesinde kişiler her konuya hâkim olabilmekte ve her konuda kendilerini geliştirebilmektedir (Solmaz, vd., 2013).

Sosyal medya kullanıcıları kendi potansiyellerini dışarıya açıklaması, daha hür ve özgür bir alanda kendilerini ifade etmelerini sağlayan bir iletişim aracıdır. Sosyal medya düşünce özgürlüğünün bakımından daha hür bireyler yetiştirdiği için olumlu sonuçlar elde etmektedir. Yapısal dönüşüme uğrayan iletişim araçları, eski cihazlara oranla benzerlikler göstermektedir (Babacan, vd., 2011).

Sosyal medya, merkezi açıdan toplumsal hareketler merkezi ve eşitlikçi bir merkez olarak görülmektedir. Genel olarak sosyal medya içerisinde kamuoyunun her sınıfını eşit bir kavram ile bir araya getirmektedir. Kişiler bu sanal dünya sayesinde daha sık ve daha kolay iletişim kurabilirler. Sosyal medya, demokrasi neticesinde kullanıcıların düşüncelerinin, paylaşımlarının ve eleştirilerinin bulunduğu sanal ortam olarak kabul görür. Sosyal medya, toplumsal ve genel konuların ele alınmaya çalışıldığı bir platform olarak da bilinmektedir (Yegen, 2013).

Sosyal medyanın, içerik bakımından farklı medya teknolojileri ve iletişim alanında çeşitlilik göstererek, bir çatı altında toplanması 20. yüzyılın bitimine dayanmaktadır (Aydoğan ve Kırık, 2012). İnternet teknolojisinin hızlı gelişimi, yeni medya alanında dünya genelinde değişikliklere sebep olmuştur (Aydoğan ve Kırık, 2012).

Küresel ilerleme, ekonomik ve kurumsal bir şekilde ilerleme kaydedilmiştir. Piyasada mevcut bulunan kurum ve kuruluşların satış güçleri ve işgücü hacimleri artış göstermiştir. Televizyon ve film, video ve müzik, animasyon ve kurgu, montaj

ve basın ve benzeri gibi çeşitli medya alternatif uygulamaları tek bir merkez aracılığıyla (Berlusconi, Time Warner, Murdoch gibi) gönderilmeye başlanmıştır (Aydoğan ve Kırık, 2012).

Globalleşme ile birlikte kullanılan enformasyon çağı, post-modernizm çağı olarak adlandırılan teknolojik yaşam, hayatımızın bir parçası olarak önemli bir yer kaplamaktadır. Kurum ve kuruluşların iletişimde de değişiklikler meydana gelmiştir (Aydoğan ve Kırık, 2012).

Gelişen teknoloji dünyasında telefon, tablet, bilgisayar ve benzeri ürünler, kullanıcıları buldukları mekânlarda sanal bir ortama taşımakta ve buldukları ortamdan soyutlanarak kendilerini sosyal medya ortamında vakit geçirirken bulmaktadırlar (Bulunmaz, 2014).

Geleneksel medya yazılı, görsel, televizyon, dergi ve gazete dediğimiz tek taraflı iletişimi olan medya araçlarına verilen isimdir. Geleneksel medyahiçbir şekilde geri dönüt alma veya verme durumu söz konusu değildi. Yeni medya uyum sağlayan geleneksel medya da karşılıklı olarak geri dönüt almak veya vermek üzerine kurulu bir yapıya ayak uydurmaya çalışmaktadır (Bulunmaz, 2014). Yeni medya, yeni iletişim araçları ile birlikte kullanıcıların kendilerini anlatabilme, seslerini duyurabilme, herhangi bir görüşü savunabilme ve bu düşünce kapsamında birlik olabilmelerine olanak vermiştir. Yeni medya daha eşitlikçi, hür ve demokratik bir konumda sunmaktadır (Çoban, 2006).

2.4 İnternet, Sosyal Medya ve Kriz Yönetimi

Küresel dünyada düşünce, yazı ve en önemlisi bilginin paylaşımı, ulusal ve uluslararası haberleşmelere ve iletişime ortak olmanın yolu internette geçmektedir

(Erser ve Güler, 2015). İnternet yaşamımızın her alanını etkilemektedir. İnternet günlük yaşamımızda (sağlık, iletişim, eğitim, vb. durumlar) her alanı kapsamakta ve yaşamda yerini bulmaktadır (Eser ve Güler, 2015).

Gelişen bilim ile paralel olarak internet kullanımı ve bağımlılığı artış göstermekte ve bu doğrultuda internete girme veya internet sitelerinde tüm günü 'boşa harcama' da gelişen sorunların başında gelmektedir (Yıldırım, 2018).

2.4.1 İnternetin Olanak ve Sınırlılıkları

Yaşam alanımızın çoğunda faydalandığımız ve faydalanmayı sıklaştırmaya devam ettiğimiz internet, kullanıcılarına bazı olanaklar sunmakta ve bu olanaklar ile her geçen gün hizmet kalitesi ve seviyesini yükselterek artırmaktadır. Bu olanaklar arasında:

- İnternet yayımının düşünce çoğul mekanizmalara çevrimiçi imkânlar sağlaması;
- Telekonferans vb., yöntemlerle, konuları uzaktan tespit etmesi ve müdahale etmesi;
- İletişim araçlarının dünya üzerinde olan en büyük avantajı ileri iletişim araçları ile bir araya gelerek gerekli ortamı seçmesi ve objektif bilgiler bulması;
- Yardımcı tarama düzeneklerine sahip olması bulunmaktadır (Çakır, 2016).

Teknoloji alanında bilgisayar, internet dünyasının keşfedilmesini, gelişmesini hatta kişilerin yaşamının hayat merkezi olmasını sağlamıştır (Çakır, 2016).

2.4.2 Sosyal Medya

Sosyal ağ siteleri ve kuruluşları, interaktif bir şekilde iletişim kurmaya yönelik, internet sitelerinin insanlar tarafından kullanılması olarak adlandırılabilir. Birey ve kurum/kuruluşlar sanal bir aracılığıyla iletişime geçerler. Bu amaçla en etkin ve en yaygın olarak kullanılan sosyal medya siteleri Facebook, Instagram ve Twitter olarak ön görülmektedir (Solmaz, vd.2013). Sosyal medya sitelerinde

kullanıcılar, bloglar ve tanıtıcı kimlikler bilgilerin güncellendiği kendine öz sayfalar oluşturulmaktadır.

Özellikle sosyal medya araçlarının hızlı, kolay ve masrafsız bir iletişim aracı olması etkindir. Sosyal medyanın kamu kurum ve kuruluşlarının önceliği haline getirilmesi, idari yönetime yeni katılım kanalları açması ve vatandaşların karar verme süreçlerine etkin dâhil edilmesidir. Devlet-vatandaş etkileşimini artırması ve kamu kurumlarının şeffaf ve hesap verebilirlik özelliklerini artırması gibi birçok özelliğe sahiptir (Erkek, 2015).

Yeni kişiler ile tanışmak, arkadaş edinmek, yeni ortamlara girmek, yeni fikirler oluşturabilmek adına sosyal ağ siteleri önemli rol oynamaktadır. Sosyal medya sitelerinin etkin kullanılması yeni medya sayesinde gerçekleşmektedir (Onat ve Kılıç, 2008).

İnternet sayfaları sayesinde kişiler bir araya gelerek sayfa, profil, eleştiri, blog veya savundukları fikir ve düşünce kavramlarında ortak noktada buluşup o görüşü en savunabilmektedirler. Bu sosyal ağ siteleri çerçevesinde özellikle siyasi alanda en çok tercih edilen sosyal ağ sitesi Facebook ön çıkmaktadır (Solmaz, vd., 2013).

Sosyal ağ sitelerinde kullanıcılar, paylaşımlarını ve arkadaş listesini kimin görebileceği veya erişemeyeceğini tercih edebilmektedirler (Onat ve Kılıç, 2008).

Günümüzdecep telefonu, bilgisayar gibi mobil, elektronik cihaz kullanılımı, tüm dünya üzerinde anlık bir iletişim kurabilme güdüsünü kullanıcılara katmıştır (Solmaz, vd. 2013).

Her geçen gün hızlı bir şekilde büyüme kaydeden sosyal medya diğer medyalara göre daha çok dikkat çekmektedir. Sosyal medya siteleri ve programları kullanıcılara farklı ve kullanılabilir hizmetler sunmaktadır (Eren, 2014).

Kocabaş (2016)'a göre, sosyal medyanın kategorileri bulunmaktadır. Bu kategoriler temel olarak altı farklı başlıkta yer verilmektedir;

- a) Katılımcılık: Kullanıcıların sosyal medya siteleri kapsamında iki yönlü iletişim kurabilmeleri ve aralarında geri dönüş alabilmeyi sağlamaktır. Medya ve seyirci arasında sınırı oluşturmaktır. Aynı zamanda en kapsamlı şekilde verileri ve kullanıcı olarak bilinen bireyleri korumak veya en etkin şekilde korunacak konumda değilse, korunması adına gerekli tüm çalışmaların en kapsamlı boyutlarda gerçekleştirilmesidir.
- b) Açıklık: Sosyal mecraların görevi geri bildirimde açık olmaktır. Sosyal mecraların bilgi akışını her koşulda desteklemektir.
- c) Sosyal medya: Açıklık kavramı benimsenmişse oy potansiyel kapsamı artış göstermeye başlar ve şeffaflık ilkesi ön plana çıkar.
- d) Bağlantı: Sosyal medya mecralarının etkin şekilde kullanılabilirdiği siteler ve kişiler tarafından kaynaklar ile bağlantı kurmakta ve iletişimi devam ettirmektedir. Bu sayede ise; etkileşimin artış göstermesi iletişimde şeffaflık ve kalite, güven teorilerini ön plana çıkaracaktır.

- e) Halk düzenlemek: Sosyal ağlar içerisinde canlı ve iyi şekilde iletişim oluşturabilmek, teknoloji halinde aktif olarak bir araya gelerek aynı görüşü savunabilmek veya diretebilmektir.
- f) Komünikasyon: Geleneksel medya kapsamında sadece tek taraflı iletişim kuramı mevcut konumda iken, sosyal medya ve dönüşen medya sayesinde iki taraflı iletişim başlamıştır.

2.4.3 Sosyal Medyada Kriz Yönetimi

Benoit (1997)'e göre, imaj restorasyon (yenileme) teorisi kriz aşamalarını ya da kriz çeşitliliklerini tanımlamak yerine, mesaj seçenekleri üzerine durduğunu vurgulamaktadır (Benoit, 1997). Başka bir deyişle Benoit (1997)'e göre, örgütlerin genel açıdan krizler ile yüzleştikleri zamanlar çerçevesinde neler söyleyebilecekleri üzerine çalışma ve bu bağlamda imaj ön plana çıkmaktadır (Benoit, 1997).

Benoit (1997) imaj yenileme kavramını beş ana biçimde açıklamaya çalışmaktadır (Benoit, 1997). Bunlar; inkâr, sorumluluktan kaçma, eylemin olumsuzluklarını azaltma, düzeltici işlemler ve kabullenme diye sıralanabilir (Benoit, 1997). İnkâr etme stratejisi kapsamında organizasyonun her konumda yanlış bir şey yapmadığı savunulur, bir konumda kriz olsa bile kriz içerisinde olunmadığı savunmaya çalışır. Sorumluluk kaçma stratejisi 'kaza ile oldu' açıklaması yer almaktadır. Bu durumda kurumun kriz ile alakalı çok ufak sorumluluk almaya çalışıp, büyük sorumluluktan kaçtığı öngörülmektedir. Bu konumda sorumluluktan kaçınıldığı gibi, krizin ileriki zamanlar adına tehdit unsuru içermemesi için kriz kapsamında sorumluluktan kaçınılma politikası uygulanmaktadır. Bu durumda kurumda, en hafif şekilde kurtulma politikası uygulanmakta ve düzeltici işlemler bulunmaktadır. Düzeltici işlemler; boyutunda zararın giderilmesi ve krizin/sorunun sorumluluğunu kuruluşun

adına üstlenmesidir. Düzeltici konumda sorumluluk üstlenilir ve kuruluştan uzak, yakın ilişkiler yürütülür ve bu boyut sonrası yanlış yapan kişi her kimse toplumdun özür diler (Benoit, 1997).

Twitter

Twitter sosyal medya sitesi, 2006 yılında ortaya çıkmıştır. Kullanıcıların her konuda bilgilendikleri bir sosyal medya mecrasıdır (Gülay, 2014). Twitter içerisinde tweet adı ile metin yazılabilmektedir (Gülay, 2014). Twitter, bir taraftan insanların birtakım gelişmelerden haberdar olmasını sağlamada geleneksel medyayı destekleyen bir araç olarak kullanılırken diğer taraftan da vatandaşların istek, beklenti, sorun ve şikâyetlerini öğrenme, bunlara çözüm bulma ve getirilen çözümleri hedef kitle ile paylaşma olanağı sunabilmektedir (Gülay, 2014).

Facebook

Facebook sosyal paylaşım sitesi 2004 yılında, Harvard Üniversitesinde eğitim gören Mark ve arkadaşları tarafından tasarlanmış ve uygulama olarak kullanılmaya başlanmıştır (Yetişkin, 2013). Facebook kullanıcılarına yorum yapabilme, konuşabilme, arama yapabilme, beğeni, paylaşım yapabilme, konu içeriği olarak bütün şekilde hizmet vermeye devam etmektedir. Facebook birey, sayfa, grup hesapları olanaklarını mevcut kullanıcılarına sunmaktadır (Yetişkin, 2013). Facebook etkileşimi artırmak amaçlı beğen, yorum, paylaş, görüntüleme gibi özellikleri içerisinde barındırmaktadır. Kamusal alanlarda iletişimin daha etkin olabilmesi açısından dijital ve sanal ortamlar içerisinde Facebook en çok tercih edilen sosyal paylaşım ağıdır (Durusoy, 2011).

Facebook'un sosyal ağını, etkileşim yönünden değerlendirmek gerekirse 'beğen ile Paylaş' tuşları 2009 yılında Facebook'un temel özellikleri olarak kullanıcılara sunulmuştur. Bu özellikler, Facebook kullanıcılarına herhangi bir gönderi içeriğiyle ilgili çok kısa, pozitif veya negatif, geribildirim ve etkileşim göstermelerini sağlamaktadır. Genel olarak 'beğen veya paylaş' özellikleriyle Facebook'u kullanan bireyler hem belirlenmiş bir gönderi içeriğinin ne çok sayıda beğenildiğini ve paylaşıldığını görünür bir duruma getirmekte hem de sosyal ağ içinde etkileşimi de elde etmektedirler (Yetişkin, 2013). Gönderiyi paylaş özelliğinden faydalanan bir Facebook kullanıcısı paylaşımı yapılan içerikle beraber yorum da yapabiliyorken, 'beğen' özelliğiyle gönderi içeriklerini de karşı tarafta beğenilen kullanıcıya geri dönüt olarak sunabilmektedir (Yetişkin, 2013).

2.5 Siyasal İletişim

Siyasal iletişim belli gruplara, topluma, kitlelere, ülkelere ya da bloklara kabul ettirmek ve gerektiğinde eyleme dönüştürmek, uygulamaya koymak üzere siyasal aktörler tarafından çeşitli iletişim türleri ve tekniklerinin kullanılması ile gerçekleştirilen iletişim olarak tanımlanabilir (Aziz, 2013). Siyasal iletişimde siyasi olarak oluşturulan veya var olan kuruluşların iletişimi ile olan paylaşımı durumunda hedeflere en iyi şekilde ulaşması için asıl kitleyi inandırıp, kendi tarafına çekmesi gerekmektedir (Özer, 2014). Bu tanımda zorluk, hangi siyasal örgütün ne zaman ve nasıl bir siyasal iletişimde bulunacağı ve bunun uygulamaya dönüşümünün nasıl olacağındaki farklılıkların bulunmasıdır (Aziz, 2013). Siyasal iletişim kavramının tek bir tanımının yapılmasındaki zorluk nedenlerinden biri de 'Siyasal İletişim' olgu ve sürecinin sürekli değişim görmesinden kaynaklanmaktadır. Tarihsel gelişimi içerisinde ele alındığında, antik çağda, eski Yunan devletlerinde siyasal iletişim olgu ve süreci ile Ortaçağ, Yeniçağ ve günümüzdeki siyasal iletişim olgu ve süreci

farklıdır (Aziz, 2013). Bu farklılığın, toplumların durağan değil, dinamik yapılarına sahip olmalarından sürekli bir hareket içinde bulunmalarından kaynaklandığı söylenebilir (Aziz, 2013).

Siyasal iletişim profesyonel açıdan tanımlamak gerekirse, 1939- 1945 yılları arasında gerçekleşen İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'de ortaya çıkmış ve bu alana yönelik olarak ilk gerçekleşen çalışmalar ABD'de yürürlüğe girmiştir (Yıldırım, 2013). Siyasal iletişimin kuruluşu yöneten veya önderlik eden ve halkı bilgilendirmek konusunda tecrübe edinen olarak açıklanabilir (Yıldırım, 2013). Siyasi liderler, göndermek istedikleri mesajları iletmek için sosyal medya sitelerine de başvurmaktadır (Demirel ve Tarhan, 2004).

Siyaset, düşüncelerin temelinde yatan hedef nedenleri ele almaktadır. Fakat siyaset düşünce durumlarından çok iktidar savaşlarını konu olarak açıklama getirilmesine yardımcı olmaktadır. Siyaset stratejik bir yöntem olarak kabul görür, siyasetin ana damarı çatışma eylemi olarak ön plana çıkmaktadır. Fakat siyasal iletişim yaşamı ve müzakere sürecini tek bir anlam olarak anlamaktır (Mahiroğulları, 2004).

Siyaset bilimci M. Duverger göre politika, yönetime hükmetmek ve iletişim konusunda farklı nedenler ve görüşler sergilese de, birleşik durmak tüm insanların menfaattarına uygun denge kurma sanatı olarak kabul görmektedir (Mahiroğulları, 2004). Siyasal iletişim alanı temel olarak yasalar ve kanunlara farklı olarak, birçok konumda etki etmektedir. Bu sayede iktidar tarafından gerçekleştirilmekte olan kanunlar arası farklılıkların meydana gelmesi söz konusudur. İdeolojik boyutta siyasal durumun kuvvetli olması gerekmektedir. Siyasal iletişimin temel amacı;

kuvvetli siyasi iktidarları denetim altına alarak onlara yardımcı olmak ve daha iyiye götürmek adına çalışmalar gerçekleştirmektedir (Acar, 2008).

Siyaset ideolojisinin kapsamı, günümüzde daha fazlasıyla politik gücün ‘ahlak’ çerçevesinde uygulamalarıdır (Heywood, vd., 2006). Devletin yönetim merkezi, hedefler, amaçlar ve sınırlar konusunda ahlaki şartları denetleme için ölçütleri koymakla uğraşmaktadır (Heywood, vd., 2006).

Siyasal iletişim uygulayıcılarına ve siyasal iletişim sürecinde yer alan, görev üstlenen yapılanmalara siyasal iletişim aktörleri denilmektedir. Bu durumda siyasal aktörler; siyasal iletişimde bulunan kurum, kuruluş, grup ve kurumsallaşmış kimliği bulunan kişiler, örgüt liderleri, önderleri ve yöneticileridir (Aziz, 2017).

Aziz (2017)’e göre siyasal iletişimin aktörleri, devletin uyguladığı siyasal sisteme göre değişmektedir. Aziz bu durumu şöyle açıklamaktadır (Aziz, 2017).

Örneğin, devlet başkanı bir ülkede siyasal iletişimde bulunan en üst makamdaki kişi ya da yönetim biçimine göre imparator, kral, prens vb. olabilir. Hükümet; yani siyasal iktidarlar ülkeleri yönetirler. Oligarşi ve monarşi türü yönetimlerde ise oluşan siyasal iktidarların içte çevre ve halkla, dışta ise diğer ülkelerle bir iletişim içerisinde bulunması gerekmektedir. Bu, iletişim yapısı gereği siyasaldır. Siyasal partiler, siyasal iletişimin en geçerli olduğu, en çok kullanıldığı yerler ya da aktörlerdir. Siyasal partiler siyasal amaçla, halkı yönetmek üzere ortaya çıkan örgütlü gruplardır. Siyasal partilerin yaptıkları her türlü faaliyet siyasal iletişim içeriklidir (Aziz, 2017, s.26).

Siyaset ve toplum bilimi siyasal iletişim alanının ile iç içe yaşamıştır. Siyaset ve toplum arasındaki ilişkiyi incelemeye yönelik alt başlıklar bulunmakta ve siyaset sosyolojisi adıyla varlığını sürdürmektedir. Kavram dolayısıyla ise, siyasetin toplum bilimi olarak araştırılması söz konusu olduğunda, sosyal yapılar arasındaki tutumlar

ve siyasi konular arasındaki bağlantılı konuların araştırılmasını da içerisinde barındırmaktadır (Yıldız, 2018). Geçer (2016) siyasal iletişimi barış, çözüm bulmak için aradığı hareketli ve canlı bir varlık gibi öngörmektedir (Geçer, 2016).

İnsanoğlu, girişimci aygıtların yardımı ile siyasal olgu ile ilgili yakın mesafeden iletişim kurabilmektedir. İnsanoğlu siyasal açıdan görüşlerinde, hareketlerinde değişikliklere gidebilmektedir. Kişiler farklı boyutlarda (özellikle siyaset konuları) yakından ilgilendiren kısımlar konusunda aktif olmalıdır. (Geçer, 2016).

Etkileşimli tek iletişim içerisinde siyaset ve siyasal iletişim demokrasisine son derece önemli olarak yer verilmektedir (Yıldız, 2018). Bu bağlamda bireyleri temel olarak ön plana çıkararak, konulara dâhil olmak üzere karar üretmeye çalışmakta ve adalet temelin içerisinde kendi doğrularına göre takipçisi olmaktadır (Yıldız, 2018).

Aynı zamanda siyasal iletişim alanının iki yönü bulunmaktadır. Bunlar; içe dönük siyasal iletişim ve uluslararası siyasal iletişim olarak iki ana başlık altında yer bulmaktadır (Yıldız, 2018):

İçe Dönük Siyasal İletişim: Başta olan siyasi bireylerin kendi ülkeleri adına yaptığı siyasal alandaki iletişim çalışmaları nitelendirilmektedir (Geçer, 2016).

Uluslararası Siyasal İletişim: Seçim ile birlikte başa gelen ve başta olan siyasi kişilerin kendi ülkelerini diğer dış ülkelerin politikalarına en iyi şekilde imaj kazanmak adına diğer siyasi yerlere kendilerini en iyi şekilde temsil etmektir (Geçer, 2016).

2.5.1 Siyasal İletişim ve Propaganda

Propaganda da kullanılan yöntem ve teknikler siyasal iletişimde de kullanılır (Aziz, 2013). Ancak burada söylemde farklılık vardır (Aziz, 2013). Propaganda da kullanılan (örneğin kaynağın güvenilir olması, kitleyi mesajları alma durumuna getirme, çoğunluktan söz etmek, sayılar yerine yuvarlak rakamlar vermek, bilinen ortak noktalardan hareket ederek bir yol çizmek) açısından siyasal alanda ve iletişim alanında propaganda en önemli temel konulardan birisi, olarak bilinmektedir (Aziz, 2013).

Propaganda kullanılan dil farklıdır ve yaratmaya çalışılan düşe yönelik dil kullanılmaktadır. Propaganda çalışması ve çalışmaları tüm ait olduğu gücü ve kendi bünyesine ekleyeceği güçleri, mesajları en iyi şekilde artırmak amaçlı yol almaktadır. Propaganda uygulanacağında mesajlarda bile bu işin uzmanlarına en iyi şekilde görev düşmektedir ve çoğu mecrayı bu sayede en iyi ve en etkin şekilde yönetebilmektedirler (Aziz, 2013).

Yavaşgel (2004)'e göre politikaların tüm alanlarını ve geniş bir zaman dilimine sahip olan siyasal iletişim ve propaganda farklı açılardan birçok özelliği bünyesinde barındırmaktadır (Yavaşgel, 2004). Propaganda kanallarının farklı boyutlar çerçevesinde siyasal iletişim ile bağlantısı bulunmaktadır (Riker, 1997). Bu doğrultuda ise propaganda ve siyasal iletişimin arasında güçlü bir bağ bulunmaktadır (Riker, 1997). Bu durum söz konusu olunca siyasal iletişim, günümüzde çoğu alanda propaganda olarak algılanmaktadır ve aynı olduğu düşünülmektedir (Riker, 1997).

Propaganda kullanılan durumlar kapsamında sonucun ve veri analizine yardımcı olunan kaynak çalışmalarının güvenilir olması gerekmektedir. Bu sayede kullanıcılar

kitle ismini alır (Özerkan ve İnceoğlu, 1997). Kitle kaynak anlamında doğru bilgi sahibi olursa, kitleyi gelecek olan olgu ve olaylar kapsamında gerçekleşen mesajlara ve gelecek olan bildirimlere hazır duruma getirmektedir (Özerkan ve İnceoğlu, 1997). Propaganda çerçevesinde çoğunluk ve bütünlükten söz etmek mümkündür. Özerkan ve İnceoğlu (1997) yaptığı çalışmalara göre; propaganda teriminde sayılar yerine yuvarlak rakamların; yuvarlak rakamlar veya oranlar ile hareket edildiği görüşünü aktarmaktadır (Özerkan ve İnceoğlu, 1997). Ayrıca siyasi iletişim bünyesinde mesajları yenileme stratejisi propaganda çalışması olarak görülmektedir (Özerkan ve İnceoğlu, 1997).

Herman (2004)'e göre siyasi iletişim ve propaganda terimleri çok benzerdir. Siyasi iletişim ve propaganda genel olarak yöntem ve teknikler bakımından benzer yapıya sahiptirler. Siyasi iletişim ve propaganda aralarında içeriksel olarak farklılıklar görülr. Özellikle siyasi iletişimde içerik bakımından söylemlerde birbirleri ile farklı gerçekleşir. Siyasi iletişimin devreye girmesi ile propaganda kavramı ortaya ıkmiş ve toplum içinde özellikle seçim zamanlarında önemli rol oynamaya başlamıştır (Herman, 2004). Siyasi partilerin başarılı olmak için yaptıkları faaliyetlerin başında yer alan siyasi propagandalar, mitingler, kitle toplantıları daha çok seçim dönemlerinde ön plana çıkar ve gerçekleşir (Özkan, 2007). Seçim zamanında ön plana çıkan siyasi tabanda gerçekleşen propagandalar sayesinde, siyaset alanı daha fazla genişler ve verimli çalışmalar yürütülr (Özkan, 2007). Özkan (2007)'a göre, siyaset alanında siyasi bir birey olarak yer almak isteyen ve lider ruhu olan deneyimli, iletişimci, siyasetçi, hukukçu, bilindir kişilerin bu siyasi ortam adına, ağdaş siyasi iletişim yöntemlerini kullanmaları gerekmektedir. Siyasi alanları düşünen bireyler ağdaş iletişim yöntemlerini bir seçim kapsamında

kullanıldığı propagandasıyla birlikte başarılı sonuçlar elde etmektedirler (Özkan, 2007).

2.5.2 Siyasette İmaj Tanımı

Siyasal süreçler medya organları içerisinde, siyaset konusunda aday ve kuruluşun imge konusunda sıklık gösterilerek, üzerinde durulmaktadır (Canöz, 2010). Siyasi olarak imaj, algılara işaret etmektedir ve imaj sayesinde siyaset üzerinde gerçekleşen, toplum tarafından gerçekleşen aktivite, olay, obje, kasaba, örgüt, akıma, ülkeye veya şehirlere hitap etmektedir (Canöz, 2010). Canöz (2010)'e göre imaj insan zihniyeti içerisinde zihin oluşumunda tablo, fotoğraf ve izlenimlerin açıklaması gerekmektedir (Canöz, 2010).

Tarih boyunca temel olarak 'imaj, imge oluşturma veya ortaya atma' siyasi seçimler içerisinde oy potansiyeli olan veya kullanan kitlelerin aday hakkındaki görüşlerini, adayın yararlarının temel açıdan oluşturulmasının hedeflendiği yeniden bilgi almak eylemi olarak öngörülmektedir. Bu anlamda siyasi aday adayı olan kişilere özellikleri üzerinden oy verecek olan kişilere yönelme veya yönlendirilme konusunda olumlu anlamda yardımcı olmak adına ortaya çıkmış etkin bir şekilde aktif konumda olan bir malzeme olarak seçmen kitesini kendi görüşleri ve düşünceleri kapsamında etkilemeyi amaçlamaktadır (Gelir, 2014). Siyasal imaj yapısının oluşumunda görsellik büyük rol taşımaktadır. Görsel açının ön planda olması ve daha çok göz doldurması birçok siyasi aday ve siyasi kampanyalar açısından seçmenin dikkatini çekmektedir.

2.5.3 Siyasal İletişimde Halkla İlişkiler Uygulamaları

Siyasal iletişim halkla ilişkiler ile de yakından ilişkili olduğu bir alandır. Halkla ilişkiler olgu ve süreci, temelde iletişim olgu ve sürecine dayanır (Aziz, 2013).

Özellikle kamusal alandaki geniş kitlelere gönderilen mesajların ‘halkla ilişkiler’ olgu ve süreci içerisinde çalışması gerekir (Aziz, 2013). Siyasal iletişim kavramı ve pratiği ikinci dünya savaşından hemen sonra Amerika Birleşik Devletleri’nde ortaya atılmıştır ve kullanılmaya başlanmıştır (Aziz, 2013). Yıldırım (2013)’e göre, siyasal iletişimin önem kazanması 1960 yılında gerçekleşmiştir. İlk olarak siyasal iletişim Almanya, Fransa, İngiltere gibi ülkelerde önem kazanmış ve bu alan ile ilgili olarak çalışmalar başlamıştır (Yıldırım, 2013). Hemen sonrasında ise demokrasi çerçevesinde tüm dünya çapında bir etkinlik olmaya başlayan halkla ilişkiler kavramı meslek haline gelerek kendisini her geçen gün geliştirdi ve ve alanda önmlü bir yer edindi (Yıldırım, 2013).

Modern iletişim ortamında teknoloji ve medya (televizyon, sinema, telefon, radyo, internet, sosyal medya) insanlar için önemli bir yere sahiptir (Çankaya ve Yamaner, 2012; Tüz, 2014). Kriz zamanlarında medya ile ilişkileri sürekli kılmak, birliği ve katılımı sağlamak, pozitif yorumlar yapmak ve uygun iletişim araçları kullanmak halkla ilişkiler açısından dikkat edilmesi gereken hususlardır (Tüz, 2014).

Kriz zamanlarında medya ile ilişkileri sürekli kılmak, işbirliği ve katılım sağlamak, pozitif yorumlar yapmak ve uygun iletişim araçları kullanmak halkla ilişkiler açısından dikkat edilmesi gereken hususlardır (Tüz, 2014).

2.6 KKTC’de Gerçekleşen Siyasal Pratikler ve Sosyal Medya

Güncel çalışmalarda internet kullanıcılarının yaşam alanlarında daha çok sosyal medyanın ön planda olduğu görülmektedir (Emre ve Akyıldız, 2015). Siyasi tutum, davranışsal tutum ve dini görüşler boyutunda sosyal medya mecraları iletişim alanında daha etkin bir tavır almış ve kendisini geliştirmek adına yeni roller

keşfetmiştir. Buna bağlı olarak sosyal medya siteleri bazında siyasal iletişim kampanyaları özellikle olarak kullanıcıları etkilemek amaçlı propaganda çalışmaları başlamıştır. Siyasal iletişim alanı, sosyal ağları kullanarak kullanıcıların talepleri doğrultusunda, siyasiler seçim kampanyalarını uygulamaya koymuşlardır. Buna bağlı olarak sosyal ağların ve siyasi olayların bire bir olarak etkileşim halinde oldukları ortaya çıkmıştır (Emre ve Akyıldız, 2015).

Sosyal medya her geçen gün artış gösteren kullanıcıları sayesinde gün geçtikçe daha çok güçlenmeye başlamıştır. Sosyal medya mecralarının kullanıcılar tarafından gün geçtikçe daha da değer kazanması ve gelişmesi günümüz dünyasında olduğu gibi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde de ekonomi, bilim, sanat, eğitim, sağlık, siyaset alanlarında da önemli bir yere sahiptir. Yeni iletişim teknolojileri ile bir bütün haline gelen siyasal iletişim sosyal medya sayesinde seçmenlerine daha kolay ve daha anlaşılır bir dille ulaşmakta ve daha kaliteli bir hizmet sunmaktadır (Emre ve Akyıldız, 2015).

2.6.1 Kıbrıs'ın Yakın Tarihi

Kıbrıs'ın yakı geçmişine bakıldığında 1571-1878 yılları arasında Osmanlı imparatorluğu, 1960 Kıbrıs Cumhuriyetine kadar da İngiliz kolonisi (1878-1959) olarak yönetilen adada, halen Osmanlı ve İngiliz koloni yaptırımları ada genelinde hükmü geçmeye devam etmektedir (Ekiz ve Köker, 2012).

İki toplumlu Kıbrıs Cumhuriyeti 1960 yılında, tek bir anayasa tek bir toprak bütünlüğü üzerine inşa edildi. 1974'de kadar iki toplum arasındaki etnik çatışma Yunanistandaki cuntanın etkisiyle şiddetlenerek devam etti. 20 Temmuz 1974'de garantör devlet olarak Türkiye, Kıbrıs'a harekât düzenledi. Türkiye adaya iki topluma da barış getirmek için harekâtı gerçekleştirdiğini duyurdu.

1974 harekâtından sonrası ada, kuzey ve güney olarak ikiye ayrıldı. Kuzey ve Güney’i birbirinden ayıran sınır çizgisi, tampon bölge ilan edildi. UN – Birleşmiş Milletler - barış gücü askerleri gibi, adanın diğer garantörlerinden İngiltere, Kıbrıs’ın güneyinde ve tampon bölgede asker bulundurmaktadır (Hançer, 2006).

Harekât sonrası, bugün Kapalı Maraş olarak bilinen Varoşha bölgesi ve adanın kuzeyindeki bazı bölge (köyler vb,) asker kontrolünde sivil dolaşımına kapatıldı ve halen ulaşım veya yerleşime açılmadı (Arsoy, 2017). Sivil yaşama hiç açılmayan bu bölgelerden en önemlisi her zaman Maraş/Varoşha oldu. Burada yaşayan uluslararası dokunun korunması için, UN/BM ancak gerçek sahiplerine iadesi ile açılabileceğini, başka türlü bir yerleşime açılmasının reddine karar verdi (Arsoy, 2017). Halen Maraş’taki bazı banka vb., yerler BM askeri tarafından kontrol altında tutulmaktadır (Arsoy, 2017).

Herakatin ardından, Kıbrıslı Türkler 13 Şubat 1975 yılında Kıbrıs Türk Federe Devletini, 15 Kasım 1983’te ise Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)’ni kurdular (Hançer, 2006). KKTC, Türkiye haricinde uluslararası tanınırlığı olmayan, bugüne kadar sadece Türkiye Cumhuriyeti tarafından tanınan, adanın kuzeyinde yaşayan Kıbrıslı Türkler haklarını temsil eder (Hançer, 2006). Kıbrıs Cumhuriyeti ise uluslararası tanınırlığı olan, tüm adayı ve iki toplumu temsil ederken, uluslararası ilişkilerinde de adanın kuzeyini 1974’den beri ‘Türkiye işgali altındaki’ toprağı olarak tanımlar (Hançer, 2006).

39 yıl sonra, 2003 yılında alınan bir kararla sivillerin karşılıklı geçişlerine imkân verecek bir dönüm noktası yaşandı. Başkent Lefkoşa’da Yeşil Hat(tampon bölge) üzerindeki Ledra Palace geçiş kapısı 23 Nisan 2003 tarihinde ilk önce açılan geçiş

noktası olurken, ardından 23 Nisan 2003'te Beyarmudu, 10 Mayıs 2003 tarihinde de Lefkoşa'daki ikinci geçiş kapısı Metehan (Kermiya) sivillerin karşılıklı geçişlerine imkân sağladı. Kasım 2018'den beri adanın genelinde, sivillerin karşılıklı geçiş yapabileceği 9 geçiş kapısı vardır (https://www.kibrispostasi.com/c35-KIBRIS_HABERLERI/n267864-derinya-ve-aplic-kapilari-yarin-gecislere-aciliyor).

2.6.2 KKTC'de Yönetim ve Yönetim Politikaları

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yarı başkanlık sistemiyle yönetilmektedir. Ada politikası yaptırımlarına Cumhuriyet Meclisi karar vermektedir. KKTC çok partili model ile yürütülmektedir. KKTC'deki en son genel seçim 2018 yılında gerçekleşti. Seçim sonuçlarına UBP'den 21, CTP'den 12, HP'den 9, TDP'den 3, DP-ÖG'den 2, YDP'den 2 milletvekili halk genel seçimde oy aldı (<https://ysk.mahkemeler.net>). 9. Dönem Cumhuriyet Meclisi 2018 yılında CTP, HP, TDP ve DP-UG tarafından koalisyon hükümeti olarak kurulmuştur. Hükümet kurulduktan 1 yıl sonra hükümet ortaklarından Halkın Partisi (HP) hükümetten geri çekilmesiyle, yeni hükümet kurma çalışmaları için eski Başbakan Tufan Erhürman 2019 yılında Cumhurbaşkanı (CB) Mustafa Akıncı'ya istifasını sunmuştur (www.ysk.mahkemeler.net). Dağılan 2018 yılı hükümeti sonrasında, iki ortaklı Ulusal Birlik Partisi (UBP) ile Halkın Partisi (HP) hükümeti yönetime geçti. Halen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti UBP ve HP ortak yönetimindeki hükümet ile devam etmektedir. KKTC'nin yasama yetkisi hükümet ile meclis kontrolündedir. Seçimler anayasaya dayanarak gerçekleşmektedir. KKTC'de 3 seçim modeli bulunmaktadır (<https://www.ysk.mahkemeler.net>). Bunlar; Cumhurbaşkanlığı Seçimleri; Cumhuriyet Meclisi seçimleri ve Yerel Yönetim seçimleridir (<https://www.ysk.mahkemeler.net>). Cumhurbaşkanlığı ve Cumhuriyet Meclisi seçimleri 5 yılda bir, Yerel Yönetim Seçimleri ise 4 yılda bir olmak üzere gerçekleştirilmeye devam etmektedir.

Kıbrıs Türk toplumunun en önemli liderlerinden biri Dr. Fazıl Küçük'tür. KKTC'nin ilk Cumhurbaşkanı ve kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Raif Denktaş'tır. KKTC Cumhurbaşkanı seçimi en son 2015 gerçekleşmiştir. Cumhurbaşkanlığı seçimleri ilk defa iki aday arasındaki oylarının yüzde ellinin altında kalmasıyla ikinci tur seçime gidildi. 2015 yılında yapılan ikinci tur KKTC CB seçiminde, Mustafa Akıncı, KKTC'in üçüncü Cumhurbaşkanı (CB) Dr. Derviş Eroğlu'nundan daha çok oy alarak KKTC CB görevine geldi ve Kıbrıs Türk toplumu lideri ünvanını aldı (<https://www.y.sk.makmeler.net>). Mustafa Akıncı halen Cumhurbaşkanlığı görevini sürdürmeye devam etmektedir. KKTC'de yedi kez Cumhurbaşkanlığı seçimi gerçekleşti, günümüze kadar gerçekleşen seçimlerde kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Raif Denktaş, Mehmet Ali Talat, Derviş Eroğlu ve Mustafa Akıncı olmak üzere dört siyasi lider bu görevi üstlenmiştir (<https://www.y.sk.mahkemeler.net>).

1983'de kurulan KKTC'de önceleri 3 ilçe mevcuttu; Lefkoşa, Gazimağusa ve Girne. Zaman içerisinde Güzelyurt, İskele ve Lefke bucakları da eklenerek, KKTC'de 6 ilçe, 12 bucak, toplamda 187 belediye/köy yönetsel alanına bölünmüştür (<https://www.y.sk.mahkemeler.net>).

2.6.3 KKTC'de Basılı ve Sosyal Medya

Çiftçi (2019) yaptığı çalışmada KKTC'de yaşayan halkın yoğun olarak sosyal medya kullandığını tespit etmiştir (Çiftçi, 2019). Gerçekleşen çalışmada, halkın siyasi konuda, toplumsal konuda ve kriz durumunda bilgi kaynağı olarak önce sosyal medya platformlarına yöneldiğini görülmektedir (Çiftçi, 2019).

Siyasal iletişimde kullanılan sosyal medya araçlarının seçmenlerin oy verme kararı üzerindeki etkisine yalnızca mevcut değer ve yapıları pekiştirme ile sınırlı olduğu savunmaktadır (Arslan, 2015). Bunu iki başlık altında incelemek mümkündür.

Bunlardan ilki, yakınlık yaklaşımı olarak anılan ve bir bakış açısıyla şekillendirilen yaklaşımdır (Arslan, 2015). Bu yaklaşıma göre, ‘sosyal medyanın seçmenlerin oy verme kararı üzerindeki etkisinin ne olduğu’ sorusu, genel olarak medyanın kamuoyu üzerindeki etkilerinin çok güçlü olduğunu ileri sürer (Arslan, 2015). Aynı çalışmaya göre, Arslan (2015), ‘sosyal medya seçimlerin sonuçlarında değişikliklere sebep olur mu’ sorusuyla da araştırmasında, ‘halkın büyük çoğunluğunun bu mecrada paylaşılan siyasal içerikli iletileri (yazı, fotoğraf, video vb.) okuduklarını/dinlediklerini/izlediklerini’ ortaya koymaktadır (Arslan, 2015). Diğer bir ifadeyle sosyal medya, kullanıcılarının büyük çoğunluğunun konular ile ilgili olarak siyasal içerikli iletileri ulaştıran kaynaklardan biri olduğu görüşündedir (Arslan, 2015).

Günümüzde KKTC’de yaşanan krizler dâhilinde kriz durumu ve siyasilerin sosyal medya (özellikle kişisel Facebook profilleri üzerinden) takip edildiğini, halkın konu hakkında gerçekleştirilen açıklamaları sosyal medya üzerinden bilgi sahibi olduğu görülür (Yılmaz, 2013). KKTC’de özellikle siyasi konularda çok yaygın kullanılan sosyal medyanın siyasi krizleri yönetme noktasında aktif olarak kullanıldığı gözlemlenmektedir.

KKTC’de sosyal medya 2020’de kabul edilen bilişim yasasıyla yasal olarak denetlenmesi onaylanmıştır. Yasaya göre, nefret, taciz, tehdit söylemlerine karşı düzenlemeler gerçekleştirilebilmektedir(<http://www.kibrisgazetesi.org/18,07,2020> tarihinden yararlanıldı).

2.7 Koronavirüs-19 (Covid-19) Örneği

Koronavirüs-19 (Covid 19): virüs sadece canlı hücreleri enfekte etmektedir. Replikelabilen mikroskobik enfeksiyon etkenleri bulunmaktadır. İnsanlarda enfeksiyona neden olan virüs, kendisini 7 ile 14 gün içerisinde göstermektedir. Virüs insan hayatını tehdit eden bir salgın hastalık olarak açıklanmıştır (<https://www.dünyasağlıkörgütü.net/>).

Covid-19 virüsü 2019 yılı aralık ayı içerisinde Çin'in Wuhan kentinde ilk kez rastlandı. Hastalalarda, ateş, şiddetli solunum yetmezliğini içermektedir ve akut solunum hastalığı teşhis edildi. DSÖ tarafından 10 Mart 2020 tarihinde Covid-19'un epimedik değil pandemik hastalık olduğu duyuruldu. Covid-19 (Koronavirüs-19) pandemik hastalık ilk olarak Çin ülkesinde görülmesinin ardından kısa sürede diğer ülkelere ve kıtalara da yayılarak tüm dünyayı etkisi altına (<https://www.dünyasağlıkörgütü.net/>).

Koronavirüs salgını farklı olarak alfa ve bata diye adlandırılan iki gruba ayrılmaktadır. Uzmanlar bu salgın hastalığın hayvanlardan insanlara bulaşan bir hastalık olduğunu öne sürmüşlerdir. Fakat bu durumun halen daha bilinmemekte ve konuya dair çalışmalar yürütölmeye devam etmektedir (<https://www.dünyasağlıkörgütü.net/>).

Koronavirüs-19 (Covid-19), belirtileri olarak ishal, kas ağrısı, nefes darlığı, ateş, öksürük, yüksek ateş, kusma gibi enfekte olan kişilerde görölen belirtilerdir (<https://www.dünyasağlıkörgütü.net/>).

DSÖ karantina koşullarının salgını korumak adına yeterli olmadığı, kişilerin hijyen şartlarını erine getirerek kendilerine çok dikkat etmelerini önermektedir (https://www.dünyasağlıkörgütü.net/).

2.8 Eleştirel Söylem Analizi

Eleştirel söylem analizi, söylemler üzerine düşünme kavramıdır (Çelik ve Ekşi, 2008). Söylemler analiz edilirken teorik ve meta-teorik olarak farklı gruplara ayrılmaktadır. Söylem analizi perspektif olarak gerçekleşmektedir. Eleştirel söylem analizi kavramsal ve metodolojik olarak meydana gelmektedir. Söylemleri eleştirel açıdan veri yolu olarak karakterize edilmektedir. Eleştirel açıdan gerçekleştirilen söylemlerin analizi sadece geleneksel metodolojilere alternatif değildir. Eleştirel söylem analizlerinde nicel yaklaşımlardan faydalanmaktadır. Eleştirel söylem analizi yöntem bilim kavramında genel anlamda kuramsal ve niceliksel olarak ön plana çıkmaktadır. Eleştirel söylem analizi detaylı ve nitel yaklaşımlara uyumlu olarak ayrı ayrı nitelendirmektedir (Wodd ve Kroger, 2000).

Araştırma yöntemi olarak nitel araştırmalarda ön plana çıkmaktadır. Konuşma ve eylem teorileri dilin sosyal yönünü vurgulamak için dil felsefesinden yararlanmaktadır. İnsanlar kendi dünyalarını yaratmak için günlük sosyal hayatlarında dili, ön planda kullanmaktadırlar. İnsanların dili hangi amaçlar çerçevesinde nasıl kullandıkları üzerine odaklanmaktadır. Eleştirel söylem analizi anlamın çeşitliliğini ve değişkenliğini araştıran ileri düzey sosyal göstergebilim ve hermeneutik olarak görülebilir (Elliott, 1996).

Eleştirelsöylem analizi sosyoloji, psikoloji, dilbilim, antropoloji, edebiyat medya, felsefe gibi disiplinlerden etkilenmektedir. Söylem analizi teorik olarak dilbilimden

etkilenmekte ve beslenmektedir. Farklı disiplinler içerisinde gerçekleşen söylem analizleri teorik bakış açılarına dayanan zırhla kuşatılmış bir analiz tekniği olarak kabul görmektedir (Potter ve Wetherell, 1987). Eleştirel söylem analizini tek bir teori altında bütünleşmiş olarak toplamak mümkün değildir. Eleştirel söylem analizinin tek bir uygulama olarak benimsenmemesi gerekmektedir. Eleştirel söylem analizi, farklı araştırma gelenekleri içerisinde farklı disiplinler ile yürütülen heterojen özellikleri içerisinde barındıran nitel araştırma yöntemidir (Tonkiss, 2006). Eleştirel söylem analizi dilin basit anlatımı ile incelenmesi olarak ön plana çıkmaktadır. Eleştirel söylem analizi söz dizimsel ve semantik sınırlarının ötesine gitmek ve incelemek gerekmektedir. Eleştirel söylem analizinde öğelerin temel açılardan, basit incelemeleri yoktur, ötede yatan anlam ve içerik bakımından incelenmesi gerekmektedir (Dijk, 1997). Eleştirel söylem analizi sadece fonolojik veya söz dizimsel boyutu ile ilgilenmemektedir. Eleştirel söylem analizi çalışmaları sadece biçimsel boyutlarda incelemeye alınamamaktadır (Barker ve Galasinski, 2001).

Eleştirel söylem analizlerinin odak noktası sosyal ve kültürel olgular olarak ön plana çıkmaktadır. Eleştirel söylem analizleri sosyal ve kültürel iletişim alanı ile bağlam içerisinde. Eleştirel söylem analizi dili kullanıcıları için sosyal olaylara çevirir (Barker ve Galasinski, 2001). Eleştirel söylem analizi sosyal metottur, sohbet sırasında zihin bileşenleri ve özeneler arası odaklanmaktadır. Karşılıklı, farklı sohbetlerden meydana gelmektedir (Elliot, 1996). Temel yapısında dil ön planda yer alır, dil söylemler içerisinde eylem ve fonksiyonlara göre değişiklikler göstermektedir. Birey sosyal dünyaya adaptasyon göstermek için eleştirel söylem analizlerinde dili ön planda kullanır. Elliott (1996)'a göre, söylem kullanıldığı fonksiyonlara göre değişkenlik gösterir ve kavram bakımından söylem analizinin

temel taşıyı oluşturmaktadır (Elliott, 1996). Eleştirel söylem analizinde temel vurgular bulunmaktadır. Temel vurgular genel anlamda dille ne yapılmak istenildiği ve ne başarıldığı önemli unsur olarak ön planda gözükmektedir (Wood ve Kroger, 2000).

Eleştirel söylem analizinde dil ve sosyal yapılar aralarında farklılık göstermektedir. Söylemler genel olarak dil ve sosyal ağların arasında gerçekleşen ilişkiye atıfta bulunur (Potter, 1996). Foucault (1970)'ya göre, söylemler analiz edilirken, sosyallik ön plandadır. Birbiri ile çatışan söylemler ön plana çıkmaktadır. Söylemler aynı zamanda birbirleri ile çatışma içerisinde olabilmektedirler (Foucault, 1970). Eleştirel söylem analizi hiyerarşi ve çatışma içerisinde gerçekleşir, temelinde ise iktidarlık yatmaktadır ve bağlantılı olarak gerçekleşmektedir. Söylem analizlerinde iktidar kavramı önemli rol oynamaktadır. retmek ve kullanmak, iktidar bağlamında bağ kurmaktadır (Punch, 2005). Temel olarak söylem üzerindeki görüşleri ele almaktadır. Foucault (1970)'a göre, söylem üzerindeki görüşlerini politik ve ideolojik dil ile bütünleştirmektedir. Eleştirel söylem analizleri kültürel yapılar içerisinde farklılık değiştirerek gerçekleşmektedir. Politik ve ideolojik kurallara hizmet verdiği ön plandadır. Foucault (1970)'a göre, kişilerin birey olarak düşünme ve eylemlerin ne kadar etki ettiğinin üzerinde durmaktadır (Foucault, 1970).

Sözen (1999)'e göre, eleştirel söylem analizi varsayımlardan değil, belirsizliklerden hareket ederek sorulara yanıt bulmak için çalışır. Eleştirel söylem analizinde genel olarak kim nasıl dinliyor ya da susuyor? Kim nasıl ve niçin konuşuyor? Kim nasıl ve niçin konuşuyor? Sorularına cevap aranmaktadır. Söylem analizleri aynı zamanda ayrıntılara odaklanmaktadır (Sözen, 1999). Ayrıntılara detaylı bir şekilde odaklanan söylem analizleri yararlı olarak ön plana çıkar. Sözen (1999)'e göre; eleştirel söylem

analizleri dili kullanan insanların ne yapmaya çalıştıkları sorusuna cevap bulabilmek için gerçekleştirilmektedir (Sözen, 1999).

Wethell (2004)'a göre, eleştirel söylem analizlerindeki temel dört başlık tarafından etiket kullanımı gerçekleştirilmektedir (Wethell, 2004). Söz konusu araştırma türlerinde genel olarak konuşma eylemi kuramlardan etkilenme gösterilmektedir ve karşılıklı konuşmalara farklı biçimlerde amaçlar eklemek, değer katan sonuçlar elde etmek söylem analizinin temel unsurunu oluşturmaktadır (Punch, 2005). Eleştirel söylem analizinde ikinci temel tür psikolojik olarak etki etmektedir. Psikolojik açıdan etki eden tür söylemin yapısı ile ilgilenmektedir ve yapı açısından hatırlatma ve anlama üzerinde etki gösteren bir tür olarak ön plana çıkmaktadır (Punch, 2005). Söylem sürecine genel açıdan odaklanan temel tür söylemin psikolojik yapısı olarak ön plana çıkmaktadır. Üçüncü temel kategoride ise sosyoloji akımı ön plana çıkmaktadır. Temel tür olarak bilinen sosyoloji türünde bilim adamlarının çalışmaları ön planda olur, aynı zamanda bu temel alanda çalışmalar ve eylemler ön plana çıkartılarak, takdir edilmektedir. Dördüncü olarak elde edilen ve geçerli olan temel tür kendi içerisinde sosyal felsefe ve kültürel çözümleme ön plana çıkmaktadır (Punch, 2005).

Gee ve arkadaşları (1999)'na göre eleştirel söylem analizi yapısı sosyal konuları çeşitli metinler konularını araştırırken kullanılmıştır. Ortaya çıkan araştırmaların söylemler üzerine ilerleyici yollar bulmasına işaret etmektedir. Eleştirel söylem analizi Gee ve arkadaşlarına (1999) göre iki boyutta değerlendirilmeye alınabilmektedir (Gee, vd., 1999). Eleştirel söylem analizinde dilbilim araçları ile çözümleme çalışmaları gerçekleştirir. Çözümleme çalışmaları genel olarak şiir, öykü, hitabet gibi söylemlerde ortaya çıkar ve çözümleme çalışması ile yapı araştırılması

gerçekleşir. Söylemin bir diğer çalışma eksenini ise; sosyal, bilişsel, kültürel ve siyasal konularda ortaya çıkmaktadır. Bu sayede söylemler bütün olarak eleştirel boyut ile ilişkili bir biçimde incelenebilir (Potter, 1996).

Eleştirel söylem analizlerinde herhangi bir soru yönlendirildiğinde, araştırma değişime uğrar, bu kapsamda değişime uğrayan farklı yaklaşımlar ön plana çıkmaktadır. Eleştirel söylem analizinde öne çıkan farklı yaklaşımlar sayesinde farklı biçimde düşünce tarzındaki sorular akıllara gelmektedir. Eleştirel söylem analizleri sosyolengüistik çalışmalar olarak meydana gelmekte ve metin bakımından, sosyal konulardan ve eleştirel analizlerden olduğu sorularına cevap aranmakta ve elde tutulur sonuçlar bulabilmektir. Eleştirel söylem analizlerinde amaçlanan durum konulara farklı anlamlar katarak, farklı açılımlar getirmektir. Refleksi ve eleştirel analizler mevcut konumda yerini korumaktadır. Eleştirel söylem analizleri genel anlamlarda özellikler taşımaktadır. İletişim, eylem, sosyal pratik ve yorumlama gibi değerleri bünyesinde barındırmaktadır. Refleksiviteye bağlı olarak özeleştirilere ve eleştirilere açık bir analiz olarak adlandırılmaktadır. Genel anlamda çok fonksiyonlu, çok boyutlu olarak tarihsel, eleştirel bir model olarak yer almaktadır (Sözen, 1999). Bu sayede söylemler eleştirel boyutta ele alındığı zamanlarda daha yararlı olacak şekilde analiz edilebilir ve eğer varsa olan mağduriyet durumu en aza indirilmeye çalışılmaktadır (Sözen, 1999).

2.8.1 İdeolojik Kavramda Söylemin İdeolojisi

Söylem ve ideoloji güncel ve toplumsal yaşam dinamikleri anlamak ve amaçlar doğrultusunda hedefin doğru olması için toplumu ilgilendiren pratikleri temel olarak anlamlandırma sürecine etki ederek, açıklamalar gerçekleştirir (Aydoğan, 2018). Dil bireyleri temel açıdan toplum olarak kabul etmektedir. Dil bireyi topluma bağlayan

ve toplum ile bireyin birlikte bütün entelektüel çabalarını yerine getirmesini sağlayan en önemli araçtır. Dil teknik alan içerisinde ise, teknik açıdan oluşturan olarak kabul görmektedir (Aydoğan, 2018).

Söylem ve ideoloji arasındaki ilişki üzerine odaklanmak, bu bağlamda güncel toplumsal yaşamın dinamiklerini anlama ve toplumsal pratikleri anlamlandırma sürecini anlatır. Toplumun söylemi içinde yaşanan dönemi üretim biçiminin, üretim ilişkilerinin ideoloji ve diğer kültürel pratiklerin izlerini taşır (Öskay, 2003).

Bölüm 3

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Çalışmanın üçüncü bölümünde araştırmanın yöntemi, örnekleme, veri analizinde kullanılan kategoriler, bulgularının toparlanması gibi başlıklar yer almaktadır.

Bu çalışmada, KKTC Cumhurbaşkanı Nisan 2020 seçimi aday adaylarının 56 gün süren Covid-19 izolasyon süresince kişisel Facebook profilleri üzerinden paylaştıkları söylemleri incelenmiştir. Araştırma, KKTC’de ilk Covid-19 pozitif vakanın 10 Mart 2020 tarihinde görülmesi ile ülke sınırları içerisinde Covid-19 izolasyon sürecinin başlaması, araştırmanın verilerin toplanması için başlangıç gösteren gün ve sınırlarının normalleşmeye geçişi olarak kabul edilen 5 Mayıs 2020 gününe kadar devam 56 gün ile sınırlıdır.

3.1 Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmaktadır. Eleştirel söylem analizi haber söylemlerinde yerleşmiş ideolojik unsurların, eleştirel bir çözümleme yöntemi ile ortaya konabileceği ve medya dilinin rolünün eleştirel bir şekilde analiz edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Özer, 2008).

Teun A. Van Dijk (1988)’a göre, haber anlatısını sentaktik ve semantik olmak üzere iki dilsel çözümleme türünde ele almaktadır. Sentaktik çözümlemede, analiz birimi olarak haber metninde kullanılan cümlelerin gramatik yapılarına odaklanırken,

semantik çözümlemede ise; sözcüklerin, cümlelerin, kısaca bütün söylemin anlamı üzerinde durulması öngörülmektedir (Van Dijk, 1988).

Van Dijk'ın eleştirel söylem çözümlemesi modeli makro yapının ve mikro yapının ayrı ayrı çözümlendiği iki ana bölümden oluşmaktadır. Makro yapı incelemesi haber anlatısında işlenen temayı yansıtan, haber üretiminde kullanılan şemanın incelenmesidir.

Kullanılan model siyaset, dilbilim ve politika gibi çalışmalar içerisinde de sıkça kullanılan Van Dijk'ın eleştirel söylem analizidir. Bu yöntemden yola çıkarak mikro ve makro kategorilerinden yararlanılmaktadır. Çelik ve Ekşi (2008)'e göre, eleştirel söylem analizi çalışmalarında toplanan veriler; analizi okuma/sınıflandırma, yapılandırma ve yorumlama aşamalarından oluşmaktadır (Çelik ve Ekşi, 2008).

Van Dijk'in eleştirel söylem analizindeki iki ana yapı şöyle açıklanmaktadır (Çelik ve Ekşi, 2008):

Mikro yapı: CB aday adaylarının gerçekleştirmiş olduğu söylem metninin içerisinde faydalanılan kelimelerin ideolojik açıdan anlaşılması; Metnin sesleri, metnin başlıkları, metin içerisinde yer alan sözcükleri, anlamlarını ve temel yapılarını incelenecektir.

Makro yapı: CB aday adaylarının söylemlerinin analizinde anlatısı ve işleyişi konu edilen temalara bakılacaktır. Makro yapı içerisinde en önemli etken ardaalan ve bağlam bilgisi olarak bilinmektedir. Makro yapı, metnin teması, tematik yapısı, metnin konumlandırılmasını incelemektedir.

3.2 Araştırma Soruları

KKTC Nisan 2020 Cumhurbaşkanı aday adaylarının Covid-19 kriz yönetimi ve söylemlerini incelemek adına gerçekleşen araştırma içerisinde aşağıda belirtilmekte olan araştırma sorularına sorularına cevap aranmaktadır.

Araştırma Sorusu (1): KKTC CB aday adaylarının Covid-19 kriz dönemindeki kişisel Facebook profillerinde olan barış söylemleri nelerdir?

Araştırma Sorusu (2): KKTC CB aday adaylarının Covid-19 kriz dönemindeki kişisel Facebook profillerindeki söylemler hangi kriz yönetimi model/stratejisini kullanmaktadır?

Araştırma Sorusu (3): KKTC CB aday adaylarının Covid-19 krizini siyasi propagandalarında nasıl kullandılar?

Araştırma Sorusu (4): KKTC CB aday adaylarının Covid-19 krizi için gerçekleştirdikleri söylemlerinde kriz adına gerçekleştirdikleri açıklamalarda çözüm odaklı olmayı merkezlerine yerleştirdiler mi?

Araştırma Sorusu (5): KKTC CB aday adayları arasında hükümet karşıtı(muhalefet) olan siyasiler Covid-19 sürecini kamuoyu oluşturmak ve hükümete karşı propaganda yapmak için nasıl bir strateji uyguladılar?

3.2.1 Nitel Araştırma Yöntemi

Nitel araştırma kapsamlarını görüşme, gözlem, doküman analizi gibi nitel bilgiler için toplanan yöntemlerin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda bütüncül ve gerçekçi bir konumda ortaya koymasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma kavramı olarak önemlidir (Yıldırım, 2013).

Nitel araştırma kavramı bulunduğu çevre içerisinde anlamayı ve araştırmayı ön planda tutan bir yöntemdir. Toplanan bilgilerden yola çıkarak kuram oluşturma daha önceden bilinmeyen birtakım sonuçları birbiri ile ilişkisi içinde açıklığa kavuşturan modelleme çalışması anlamını taşımaktadır. Araştırma deseni ve araştırma bütünlüğü esnek olmasını, araştırma sürecinin yeniden şekillendirilmesi tümevarım bir yaklaşım boyutunda ilerlemekte ve gerçekleşmektedir (Yıldırım, 2013).

Çalışma içerisinde kişisel Facebook profillerinden yola çıkılarak KKTC CB aday adaylarının Koronavirüs-19 (Covid-19), pandemi kriz sürecindeki söylemleri çalışmanın verisini oluşturmaktadır.

3.2.2 İçerik Analizi

İçerik analizi belli kavramların varlığını metnin içinde belirlemeye ve ölçmeye yönelik bir teknik olarak benimsenmektedir. Bu alanlar tarihi dokümanlar, görseller, gazete haberleri vb. gibi alanlar olarak öngörülmektedir (Büyüköztürk, vd., 2008).

Gerçekleşen çalışma kapsamında içerik analizinden yola çıkılarak, eleştirel söylem analizi gerçekleştirilmiştir. KKTC Nisan 2020 CB aday adaylarının Koronavirüs-19 (Covid-19), pandemi krizi süreci içerisinde gerçekleştirmiş oldukları söylemler bir araya getirilerek kavramlar ele alınacaktır.

3.2.3 Van Dijk'in Eleştirel Söylem Analizi

Van Dijk'a göre, söylemler temel alınarak konuşma ve metin biçimi yapısını açıklamak ve temel açıdan dilin detayını incelemesi olarak kabul görmektedir. Van Dijk'a göre, eleştirel söylem analizi içerisinde temel kodlar bulunmaktadır. Söylem içerisinde kullanılan cümleler, kelimeler ve metinsel açıdan ifadeler bulunmaktadır. Tokan (2007)' a göre, Van Dijk'ın yöntemi, söylemlerin içerisinde bulunan

cümlelerin içeriklerini araştırarak, gerçekleşen iddiaları, ima yolu üzerinden ortaya koymaya çalışır.

Eleştirel söylem analizlerinde, söylemin temel kelimeleri ve sözcüklerini ele alarak yol izlenmektedir. Söylemin oluşumundaki biçimlenmesine ve CB aday adaylarının kelime seçme seçimine bakılacaktır. Sözcüklerin yan ve düz anlamlarını da incelenecektir. Benzer anlama sahip sözcüklerin ideolojik olarak belirtilmesinde üzerinde durulacaktır.

Mikro Çerçeve

Mikro yapı, söylem içerisinde “sözcükleri cümle yapıları, metnin sesleri ve anlamları yani söylemleri ele almaktadır. Mikro Yapı sayesinde aynı konunun farklı bir format üzerinde nasıl hangi hedef doğrultusunda gerçekleştiği amaçları ön planda yer almaktadır” (Devran, 2010, s.34). Söylemin çatı olarak yapısı, nedensellik, işlevsellik, referansel bağı ile kelime seçimlerini inceleyerek çözmeye çalışmaktır (Özer, 2011).

Van Dijk’in mikro yapı çözümlemesi ise; cümlenin, sözcük seçimi ve bölgesel uyumu olarak ele alınmıştır. Van Dijk’in eleştirel söylem analizi üzerinden gerçekleşen çalışma içerisinde altta verilen tablo 1 içerisinde söylemlerin eleştirel boyutta hangi alt başlıklar altında incelenerek, çalışma içerisinde yer aldığını görmek mümkündür. Cümle yapılarının ne durumda olduğu önemli etkindir. Cümle yapısı aktif ise daha verimli sonuçlar elde edilirken, eğer pasif olursa sonuçlar daha verimsiz olarak meydana gelir. Cümle yapılarının karmaşık veya basit ve anlaşılır bir dilde olması, kelime seçimleri üzerinden nedensel ilişki, işlevsel ilişki, referansal

ilişkide önem taşımaktadır. Retorik olarak ise görseller ve inandırıcı olan bilgiler mikro yapı içerisinde yer almaktadır (Özer, 2011).

Makro Çerçeve

Makro yapı söylemlerin veya açıklamaların temel açıdan kendi içerisinde gerçekleşen konularını ele alarak, şematik ve tematik yapısını incelemektedir. Bu çerçevede söylemin çözümlenmesinde kelimelerin genel olarak kısımları tek dizge boyutunda anlatım ile açıklamaktadır. Makro yapı içerisinde var olan kelimeleri temel açıdan düşük dizgeye ve en sonunda tek kelimeye indirgeyerek deyişlerin ne anlatmak istediğini dengeli gerçekleştirmektedir (Devran, 2010).

Söylemlerin değerlendirilmesinde söylemin başlıkları, spot, başlangıç tümcesini, öz kısmı içerisinde özetlemektedir. Söylemin makro yapısında giriş ve başlık kavramları genelleme ile çıkmaktadır. Gerçekleşen söylemin görevi 5N1K kuralının giriş ve manşet kısmında merci almamaktadır. Söylemlerin girişlerinde genelleme kullanılarak mevzu karakterlere zemin çıkartmamaktadır. Yapısal olarak hususi özellikleri, söylenişin anlamlandırılmasında neyin ön planda olacağını, hangi boyut üzerinde yoğunlaşacağını ve kondisyon (erk) desenini akdetmek söylem metni içerisinde yer alan nasıl birikimlerin belirleyici olacağını tavsif edici vahit hususa sahiptir (İnal, 1996).

Makro yapı çözümlemesinde ardalın ve bağlam bilgisi olarak, mesajı yayınlayanın yorumları veya değerlendirmeleri, fotoğraflar vb. unsurlarda temel makro yapılar içerisinde ele alınmıştır (Özer, 2011). Van Dijk'ın makro yapı çözümlemesi tematik ve şematik olarak ayrılmaktadır. Tematik kısım içerisinde KKTC CB aday adaylarının yayınladıkları mesajların başlıkları, giriş cümleleri, olayın sunumu,

söylemin anlatım dili, durum tanımı, sonuçlar, ardaan ve bağlam bilgisi bulunmaktadır. Şematik kısımda ise durum, mesajın sunumu ve yorumu bulunmaktadır.

Yürütölen tez çalışması içerisinde toplanan veriler bir bütün olarak analiz edilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti içerisinde 11-18 2020 Ekim tarihleri arasında gerçekleşecek olan Cumhurbaşkanlığı seçimleri aday adaylarının yaşanan Covid-19, pandemi krizi süreci içerisinde ilk Covid-19, pozitif vakanın 10 Mart 2020 tarihinde ölkede içerisinde görülmesi ile ölkede sınırları içerisinde izolasyon sürecinin başlaması ile başlangıç gösteren çalışma, izolasyon sürecinden KKTC sınırlarının normalleşmeye geçişi olarak kabul edilen 5 Mayıs 2020 tarihine kadar olan süre zarfında 56 günlük çalışma içerisinde KKTC CB aday adaylarının kişisel Facebook profilleri üzerinden ürettikleri söylemlerine ve açıklamalarına yer verilmiştir.

Gerçekleşen 56 günlük çalışma genel olarak KKTC sınırları içerisinde ilk vakanın görülmesi ve ada genelinin normalleşme çalışmalarına başlaması doğrultusunda çalışmaya yer verilmiştir. Çalışma KKTC Cumhurbaşkanı 2020 seçimi aday adaylarının kişisel Facebook profilleri üzerinden toplanan söylemler ile gerçekleşmiştir. Çalışma içerisinde aday adayları olarak bilinen CB aday adaylarının sosyal medyada kişisel Facebook profilleri üzerinden gerçekleştirmiş oldukları söylemler, açıklamalar mikro ve makro yapılarına göre kategorileştirilmiştir.

3.3 Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmaktadır. İzolasyon sürecinde KKTC Eleştirel söylem analizi genel olarak kamusal ve kriz yönetimi iletişimine ait

söylemlerin çözümlenmesinde sıkça kullanılan bir yöntemdir (Çelik ve Ekşi, 2008). Eleştirel söylem analizi haber söylemlerinde yerleşmiş ideolojik unsurların, eleştirel bir çözümleme yöntemi ile ortaya konabileceği ve medya dilinin rolünün eleştirel bir şekilde analiz edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Özer, 2008).

Teun A. Van Dijk (1988)'a göre, haber anlatısını sentaktik ve semantik olmak üzere iki dilsel çözümleme türünde ele almaktadır. Sentaktik çözümlemede, analiz birimi olarak haber metninde kullanılan cümlelerin gramatik yapılarına odaklanırken, semantik çözümlemede ise; sözcüklerin, cümlelerin, kısaca bütün söylemin anlamı üzerinde durulması öngörülmektedir (Van Dijk, 1988).

Van Dijk'in eleştirel söylem çözümlemesi modeli makro yapının ve mikro yapının ayrı ayrı çözümlendiği iki ana bölümden oluşmaktadır. Makro yapı incelemesi haber anlatısında işlenen temayı yansıtan, haber üretiminde kullanılan şemanın incelenmesidir. Haber üretimi profesyonel rutinler altında sürekli olarak yapılmakta ve bu üretim bir şema tarafından organize edilmektedir (Van Dijk, 1988).

Kullanılan model siyaset, dilbilim ve politika gibi çalışmalar içerisinde de sıkça kullanılan Van Dijk'in eleştirel söylem analizidir. Bu yöntemden yola çıkarak mikro ve makro kategorilerinden yararlanılmaktadır. Çelik ve Ekşi (2008)'e göre, eleştirel söylem analizi çalışmalarında toplanan veriler; analizi okuma/sınıflandırma, yapılandırma ve yorumlama aşamalarından oluşmaktadır (Çelik ve Ekşi, 2008).

Van Dijk'in eleştirel söylem analizindeki iki ana yapı şöyle açıklanmaktadır (Çelik ve Ekşi, 2008):

Mikro yapı: CB aday adaylarının gerçekleştirmiş olduğu söylem metninin içerisinde faydalanılan kelimelerin ideolojik açıdan anlaşılması. Metnin sesleri, metnin başlıkları, metin içerisinde yer alan sözcükleri, anlamlarını ve temel yapılarını incelenecektir.

Makro yapı: CB aday adaylarının söylemlerinde, lerin analizinde anlatısı ve işleyişi konu edilen temalara bakılacaktır. Makro yapı içerisinde en önemli etken ardaan ve bağlam bilgisi olarak bilinmektedir. Makro yapı; metnin teması, tematik yapısı, metnin konumlandırılmasını incelemektedir.

Veri analizi cümlelerin ve sözcüklerin temel olarak arasındaki ilişkilerin yorumlanması, yapılandırılması üzerinde durmaktadır.

Bu aşamalar ve içerikleri ise şöyledir:

Yorumlama; CB aday adaylarının söylemleri, kullandıkları sözcükler içerisindeki ayrışmalarının anlamlandırılmalarını ve kelimelerin anlamlandırılmalarını temel olarak belirlenecektir.

Yapılandırma; CB aday adaylarının paylaştıkları açıklamalarda, cümle içerisine temel olarak bakıldığında, ilk bakışta algılanan sözcüklerin ve kelimelerin yeniden yorumlanma çalışmasını ile devam edilecektir.

Çalışma içerisinde yer bulan makro yapılar tematik ve şematik olarak yer almaktadır. Mikro yapılar ise çalışma içerisinde cümlenin yapısı, sözcük seçimi, kullanılan fotoğraflar ve bölgesel uyum gibi alt kategorileri oluşturmaktadır. Çalışma içerisinde temel olarak toplanan veriler mikro ve makro kategorileri altında toplanmıştır.

3.3.1 Tanımlar

Araştırma içerisinde yer alan tanımlar aşağıdaki gibidir:

Eleştirel Söylem Analizi: Metinlerde, söylemlerde veya bağlamlarda kullanılan dilin incelenmesi olarak açıklanmasıdır. Ayrıca cümle veya söylemin dışında gerçekleşen dilin incelenmesi olarak yer almaktadır. Van Dijk' (1998)'e göre, gerçek durumlarda konuşmacılar tarafından ortaya çıkan dilin doğru bir biçimde kullanılması olarak lanse edilmektedir (Öztürk, 2019).

Toplum içerisinde geniş alan olarak dil kullanıma odaklanmaktadır. Eleştirel söylem analizi Van Dijk (1998)'e göre, kişiler veya gruplar arasında gerçekleşen söylemlere ve çatışma gibi durumlara odaklanmaktadır. Eleştirel söylem analizi genel olarak sosyal pratikte ve uygulamalarda ortaya çıkarak, müdahale şekli olarak tanımlanmaktadır (Öztürk, 2019).

Kültürel Söylem Analizi: İletişimi genel olarak ele alır ve etnografik olarak incelenmesine yardımcı olmaktadır. Söylemi gerçekleştiren kişiler veya gruplar arası kültürel kodlar ve terimler ön plana çıkmaktadır.

İdeolojik Söylem Analizi: Söylemlerin analiz kısmında hangi ideolojiye yakınlık kurduğunu araştırır ve inceler. Söylemi gerçekleştiren kişinin kullandığı ideolojiye açıklık getirilebilir.

Norm ve Değer İthali: Görmezden gelinen açıklamaların ve söylemlerin temel yolu olarak açıklanmasıdır. Diğerlerinin düşünceleri ve açıklamaları genel olarak iç grup için önemsizlik kavramını içerisinde barındırmaktadır (Öztürk, 2019).

Karşılaştırma: Hedef olarak bilinen kişiyi veya grubu, karşı taraf ile karşılaştırarak kötü ve iyi yönleri ile kişiler arasında karşılaştırma çalışması gerçekleştirmek ve bu sayede olumsuz ve olumlu yönleri bir arada toplayarak, açıklamaktır. Karşılaştırma karşılıklı olarak atışan kişiler arasında çatışma üzerine kurulmaktadır ve bu durum söz konusu olarak söylemler içerisinde genel olarak dil bakımından önem taşımaktadır (Öztürk, 2019).

Olumsuz Sözcükleştirme: Dil kullanıcının aynı sözcüklerden söz etmesi olarak kabul görmektedir. Söylemi gerçekleştiren kişi konuyu özetlerken, kendi ideolojisine bağlı kalarak, karşıda bulunan kişi veya grupların genel olarak kasıtlı açıklamalar gerçekleştirmesidir. Bu durumu özellikle siyasiler kasıtlı olarak gerçekleştirmektedir. Bunun sebebi ise; söylemi gerçekleştiren kişinin, kendisine karşı duran kişileri yanına çekme çalışması olarak görülmektedir. Söylemi gerçekleştiren kişi karşı tarafı olumsuz etkilemektedir (Öztürk, 2019).

Polarizasyon: Söylemi veya açıklamayı gerçekleştiren kişinin belirli bir grup veya toplumu konuşmalarına dâhil etmesi olarak tanımlanmaktadır (Öztürk, 2019).

Çalışma 10 Mart 2020 tarihinde ilk pozitif vakanın KKTC sınırları içerisinde görülmesi üzerine, ülke içerisine kısıtlamaların ve yasakların getirilmesi ile tez çalışması başlangıç göstermiştir. 5 Mayıs 2020 tarihinden itibaren kısıtlamaların kaldırılmaya başlaması ve normalleşmeye geçiş arasında olan sürede çalışma gerçekleşmiştir.

3.4 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2020 yılının Nisan ayında gerçekleştirilmesi beklenen KKTC CB seçiminde adaylığını açıklayan 8 siyasetçi oluşturmaktadır ve çalışmada bu

siyasetçilerden sosyal medyayı en sık kullanan 4 aday seçilerek amaçlı örnekleme gidilmiştir.

Çalışmada KKTC CB için aday adayı olan tüm siyasetçilere yer verilmemiştir. Çalışmada yer alan örneklem sırasıyla KKTC Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, KKTC Başbakanı ve UBP Genel Başkanı Ersin Tatar, KKTC Dışişleri Bakanı ve HP Genel Başkanı Kudret Özersay, CTP Genel Başkanı ve eski KKTC Başbakanı Tufan Erhürman olarak sıralanabilir.

Araştırmanın örneklemini 2020 yılının Nisan ayında gerçekleştirilmesi beklenen KKTC CB seçiminde adaylığını açıklayan 4 siyasetçiden oluşmaktadır. Tüm aday adayları arasından sosyal medyayı en sık kullanan 4 aday seçilerek amaçlı örnekleme gidilmiştir. 20 Nisan 2020 KKTC cumhurbaşkanlığı için aday adayı olan tüm siyasetçilere yer verilmemiştir. Çalışmada yer alan örneklem sırasıyla KKTC Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, KKTC Başbakanı ve Ulusal Birlik Partisi Genel Başkanı Ersin Tatar, KKTC Dışişleri Bakanı ve Halkın Partisi Genel Başkanı Kudret Özersay, Cumhuriyetçi Türk Partisi Genel Başkanı ve eski KKTC Başbakanı Tufan Erhürman olarak sıralanabilir.

Dünyada olduğu gibi KKTC’de de en sık kullanılan sosyal medya platformlarından birisi olan Facebook tercih edilmiştir. Ertelenen Nisan 2020 KKTC Cumhurbaşkanlığı seçiminde, cumhurbaşkanı aday adayı olan, sosyal medyayı en sık kullanan 4 siyasetçinin, 56 günlük Covid-19 izolasyonu sürecinde, kişisel Facebook hesapları üzerinden gerçekleştirdikleri paylaşımlardan ilişkili söylemler incelenmek üzere toplandı ve kategorize edildi.

3.5 Veri Analiz Kategorileri

Veri incelenmesinde Van Dijk'in eleştirel söylem analiz yöntemi ile mikro ve makro yapılar üzerinden çerçeveler çıkarılarak incelenmiştir (Çelik ve Ekşi, 2008). Çalışmadan elde edilen veriler tezin bulgular bölümünde değerlendirilmiştir. Eleştirel söylem analizi ile Pro-aktif ve Reaktif kriz yönetimi stratejilerine de mikro ve makro yapılar içerisinde yer verilmiştir.

Mikro yapı doğrultusunda metnin sesleri, sözcükleri, cümle yapısı ve anlamlarına cevap aranırken, makro yapı, ana yön olarak metnin teması, tematik yapısı, şematik yapısı, sonuçlar, bölgesel uyum ve konumlandırılması kategorilerine araldan ve bağlam bilgisi ile cevap aranmaktadır. Bu sayede mikro ve makro yapıları ile bir bütün olan tez çalışması kapsamında Van Dijk'in eleştirel söylem analizinden yola çıkarak yer almıştır.

Bölüm 4

ANALİZLER

Çalışmanın analiz bölümünde 2020 KKTC CB aday adaylığını açıklayan 4 siyasinin yaşanan Covid-19 izolasyon sürecindeki söylemleri ve kriz yönetimi, aşağıda ele alınacaktır.

4.1 2020 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti CB Aday Adaylarının Facebook Profillerindeki Covid-19 ile İlgili Paylaşımları

KKTC’de 2020 yılı Nisan ayında gerçekleşmesi planlanan CB seçimi, Covid-19 pandemi önlemleri kapsamında, virüsün yayılmasını önlemek için alınan kararlardan biri de cumhurbaşkanlığı seçimini 11-18 Ekim 2020 tarihlerine ertelenmesi oldu.

Sosyal medya platformu Facebook’un en sık kullanan 4 CB aday adayını araştırmanın amacına uygun olarak 56 gün boyunca takibe alınan CB aday adaylarının Facebook profili üzerinden yaptıkları paylaşımlarda ürettikleri söylemler ve pandemi krizi yönetimi aşağıda incelenmektedir.

Çalışma evreninde ve analizlerde yer alan CB aday adayları arasında KKTC Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, KKTC Başbakanı Ersin Tatar, KKTC Dışişleri Bakanı Kudret Özersay ve KKTC eski Başbakanı ve CTP Genel Başkanı Tufan Erhürman çalışma kapsamında aşağıda bulunan tablolar içerisinde yer almıştır.

4.1.1 CB Aday Adaylarının Facebook Sayfa Yönetimi ve İletişim Stratejileri

Tablo 1’de, 2020 KKTC CB aday adaylarının Facebook paylaşımları üzerinden beğeni, paylaşım ve yorum gibi takipçileri arasındaki etkileşim bulunmaktadır.

Tablo 1: CB Aday Adaylarının Facebook Takipçi ve Beğeni Tablosu

CB Aday Adayları	Facebook Hesap	Facebook Takipçi Sayısı	Sayfa Beğeni Sayısı
Mustafa Akıncı	Mustafa Akıncı Resmi Sayfası	25.670	24.080
Ersin Tatar	Ersin Tatar Resmi Sayfası	7.495	7.250
Kudret Özersay	Kudret Özersay Resmi Sayfası	14.256	14.178
Tufan Erhürman	Tufan Erhürman Resmi Sayfası	4.390	4.196

Tablo 1’de Facebook paylaşım sitesinde en sık paylaşım yapan 4 CB aday adaylarının takipçi ve beğeni bilgileri yer almaktadır.

10 Mart 2020- 5 Mayıs 2020 arası olan tarihlerde Facebook’ta Mustafa Akıncı yirmi beş bin 670 takipçi sayısı ile ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada Kudret Özersay 3. sırada Ersin Tatar, 4. sırada ise Tufan Erhürman ise dört bin 300 takipçi sayısı ile izlemiştir.

CB aday adaylarının Facebook alanında beğeni durumuna göre de Mustafa Akıncı diğer CB aday adaylarına kıyasla yirmi dört bin 80 beğeniyle ilk sırada

bulunmaktadır. Mustafa Akıncı'yı ikinci sırada Kudret Özersay, üçüncü sırada Ersin Tatar ve Tufan Erhürman ise 4. sırada olarak en sonda yer almaktadır. CB aday adaylarının Facebook takipçi sayıları ile beğeni sayıları doğru orantılı olduğu söylenebilir (bkz. Tablo 1).

Tablo 2:CB Aday Adaylarının Facebook Profil Detayları

Resmi Sayfa	Profil ve Kapak Resmi	Hesap Yönetimi	Sayfa İçeriği
Mustafa Akıncı	Profil: CB aday adayının fotoğrafı. Kapak: CB aday adayının fotoğrafı	Sosyal Medya Uzmanı	Profil resmi, kapak fotoğrafı, videolar, iletişim bilgileri, videolar, fotoğraflı gönderiler, özgeçmiş, kriz sürecine yönelik gönderiler.
Ersin Tatar	Profil: CB aday adayının fotoğrafı. Kapak: CB aday adayının fotoğrafı	Sosyal Medya Uzmanı	Profil resmi, kapak fotoğrafı, iletişim bilgileri, videolar.
Kudret Özersay	Profil: CB aday adayının fotoğrafı. Kapak: CB aday adayının fotoğrafı	Sosyal Medya Uzmanı	Profil resmi, kapak fotoğrafı, iletişim bilgileri, videolar, kriz sürecine yönelik gönderiler...
Tufan Erhürman	Profil: CB aday adayının fotoğrafı. Kapak: CB aday adayının fotoğrafı	Sosyal Medya Uzmanı	Profil resmi, kapak fotoğrafı, fotoğraflı gönderiler, bilgiler, iletişim bilgileri, kriz sürecine yönelik gönderiler.

Tablo 2'de görüldüğü üzere aday adaylarının hesap yönetimleri aynıdır. Hesaplar bir(grup) sosyal uzman tarafından yönetilmektedir. Yukarıdaki bilgilere bakılarak Mustafa Akıncı'nın diğerlerinden farklı olarak profilinde CV'sinin yer alması dikkat

çeken bir fark olarak yer almaktadır. Ersin Tatar'ın da kriz sürecine yönelik paylaşımı olmaması ise diğer öne çıkma tespittir (bkz. tablo 2).

Tablo 3: CB Aday Adaylarının Kriz Yönetiminde Kullandığı Slogan Tablosu

CB Aday Adayı	Krize Yönelik Kullanılan Slogan
Mustafa Akıncı	Hep Beraber El Birliği ile Bu Zor Dönemi Aşabiliriz.
Ersin Tatar	Bu Zor Günleri de Geride Bırakacağız.
Kudret Özersay	Bu İşin Şakası Yok, Evde Kal Güvende Kal.
Tufan Erhürman	Yeni Bir Sayfa Değil Yeni Bir Defter Açacağız.

CB aday adaylarının tümünün yaşanan salgın sürecinde kullandığı slogan tablo 3'de gösterilmektedir.

Makro yapı: CB aday adaylarının sloganları anlaşılır ve sadedir. Sloganlarda yalın bir dil görülmektedir. Mikro yapı: CB aday adaylarının sloganlarında, Tufan Erhürman hariç hepsinde sağlık ve izolasyon sürecinin önemine vurgu yapıldığını ve tüm adayların liderlik vasfı taşıdıklarını görmek mümkündür (bkz. Tablo 3).

Tablo 4: CB Aday Adaylarının İdeolojileri Tablosu

CB Aday Adayları	İdeolojik Duruş
Mustafa Akıncı	Sosyal Demokrasi, Birleşik Kıbrıs
Ersin Tatar	Türk Milliyetçisi, Temel Muhafazakârlık
Kudret Özersay	Merkezcilik,
Tufan Erhürman	Sosyal Demokrasi, Birleşik Kıbrıs

Tablo 4’de gibi CB aday adaylarının ideolojik temsiliyetleri gösterilmektedir. Mustafa Akıncı ve Tufan Erhürman’ın ideolojik olarak sosyal demokrasi ve birleşik Kıbrıs’a inadıkları, Ersin Tatar’ın Türk milliyetçiliği ve temel muhafazakâr ideoloji, Kudret Özersay’ın da merkezci benimseyen ideolojik duruşlarını göstermektedir (bkz tablo 4).

4.2 Kriz Sürecinde Yaşanan Olgularda CB aday adaylarının Tutumları

56 günlük Covid-19 pandemi izolasyonu sürecindeki paylaşımların incelenmesi bu bölümünde yer almaktadır. 56 gün boyunca, yaşanan olay ve olgular, haftalık kategorize edilerek söylemler belirlenmiştir. Aşağıda veriler, haftalara ve gelişen olaylara göre paragraflar içerisinde örnek gösterilerek kategorize edilmiştir.

1. Hafta: 10 Mart – 17 Mart 2020

10 Mart- 17 Mart 2020 tarihleri arasında; KKTC’de pozitif Covid-19 vakası görüldüğünde halk nasıl bir tehdit altında olduğunu bilmemekte ve ne ile mücadele ettiğini bilmiyordu. KKTC’de ilk vaka 10 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mağusa’daki Salamis Bay Conti Resort Otel’de tatil için gelen Alman Turist kafilesi konaklayan bir kadının yüksek ateş şikâyetiyle hastalanmasından sonra saptandı ve temaslıları ile birlikte karantinaya alındı (tüm otel misafirleri ve çalışanları). Sonrasında ülke genelinde vaka sayısı artış göstermeye devam etti. 17 Mart tarihinde vaka sayısı 19 kişiye ulaştı, hayatı olumsuz etkileyen salgın durumu ciddiyetini ilk haftadan göstermiş oldu. Tüm eğitim ve öğretim kurumları geçici olarak tatil edildi, işletmelerin faaliyetlerinin çoğuna ara verilmesi kararı alındı, devlet kurumları, özel işletmeler, çalışanları (memurlar) süresiz ve ödenekli, ödeneksiz olmak üzere izine çıkartıldı (www.haberkibris.org; www.saglikbakanligi.org).

2. Hafta 17 Mart – 24 Mart 2020

17 Mart - 24 Mart 2020 tarihleri arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde vaka sayısı artış göstererek 42 kişiye ulaştı ve 3 hasta taburcu olarak ülkelerine gönderildi. Vaka sayılarının artış göstermesi ile kısmi olarak sokağa çıkma yasağı başlangıç gösterdi. Açıklanan kısmi sokağa çıkma yasağında yürüyüş, spor, gezmek ve piknik gibi etkinlikler iptal edildi ve yasaklandı, sadece temel ihtiyaçların karşılanabileceği market, eczane, benzin, hastane, fırın gibi yerlere gitmek serbest bırakıldı. Yasakları ithal eden kişiler hakkında yasal işlem başlatıldı. Yurtdışında eğitim gören öğrenciler ve yurtdışında yaşam süren kişiler ülkeye girişinde 14 günlük karantina uygulaması başlangıç gösterdi. Türkiye Cumhuriyeti (TC)'den, KKTC hükümetine (görevde olan yetkili) Başbakan Ersin Tatar ve Dışişleri Bakanı Kudret Özersay'ın Covid-19 krizine destek olarak 72 milyon TL bağış geldi. Akıncı'nın çağırılmasına da Avrupa Birliğinden 5 Milyon TL Covid-19 krizine destek yapılacağı açıklandı(www.haberkibris.org; www.saglikbakanligi.org).

3. Hafta: 24 Mart- 31 Mart 2020

24 Mart- 31 Mart 2020 tarihleri arası tüm eğitim kurumlarının eğitim ve öğretim ara tatilleri uzatıldı, yasakları ithal eden kişi sayısı artış gösterirken yasal işlemler gerçekleşti. Coronakktc.com sitesi devreye sokuldu (<http://saglik.gov.ct.tr/Korona-Vir%C3%BCs%C3%BC> adresinden yararlanıldı). Site sayesinde kendini halsiz veya hasta hissedenler testler ve anketler sonucu hastalığını artık öğrenebilmeye başladı. Sağlık bakanlığından yapılan açıklamaya göre ev ev testler uygulanmaya başlandı ve test uygulaması ilk olarak Lefkoşa kentinden başlangıç gösterdi.. Karpaz yarımadasında bir gün içerisinde 14 vaka tespit edildi, bölgeye tam sokağa çıkma yasağı uygulaması getirildi, bölge içerisinde üç gün içerisinde vaka sayısı 22'ye artış

gösterdi. Salgının ilk görüldüğü yerde hızlı testlerde pozitif şüphesine rastlandı, fakat PCR testleri negatif çıktı. Ülke genelinde kriz masaları oluşturuldu. Ülke içerisinde vaka sayısı artış göstererek 70 kişiye yükseldi. Saat 21.00-06.00 arası sokağa tam çıkma yasağı getirildi ve marketlerin saat 20.00'de kapatılma kararı alındı. Bir hasta Korona virüs (Covid-19), salgınından dolayı hayatını kaybetti. Yurtdışından ülkeye geri dönüş yapan KKTC vatandaşı öğrencilerin sayısı artış gösterdi. Özellikle İngiltere'den dönüş yapan öğrenciler geldikleri zaman karantina sorunu yaşayarak yurttan kalmaya zorlandı ve yerleştirildikleri öğrenci yurdunda, hijyen ve sağlıklı bir ortam sağlanmadığından öğrenciler ve dolayısıyla aileleri ayaklandılar.

CB aday adayları arasında da bu konu üzerine tartışma yaşandı. Yaşanan olumsuzlukların ardından yurttan kalacak olan öğrenciler Girne'de bir otele yerleştirildi. Girne'deki otele yerleştirilen öğrenciler, öğrencilerin karantina ihlali gerçekleştirdi/ gerçekleştirebilir argümanının savunan otelin yakınında kalan yurttanlar ve bölgenin belediye başkanı tartışma yarattı (www.haberkibris.org; www.saglikbakanligi.org).

4. Hafta: 31 Mart- 7 Nisan 2020

31 Mart- 7 Nisan 2020 tarihleri arası ülke genelinde vaka sayısı 92 kişiye yükseldi, Karpaz yarımadasındaki gibi Girne bölgesinin birkaç yeri karantinaya alındı. Yasal işlemler yasakları ithal eden kişilerden dolayı artış gösterdi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Covid-19'dan dolayı ölüm sayısı 3 kişiye yükseldi. Yurtdışından gelen öğrencilere yapılan hızlı kitler ve PCR testleri sonucu pozitif vakalar tespit edildi. Yurtdışından ülkeye geri dönme kontrollü uçuşlar devam etti ve gelenler arasında Covid-19'un pozitif vakasında artış görüldü. Ülke içerisinde uygulanan Covid-19 yasakların devamına karar verildi. Tamamen sokağa çıkma yasağı olan

bölgelerin yasakları bir hafta daha uzatıldı. 14 günlük karantinanın ardından, gelen kişiler evlerinde 7 gün izole olmaya başladı. Yasaklar atış göstererek, ilçeler arası geçişlere yasaklar getirildi. Gerçekleşen Covid-19 testinde Covid-19 pozitif artış gösterdi. Covid-19 hastanesi olarak açıklanan Lefkoşa Dr. Burhan Nalbantoğlu hastanesinde, doktorlar ve hemşirelerin hızlı kitlerde pozitif vaka çıkmaya başladı. Fakat kısa bir süre sonra doktorlar ve hemşirelerin PCR test sonuçları negatif olarak açıklandı. Pozitif vakalardan 7 kişi taburcu edildi (www.haberkibris.org; www.saglikbakanligi.org).

5. Hafta: 7 Nisan- 14 Nisan 2020

7 Nisan- 14 Nisan 2020 tarihleri arasında ülke genelinde Vaka sayısında artış oldu ve vaka sayısı 100 sınırına ulaştı. İlk kez Lefke bölgesinde pozitif vaka görüldü. Bu sayede vaka oranlarında artış oranları artıkça, durumun ciddiyeti de artmış olarak kabul gördü. Güney Kıbrıs'tan gelen yardım, cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı ve bazı milletvekilleri, özellikle başbakan Ersin Tatar arasında çatışmaya yol açtı. Ersin Tatar, bu karşılık TC cumhurbaşkanı Recep Tayip Erdoğan ile telefon görüşmesi gerçekleştirdi ve ülkeye TC'den tıbbi malzemeler gönderildi. Yurtdışından ülkeye gelenlere karantinalı gelişler devam etti. Ülkeye böylegelen kişilerde yine (üçüncü hafta gibi) yurt sorunu yaşandı. Yasakları ithal eden kişilerde yükseliş gözükte. Test sayıları artış gösterdi. Yasakların haftanın son gününe kadar uzamasına karar verildi. Eğitim ve Öğrenim kurumlarının tatili 30 Nisan 2020 tarihine kadar uzatılma kararı alındı ve uygulamaya geçildi. 44 vatandaş Covid-19, bu sayede ise virüsünü yenerek, iyileşti ve evine gönderildi, evde tedavileri sürdü (www.haberkibris.org; www.saglikbakanligi.org).

6. Hafta: 14 Nisan- 21 Nisan 2020

14 Nisan- 21 Nisan tarihleri arasında ülke içerisinde vaka sayısı görülme oranı beşinci haftaya göre azalma gösterdi. KKTC Cumhuriyet Meclisi konuya dair olarak toplantı gerçekleştirdi. Bakanlar Kurulu 14 Nisan, 19 Nisa ve 21 Nisan 2020 tarihleri arasında olmak üzere üç kez toplantı gerçekleştirdi. Siyasiler (milletvekilleri, CB aday adayları) arasında gergin anlar yaşandı. Karpaz Yarımadası için karantina süresi sona erdi. Vaka sayısı 108'e yükseldi. Polis Teşkilatı tarafından sokağa çıkma yasağını ithal eden kişiler hakkında yasal işlemler gerçekleşti. KKTC'de eğitim gören yabancı uyruklu öğrenciler ülkelerine dönmeye devam etmesi için gereken işlemler uygulandı. Test sayıları artış gösterdi, vaka sayılarında düşüş yaşanmaya başlandı. İyileşen vaka sayısı 84 kişiye yükseldi. Askeri ziyaretlerin gerçekleşmesi adına karar üretildi. Yurtdışından, ülke içerisine gelen tıbbi malzemeler kullanılmaya başlandı. Gazimağusa devlet hastanesinde PCR testleri yapılmaya başlandı. Ülke içerisinde mevcut olan yasaklar uzatıldı. Bir hafta öncesinden Girne bölgesinde bulunan ve bölge içerisine giriş, çıkışları kontrol eden polis ekibinin görevi son buldu. Salgın ile mücadele üzerinden maddi destek olarak kampanya yürütüldü ve kampanyanın sonunda otuz milyon Türk lirası toplandı. Salgın'ın gözükmesi ile daha önceden, Dr. Burhan Nalbantoğlu devlet hastanesinin ilk haftalarda Kolan British hastanesine taşınan bölümler, devlet hastanesine geri taşındı (www.haberkibris.org; www.saglikbakanligi.org).

7. Hafta: 21 Nisan-27 Nisan 2020

21 Nisan-27 Nisan tarihleri arasında gerçekleşen hızlı ve detaylı testler arasında herhangi bir pozitif vaka tespit edilmedi ve vaka sayısı 108 olarak mevcut durumunu sürdürdü. Polis teşkilatı tarafından sokağa çıkma yasağına uymayan kişiler hakkında

yasal işlemler gerçekleştirildi. Ülke içerisine yurtdışından gelen kaynaklar ve tıbbi malzeme stokları artırıldı. Lefkoşa Dr. Burhan Nalbantoğlu hastanesi yeniden yerine tekrar taşındı ve halka hizmet vermeye başladı. 4 Mayıs tarihinden itibaren aşamalı açılımların gerçekleştirileceği açıklandı. KKTC Cumhuriyet Meclisi çalışanlarına ve milletvekillerine test gerçekleştirildi. Hastane kurumlarında tedbirler artırıldı. Yükseköğrenim çevrimiçi olarak devam etti. KKTC Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı oranlar ile Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'ye KKTC örgüt içerisinde yer almak için adaylık başvurusu gerçekleştirdi. 22 Nisan 2020 tarihinde tamamem maskesiz sokağa çıkma yasağı getirildi (www.haberkibris.org; www.saglikbakanligi.org).

8. Hafta: 27 Nisan- 5 Mayıs 2020

27 Nisan- 5 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşen tarihler arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yeni vakaların tespit edilebilmesi adına çalışmalar yürütülerek, testler artırılmış ve gerçekleştirilmiştir. Testler sonucu iki haftayı aşkın bir süre boyunca herhangi bir pozitif vakanın tespit edilmediği açıklanarak, taburcu hasta sayısı oranında ise artış görülmüştür. 4 Mayıs tarihinde önceden kademeli olarak açılımların gerçekleşmesi açıklaması gelmişti, fakat 4 Mayıs tarihinde sokağa çıkma yasağı hafifletilerek, kademeli olarak açıklanan iş yerlerinin tedbirler ve kontroller dâhilinde açılımları gerçekleştirmeye başladı. 4 Mayıs tarihinde gerçekleşen açılımlar arasında eğitim ve öğrenim kurumları, turizm kurumları, kahve(hane), eğlence sektörü ve restoran gibi faaliyet gerçekleştiren işletmeler bu açılmaya başladı. Bakanlar kurulu tarafından işletmelerin açılarak yeniden faaliyetlerini gerçekleştirmesine yönelik 15 Mayıs tarihi önerisinde bulunuldu.. Gerçekleşen açıklamalar sonrası ise gece saat 21.00 ve sabah 06.00 saatleri arasında adanın kuzeyinde sokağa çıkma yasağı devam kararı alındı. Ülke genelinde sokakta maske takma zorunluluğunun devam edilmesi

konusunda karar alındı. Eczane çalışma saatleri düzenlendi. Açılan iş ve kamu sektörü yerlerinde tedbirler getirildi ve tedbirlerin yanında dönüşümlü çalışmalar yürütüldü.

CB aday adaylarının açılımlar konusunda açıklamalarına basın yer verdi. Bu konuya ilişkin olarak neredeyse tamamen açılmayı Ersin Tatar ve Kudret Özersay desteklerken, diğer CB aday adaylarının Mustafa Akıncı ve Tufan Erhürman bu durumu desteklemediklerini bildirdiler, özellikle işletmelerin açılması konusunda KKTC Meclisi toplantı gerçekleştirdi ve toplantı içerisinde Mustafa Akıncı hariç, diğer siyasi adaylar konuşmaları ile meclisin gündemine oturdu. Meclis toplantısında söz alan Tufan Erhürman konu ile ilgili olarak kendi görüşü dâhilinde salgının bitmediğini, önlemlerin alınmadığını ve kendisinin hükümete yardım etmek istediği vurgularken, diğer aday adayları olan başbakan Tatar ve başbakan yardımcısı Özersay bu duruma karşı çıkması toplantıya damgasını vurdu (www.haberkibris.org; www.saglikbakanligi.org).

4.3 CB Aday Adaylarının Söylemleri ve Eleştirel Söylem Analizleri

Aşağıda, Çalışmanın devamında, CB aday adaylarının gerçekleştirmiş oldukları paylaşımlarında ürettikleri söylemler Van Dijk'in eleştirel söylem analizi yöntemi kullanılarak Mikro ve Makro yapılar üzerinden kategorilere ayrıldı.

Mikro yapı: Gerçekleşen söylem metni içerisinde kullanılan sözcükler veya kelimeler büyük önlem taşır. Mikro yapı, metnin sesleri, sözcükleri, cümle yapıları ve anlamlarını incelemektedir.

Makro yapı: Makro yapı incelemesinde konu edilen söylemin temasını incelemekte ve yansıtmaktadır. Söylemin üretiminde kullanılan ve ortaya çıkan şemayı, şematik

ve tematik yapılar üzerinden genel anlamda incelemektedir. Makro yapı içerisinde en önemli etken ardalın ve bağlam bilgisi olarak kabul görür. Makro yapı; metnin teması, tematik yapısı, metnin konumlandırılmasını incelemektedir.

Çelik ve Ekşi (2008)'e göre, eleştirel söylem analizinde toplanan veriler; analizi okuma/sınıflandırma, yorumlama ve yapılandırma aşamalarından oluşmaktadır (Çelik & Ekşi, 2008). Veri analizi sözcüklerin veya cümlelerin arasındaki ilişkilerin yorumlanması, yapılandırılması ve makro yapılandırılmasını kapsamaktadır. Bu aşamalar ve içerikleri ise şöyledir;

Yorumlama: Söylemler içerisinde mevcut olarak kullanılmış olan kelimelerin bir araya gelerek anlamlarını ve ayrışmalarını ifade etmeye yardımcı olmak adına çalışmaların gerçekleşmesidir.

Yapılandırma: Söylem için ilk gözleminde algılanan ifadelerin modernize olarak yeniden tefsir etme yolu ile anlatımı olarak açıklanmaktadır.

4.3.1 Söylem 1: İngiltere'den Dönen Öğrenciler

Ülke içerisinde görülen ilk Covid-19 vakası üzerine, üçüncü hafta içerisinde ülkeye İngiltere'den geri dönen öğrenciler karantine yurtdunda sağlığa uygunluk sıkıntısı yaşamıştır. Konu ile ilgili CB aday adaylarının söylemleri bu bölümde bulunmaktadır.

CB aday adaylarından Mustafa Akıncı ve Tufan Erhürman öğrencilerin yerleştirildiği yurdun önüne erken gelerek, öğrencilerinin 'isyani'na ve ailelere destek gösterdi. Ersin Tatar ise olay yaşanınca yurt ekibini ve yönetimini yerinde gelip incelemiş ve ziyarette bulunmuştur (bkz. <https://www.youtube.com/watch?v=0U18mZWbAzU>). Kudret Özersay ise; olay yerine gelmeden telefon görüşmesi ile ilgilendi, sosyal

medya üzerinden konuya dair olarak özür niteliğinde mesaj yayınladı. CB aday adaylarının arasında Ersin Tatar'ın konu ile ilgili Mustafa Akıncı ve Tufan Erhürman ile çatıştığı görülmektedir.

Konu ile ilgili Siyasilerin Söylemleri

Mustafa Akıncı

CB aday adayının konuya dair olarak 17 Mart 2020 tarihinde açıklaması şöyle; “Yurtdışında öğrenim gören gençlerimizin geri dönüşleri başladı. Hepsine hoş geldiniz diyorum. Gelen gençlerimiz karantina oteline yerleştirildiler, geriye kalan öğrencilerin gelişleri için de gerekli çalışmalar yapıldı. Bu çalışmayı yürüten hükümeti ve Birleşik Krallık Kıbrıslı Türk Öğrenci Federasyonu'nu kutluyorum. Gençlerimiz bir süreliğine evlerinden uzak kalsalar da hem aileleri hem de bir bütün olarak halkımız kendileriyle beraberdir” kelimelerine yer vermiştir.

Ersin Tatar konuya ilişkin olarak 17 Mart 2020 tarihinde açıklamaları konu üzerine ise; “ben bir cumhurbaşkanıyım, oradaki kişiler sorumlu birini istediği için ve size ulaşılmadıklarından dolayı beni aradılar diye ben gittim!” Açıklamasında bulunmuştur;

Mikro yapı: Söylemin yapısı açık, sade ve anlaşılırdır, yaşanan öğrencilerin karantina olayından dolayı aktiflik ile bağlantılı olarak CB aday adayının bu söylemi gerçekleştirdiğini görmek mümkündür. CB aday adayının söyleminin içeriğine bakıldığında birlik konusuna önem vererek, mesajı yansıttığını görmemiz mümkündür. Sözcük seçimine baktığımızda ise KKTC CB görevini sürdüren ve 11-18 Ekim 2020 tarihlerinde gerçekleşecek olan KKTC CB seçimlerine aday adaylığını açıklayan Mustafa Akıncı'nın birlik mesajını vererek, söylemi içerisinde kullanmış olduğu kelimelere dikkat ederek

açıklama gerçekleştirdiği görülmektedir. CB aday adayı Akıncı'nın söylemi içerisinde konu ile ilgili bağlantılı olarak konu bütünlüğü görülmektedir. CB aday adayı anlaşılır bir söylem yolunu konu ederek, mesajını açıklamıştır, fakat uzun cümlelere de yer vermesi genel olarak söylem içerisinde karışıklık göstermesi de düşünülebilir. Fakat CB aday adayının mesajının net olması bu karışıklık durumunu ortadan kaldırmaktadır. Mustafa Akıncı'nın konuya dair olarak gerçekleştirmiş olduğu söylem liderlik kavramı ile bütünlük kazanır. Çünkü söylem kendi içerisinde liderlik üzerine kelimeleri içerisinde barındırmaktadır. CB kendisini hedef alan diğer aday adaylarınada mevkisi belirtir ve ciddi bir anlam bütünlüğü ile söylemini gerçekleştirir.

Makro yapı: CB aday adayının açıklaması sade bir dil ile söylemin içerisinde yer almaktadır. Mustafa Akıncı'nın söyleminin giriş cümlesi ve olayın sunumu olumlu, verimli bir şekilde yer almaktadır. Kullanılan söylem içerisinde mesajın sunumu ve yorumu açıklayıcı konu ile ilgili olarak saygı, sevgi, düşünce bütünlük kazanır. CB aday adayının mevkisi göz önünde bulundurularak, kendi konumu ile bütünlük kazanması göz önünde görülmektedir. Olay ile ilgili olarak Akıncı, 'ben gittim' diyerek konunun sonunda (!) ünlem işareti kullanması sonucu olayın ciddiyetine vurgu yaptığını göstermektedir. CB aday adayının bu söyleminin hükümete karşılık olarak gerçekleşmiş olduğunu ve karşılıklı atışma olarak gerçekleştiği görülmektedir. Fakat çoğu konudan dışarıda kalması bu işin CB aday adayının konu ile ilgili olarak halkın çıkarları doğrultusunda söylemini gerçekleştirmesidir.

Ersin Tatar

Konuya ilişkin olarak KKTC Başbakanı ve CB adayı Ersin Tatar'ın 17 Mart 2020 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu açıklama ise şöyle; "Yurt içerisinde temizlik çalışmaları gerçekleşti, kriz sürecini yönetemediğimizi kabul etmiyorum. Hiç kimseden özür dilemiyorum, aksine özür bekliyorum, kiraladığımız yurt, sağlığa uygunluk konusunda en iyi şekilde temizlenmiştir. Öğrencilerin kalacağı yurt Hilton otele benziyor" açıklamasına yer vermiştir;

Mikro yapı: CB adayı ve aynı zamanda KKTC Başbakanı Ersin Tatar söylemini genel olarak ele aldığımız zaman söylem içerisinde açık, net ve anlaşılabilir. Fakat CB adayının kullandığı kelimelere ve konu ile ilgili olarak gerçekleştirmiş olduğu açıklamaya, olayın yaşandığı anlarda olay yerinde bulunmaması özet bakımından söylemin aktif yapısını gidermektedir. CB adayı olan Tatar'ın konuya dair olarak açıklaması ile kendi mevkisi bakımından uyumluk görülmektedir. Bu sayede Tatar'ın konuşması üzerine 'en iyi benim' propagandası da dikkate alınmalıdır. CB adayının kullanmış olduğu kelimeler içerisinde karşı tarafa suç duyurusu olan kelimelerde polarizasyona sebep olmaktadır.

Makro yapı: Ersin Tatar'ın konu ile ilgili olarak söylem gerçekleştirmiştir. Ersin Tatar'ın gerçekleştirmiş olduğu söylemin temel olarak yapsı keskin ve çıkışmalı olarak yer almaktadır. CB adayı kendine ve yönetimine kriz durumunda yapılan suçlamaları kabul etmediği ve bunun sebebi olarak kendi karşısında duran kişileri suçlamaları da öne çıkmaktadır. CB adayı gerçekleştirmiş olduğu açıklama içerisinde kendi görüşünü savunmayan, kendisini suçlayan kişileri göz ardı ederek söylemlerine yer verdiğini

görülmektedir. Söylem içerisinde Tatar'ın konuya dair olarak nefret ve karşılıklı olarak çatışma söylemleri ön plana çıkmaktadır. Giriş cümlesi karşı tarafa hakaret içerir niteliktedir. Fakat CB aday adayının söylemi net ve kısa olarak açıklandığından dolayı dile getirdiği konu anlaşılabilir. Ama söylemin devrikliği ve anlam bozukluğu bu durumun devamını getirmemektedir. Tatar, benzetme yaparak, diğer rakiplerine gönderme yaptığı görülmektedir. CB aday adayının konu ile ilgili olarak atışmaların ve çatışma söylemlerinin yer bularak gerçekleştiğini görmek mümkündür.

Kudret Özersay

Konu ile ilgili olarak 17 Mart 2020 tarihinde ise CB aday adayının açıklaması şöyle; “Memleketin de, ailelerin de gözü aydın, evlatlar az önce Londra'dan memlekete vardı. Birlikte başardık, emeği geçen herkesin emeğine sağlık” ifadelerine yer vermiştir. Ardından yaşanan olay ile ilgili olarak Facebook üzerinden “ailelerden özür diliyorum, gereken yapılıyor” açıklamasına yer vermiştir;

Mikro yapı: Söylemin yapısı ve sözcük seçimine bakıldığında konu ile ilgili olarak birlik mesajı verilmektedir. CB aday adayının aktif olarak söylem gerçekleştirdiğini görmek mümkündür. CB aday adayının kullanmış olduğu kelimeler konu ile bir bütün olarak sade, anlaşılır ve net olarak gerçekleşmiştir. CB aday açıklama gerçekleştirdiğinde bulunduğu KKTC Dışişleri Bakanlığı görevi ile bölgesel uyumluk göstermektedir. CB aday adayının kullandığı kelimeler temel olarak barışçı olarak yer bulmuştur.

Makro yapı: Başlık kullanılmıştır. Başlıkta ve açıklamada açıklayıcı ve yalın bir dille kullanılmıştır. Giriş cümlesi açık ve net olarak mesajı vermektedir. Mesajın sunumu ve yorumu, açık ve anlaşılır bir dille, sade yazılmıştır.

Söyleme temel olarak bakıldığında CB aday adayının konu ile ilgili olarak halk ideolojisinden yola çıkarak, halkın çıkarları doğrultusunda söylemine yer verdiğini görmek mümkündür.

Tufan Erhürman

Konuya dair olarak bir diğer CB adayı 17 Mart 2020 tarihinde konu ile olarak “Çocuklarımızın İngiltere’den buraya gelmesi için hükümetin gösterdiği çaba olumluydu. Fakat sabahın erken saatlerinde başlayıp şu anda Alsancak’ta hâlâ devam etmekte olan sorunlar ciddi bir koordinasyonsuzluğun ve süreç yönetimi sıkıntısının açık bir göstergesi! “Öğrencilerimiz ve ailelerimiz için üzgünüm” açıklamalarında bulunmuştur. CB adayı Tufan Erhürman, Tatar’ın konuşmaları üzerine kendisini “şaşkınlık ile izlediği” açıklamasında da bulundu. Erhürman hükümete karşı kriz aşamasında eleştiri olarak yardım kabul etmediklerini ve kendilerinin sürekli yardıma hazır olduklarını sıklıkla dile getirdi;

Mikro yapı: CB aday adayının söyleminin yapısı anlayışlı ve özverili bir boyutta, konu ile ilgili olarak birlik mesajı vermek istediğini ve yardımcı olmaya çalıştığı görülmekte ve muhalefet olduğundan dolayı ise mevcut hükümeti eleştirdiğini görmek mümkündür. Hükümete karşılık olarak eleştirme konusunda ana muhalefet parti CTP Genel Başkanı olarak ideolojik uyuma uygun hareket ederek, söylemini gerçekleştirdiğini görmekteyiz. CB aday adayının söyleminin yapısı kendisine karşılık veren siyasilere olan tavrını açıklaması ve şaşkın olduğunu, kendisinin ‘iyi niyetli’ olarak açıklama gerçekleştirdiğini iddia ettiğini görmek mümkündür. Söylemin yapısı yardımlaşma ve birlik içermektedir. Fakat bölgesel uyum olarak CB aday

adayının mevcut hükümet ile atışması muhalefet parti başkanı olarak görev yapmasıdır.

Makro yapı: CB aday adayı konu ile ilgili olarak açıklamasında başlığa yer vermemiştir. Giriş cümlesi olumlu olarak giriş yapmıştır. Yaşanan olayın sonrasında ise üzgünlüğünü ve konu ile ilgili sorumsuzca davranıldığını öne sürmüştür. Olayın durumu, sunumu ve yorumu konusunda ise; Erhürman, içerisinde (!) ünlem işaretine yer vermesi olayın ciddi boyutta olduğunu açıklamaktadır. CB aday adayı konu ile ilgili başlığı şaşkınlık uyandıran cinsten olduğunu ve konunun ciddi boyutta olduğunu anlamak mümkündür. Konu ile ilgili olarak giriş cümlesinde şaşkın olduğunu aktardı ve mevcut KKTC Başbakanı Akıncı'ya karşı tavır sergilemiştir. Erhürman'ın söylemindeki sunum ve yorumu, kendisinin yardım etmek istediğini, fakat kabul görmediği, açıklamaları bulunması konu ile ilgili olarak atışma ve çatışma boyutunu işaret etmektedir.

4.3.2 Eleştirel Söylem Analizi: Yurtdışından Eğitim ve Öğrenim Görmek İçin Ülkede Bulunan Yabancı Uyruklu Öğrenciler

Yurtdışından eğitim ve öğrenim görmek için ülkede bulunan yabancı uyruklu öğrenciler, Covid-19 kaynaklı sorunlar yaşamaya başlamıştır. Mustafa Akıncı, Kudret Özersay ve Tufan Erhürman konu üzerine herhangi bir açıklamaları olmadı. Ersin Tatar konu ile ilgili olarak açıklama yaptı.

Konu ile İlgili Siyasilerin Söylemleri

Ersin Tatar: Tatar 22 Mart 2020 tarihinde gerçekleşen açıklaması; “kim getirdiyse onlar galyesini çeksin” oldu. (Haber Kıbrıs Dijital Platform);

Mikro yapı: CB aday adayının gerçekleştirmiş olduğu söylem konuya dair olduğu için bölgesel uyum göstermektedir. Cümlelerin ve kelimelerin yapısında bakıldığında, kendi imajı adına olumsuz bir imaj çizmiş olduğunu görmek mümkündür. CB aday adayının söylemi içerisinde kendisinin yabancı öğrenciler empati yapmadığı ve ötekileştirdiği gözlemlendi. Tatar konuya ilişkin olarak ‘getirenler düşünsün’ diyerek, devlet temsil eden bir politikacı olarak devletin sorumluluğunu inkâr etmektedir. Bu durumda ise KKTC Başbakanı yurtdışından gelipte, ülke içerisinde eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilere karşılık olarak ırk, din ayrımı yaparak, ötekileştirmeye yer verdiğini görmek mümkündür. CB aday adayının bu söyleminde manevi yönden herhangi bir nedensellik görülmemektedir. CB aday adayı Ersin Tatar’ın konu ile ilgili gerçekleştirmiş olduğu söylem çözümlemesine baktığımızda nedensellik işlevinin sadece maddi olarak işlediği de göze çarpmaktadır.

Makro yapı: CB aday adayının açıklmasında başlık bulunmamaktadır. Olay ile ilgili giriş cümlesi ile kendi çıkarları doğrultusunda hareket ettiğini görmek mümkündür. Uluslararası bir grubu devletin sorumluluğu dışında görerek, öğrenci ve yabancılara karşı devlet ihmalinin yanında KKTC’nin ırkçı görünmesinin temsili olmuştur. CB aday adayının söylemine göre ülke içerisine yurt dışından gelip okumak isteyen öğrenciler yaşanan salgın kriz sürecinde sorun olarak görülmektedir. Söyleme bakıldığında CB aday adayının konuşmalarında arasında benzerlik olmaması görülmekte ve siyasinin tutumunda nefret söylemi vardır. Gerçekleşmiş olan söylem özellikle kendi içerisinde siyasi ve ekonomik açıdan nefret söylemi

barındırmaktadır. CB aday adayının liderlik kavramına uygun bir söylem gerçekleştirmediğini görmek mümkündür.

4.3.3 Sağlık ve Tıbbi Malzeme

Diğer söylem ise; gelen sağlık ve tıbbi malzeme yardımı konusundadır. Bu siyasi kriz aşamasında iki siyasetçinin söylemleri ön plana çıkmaktadır.

Öne çıkan siyasiler, KKTC Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı ve KKTC Başbakanı Ersin Tatar'ın karşılıklı çatışmaları, gözlemlenmiştir. Konu ile ilgili olarak; Güney Kıbrıs Rum Kesimi Lideri Anastasiadis ve KKTC Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı sayesinde çalışma yapılarak ülke içerisine Avrupa Birliğinden, Başbakan ve CB aday adayları Ersin Tatar ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ortak çalışmaları ile Türkiye'den ülkeye maddi ve tıbbi malzeme yardımları ulaştırılmıştır. Avrupa Birliği'nden ve Türkiye Cumhuriyeti'nden gelen yardımlara mesaj yolu ile teşekkür eden CB aday adayları Kudret Özersay ve Tufan Erhürman olarak görülmektedir. Bir diğer CB aday adaylarından Mustafa Akıncı tek Güney Kıbrıs Rum Yönetimine ve Avrupa Birliğine teşekkür etmiş, bir diğer CB aday adayını Ersin Tatar ise konuya ilişkin olarak tek Türkiye Cumhuriyetine teşekkür etmiştir.

Ersin Tatar ve Kudret Özersay'ın gerçekleştirmiş olduğu temaslar sonucunda Türkiye Cumhuriyeti KKTC'ye tıbbi yardım göndermiştir. Türkiye Cumhuriyeti'den gelen tıbbi yardımlar üzerine Ersin Tatar, Kudret Özersay ve Tufan Erhürman açıklamaları ile teşekkür mesajlarını yayımlamıştır. Başbakan ve CB aday adayını Ersin Tatar konu ile ilgili sessizliğini koruduğu açıklamış, fakat bir diğer yandan konu üzerine açıklama gerçekleştirmesi ve polise şikâyet ederek, mahkeme işlemlerini başlatması sessizliğini koruyorum açıklaması ile hiçbir şekilde bütünleşmemektedir.

Konu ile ilgili Siyasilerin Söylemleri

Mustafa Akıncı: CB aday adayının 12 Nisan 2020 tarihinde gerçekleştirdiği açıklama şöyle; Rum Lideri Anastasiadis ile telefon görüşmesi gerçekleştirdiğini ve konu ile ilgili olarak komşu ülkeden tıbbi destek ve ilaç yardımı aldığını açıklamıştır. CB aday adayını komşu ülke Güney Kıbrıs Rum Kesimi liderine teşekkürü sunarak, ülkeye ilaç getirildiğini açıklamış ve tıbbi malzemelerin KKTC Sağlık Bakanlığı deposunda muhafaza edildiğini açıkladı. Konu ilgili olarak CB aday adayını “Bana yapılan haksız saldırıları bir yana bıraksam bile; uzman hekimlerimize, sağlıkçılara da yapılan büyük bir haksızlık ve büyük bir ayıp. Çünkü bu ihtiyacı saptayan ve talep eden onlar; yani iki toplumlu sağlık komitesinin Kıbrıslı Türk üyeleri. Komitenin eş başkanı da bir doktor ve sağlık bakanlığı yetkilisi. Yani ben kendi aklımla klorokin talep etmiş değilim. Eğer mesele Rum tarafından sağlık alanında bile olsa hiçbir şey istemeyiz ise, o zaman bu kişiler bazı konulardan habersiz demektir; çünkü normal zamanda bile Güney Kıbrıs’tan sağlık alanının bazı dallarında hizmet alındığı bilinmektedir. Özellikle bu gibi hizmetlerden yararlanan hastalarımızın, geçişler kapalı olduğu için ciddi sorunlar yaşamakta oldukları da bir gerçektir” sözlerine yer vermiştir.

Ersin Tatar’ın, Mustafa Akıncı’ya dava açması sonucu Mustafa Akıncı bir açıklama daha sosyal medya üzerinden gerçekleştirmiştir. “Koronavirüs-19 (Covid-19), salgını tüm insanlığı tehdit eden ortak düşmandır. Buna karşı tüm insanlık hep beraber mücadele etmek zorundadır. Bu mücadelede sadece Türk-Rum; Hristiyan-Müslüman değil hiçbir ayrıma yer olmamalıdır. Adamızda hem toplumların kendi içinde hem de toplumlar arasında iş birliği ve dayanışma kaçınılmazdır. Bunun

ötesinde uluslararası dayanışma ve kolektif tavır son derece önemlidir. Olay insanlığın varlık mücadelesidir” açıklamalarıyla ifade etmiştir;

Mikro yapı: CB aday adayınının yalın ve anlaşılır bir biçimde kelime seçimleri yaptığını görmek mümkün, aynı zamanda CB aday adayları olan Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı'nın konu ile ilgili olarak aktif hareket etmesi kendi imajına değer katmaktadır.. CB aday adayları olan Mustafa Akıncı'nın bu söyleminin üzerine halkın sağlığını düşünen bir Cumhurbaşkanı olduğu çıkarımı yapılabilir. CB aday adayının kullanmış olduğu söylem içerisinde yer alan tırnak işaretleri olayın ne kadar önem taşıdığını ve bunun üzerinde durulması gerektiğini göstermektedir. Bölgesel uyum olarak 'Birleşik Kıbrıs'ı savunan ve 'barışçı' CB aday adayları olarak bilindiğinden Kıbrıs Cumhuriyeti başkanıyla görüşme yapması ve yardımlaşması uyumluluk göstermektedir. Konu ile ilgili olarak kendi görüşü olan barışçı ve toplum çıkarları, Kıbrıs çıkarları doğrultusunda açıklama gerçekleştirdiğini görmek mümkündür. CB aday adayları kendi görüşleri ile sağlık sorunlarını ve siyasi konuları bir araya getirmiştir. CB aday adayının konuya hâkim olarak gerçekleştiği söylemde, diğer aday adayları ile çatışma içerisinde olduğu görülmektedir.

Makro yapı: Mustafa Akıncı gerçekleştirdiği açıklamada başlığa yer vermemiştir. Fakat cümle sunumu ve seçmiş olduğu kelimeler ön plana çıkarak, yorumunda karşılıklı saygı, birliktelik mesajı ile bir bütün olarak halkı bilgilendirmeye çalıştığını görmek mümkündür. CB aday adayları açıklamayı yaptığında KKTC CB görevini sürdürüyordu. Mustafa Akıncı açıklamasının devamında ise yanlısın sadece kendisine değil, herkese yapıldığını dile getirmiştir CB aday adayları açıklamasında yalın ve açıklayıcı

ve net bir dil kullanmıştır, fakat uzun cümleler de kurduğunu görmek mümkündür.

Kudret Özersay

CB adayı Özersay konu ile ilgili olarak 12 Nisan 2020 tarihinde şöyle bir açıklamada bulundu; “komşu ülkemiz Güney tarafına ve liderlerine teşekkür ediyoruz, bu sayede bizlere Avrupa Birliği’nin yardımını ulaştırdılar”;

Mikro yapı: Nedensel açıdan CB adayı Özersay’ın konuya ilişkin olarak açıklaması ve olay ile ilgili olarak sonradan açıklama gerçekleştirmesi kendi imaj yönünden bütünsellik yapısı göstermektedir. Üretilen söylemde, CB adayı Özersay’ın barış birlik algısını yaratmış olduğunu görmek mümkündür. CB adayının genel olarak söylemini elimize aldığımız zaman içerisinde barış söyleminin olduğunu görmek mümkündür.

Makro yapı: CB adayı Özersay, 2010 yılı ile 2015 yılları arasında KKTC 3. Cumhurbaşkanı Dr. Derviş Eroğlu’nun dış temsilcisi ve sözcüsüdür. Kudret Özersay bu konu hakkında ürettiği söylem, kendi imajını olumlu etkilemiş ve kendi KKTC Dışişleri Bakanlığını görevindeki konumunu ve akademik geçmişi olan Özersay’ın profesör’ü sıfatı da ön plandadır. Bugüne kadar CB adayının aldığı görevlerin tümünün yurtdışı bağlantısı olarak gerçekleşmesi de kendisinin dış ilişkilerdeki siyasi konular üzerinde durduğunu görmek mümkündür. CB adayının konuya dair olarak herhangi bir çatışmaya girmeden, anlaşılır bir söyleme yer vermesi de göze çarpmaktadır.

Tufan Erhürman

CB aday adayının 12 Nisan 2020’de gerçekleştirmiş olduğu açıklama ise şöyle yer aldı; “AB, hem sağlık alanındaki, ihtiyaçların karşılanması hem de yaşananlar dolayısıyla ekonomilerin görüldüğü zararların giderilmesi amacıyla üye devletler için 25 milyar Euro’lük bir kaynak yaratmaktadır. Evet, biz üye değiliz fakat mali yardım tüzüğünde bulunuyoruz. Bu durumdan dolayı Avrupa Birliği tarafından gönderilen ve Güney Kıbrıs Rum Kesimi üzerinden KKTC’ye gelen tıbbi yardım adına teşekkür ederiz” açıklamaları kişisel Facebook profilinde yer almıştır. TC’den gelen yardım için de “Bugün itibari ile ülkemize Türkiye Cumhuriyeti üzerinden gerçekleşen yardımlar ulaşmıştır. Bu sayede elimizde mevcut olan tıbbi malzeme ve ilaç stoklarımızda artış görülmektedir. Tedbiri elimizden bırakmadan yola devam edeceğiz, bu yardım için Türkiye Cumhuriyeti yetkililerine teşekkürler” açıklamasına yer vermiştir;

Mikro yapı: CB aday adayının söyleminin yapısı anlayışlı ve özverili bir boyutta, konu ile ilgili olarak birlik mesajı vermek istediğini ve yardımcı olmaya çalıştığı görülmekte ve muhalefet olduğundan dolayı ise mevcut hükümeti eleştirdiğini görmek mümkündür. Hükümete karşılık olarak eleştirme konusunda muhalefet olduğundan dolayı kendi yaşamıyla bir bütün olarak bölgesel uyuma uygun hareket ettiğini görebiliriz. CB aday adayının söyleminin yapısı kendisine karşılık veren siyasilere olan tavrını açıklaması ve şaşkın olduğunu, kendisinin yapıcı olarak açıklama gerçekleştirdiğini görmek mümkündür. Söylemin yapısı yardımlaşma ve birlik içermektedir. Fakat bölgesel uyum olarak CB aday adayının mevcut hükümet ile atışması muhalefet parti başkanı olarak görev yapmasıdır.

Makro yapı: CB aday adayı konu ile ilgili olarak açıklamasında başlığa yer vermemiştir. Giriş cümlesi olumlu olarak giriş yapmıştır. Sonrasında ise üzgünlüğünü ve konu ile ilgili sorumsuzca davranıldığını öne sürmüştür. Olayın durumu, sunumu ve yorumu konusunda ise; CB aday adayının açıklaması içerisinde ünlem işaretine yer vermesi olayın ciddi boyutta olduğunu açıklamaktadır. CB aday adayı konu ile ilgili başlığı şaşkınlık uyandıran cinsten olduğunu ve konunun ciddi boyutta olduğunu anlamak mümkündür. Konu ile ilgili olarak giriş cümlesinde şaşkın olduğunu aktardı ve mevcut KKTC Başbakanına karşı tavır sergilemiştir. CB aday adayının söylemindeki sunum ve yorumu kendisinin yardım etmek istediğini, fakat kabul görmediği açıklamalarında çatışma boyutu vardır.

Ersin Tatar

CB aday adayı ve Başbakan'ın ise konuya dair olarak 12 Mart tarihinde gerçekleştirmiş olduğu açıklama şöyle; “Anavatan Türkiye ve T.C. Cumhurbaşkanı Sn. Recep Tayyip Erdoğan, T.C. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya gelen tıbbi malzeme ve sağlık yardımları üzerine çok teşekkür ederiz. Ülkemize Anavatan'dan yardımlar gelmiştir ve gelmeye devam edecektir” açıklamasında bulunmuştur. CB aday adayının gerçekleştirmiş olduğu açıklamada Akıncı'nın yolsuzluk yaptığını ve suç işlediği açıklamış, durum üzerine de açıklamaları içerisinde Akıncı hakkında yasal işlem başlattığını ve kendisini dava ettiğini açıklamıştır;

Mikro yapı: CB aday adayının söyleminin yapısı ve sözcük seçiminde aktif yapı ile hareket ettiğini görmekteyiz. Fakat aynı zamanda CB aday adayı Ersin Tatar'ın konuya dair olarak bazı kelimeleri tekrarlaması da göz önündedir. Bölgesel uyum konusunda Türkiye yanlısı bir CB aday adayı

olduğundan dolayı, kendi görüşlerinde dile getirerek açıklama yaptığı ve açıklama yaparken, heyecan ile yaptığını görmek mümkündür. Açıklamada ‘anavatan’ kelimesi T.C.’yi temsil eden bir metafor olarak söylem içerisinde birden çok tekrarlandı. CB aday adayının benimsediği milliyetçi görüşünü açıklamalarında görmek ve anlamak mümkündür. Ersin Tatar açıklamasında merkeze karşıtı olan CB aday adaylarını aldığını görmek mümkündür.

Makro yapı: CB aday adayları başlık olarak kendi görüşünü toplumu temsil eden milliyetçi görüş motifi ‘yavru vatan’ ile ‘anavatan’ ilişkisi ne gösterme yaparak kullanmıştır. Açıklamasında ise net ve anlaşılır bir dil kullanmak yerine, karışıklık uyandıran bir dil vardır. ‘Anavatan’ kelimesinin iki defa yer alması göz önündedir. Benimsediği sağ görüşü alt metninde vurguladığı görülmektedir. CB aday adayının bu konu üzerine gerçekleştirmiş olduğu açıklama diğer rakiplerine olanak sağlamamak adına birleşme olduğunda görülmektedir.

4.3.4 Empati Kavramı

Dönen öğrenciler arasında yeni bir yurt sorunu ortaya çıkmıştır. Kudret Özersay dönüş yapan öğrencilerin yerleştirildikleri yurt konusunda ‘ailelerin içi rahat olsun’ açıklamasında bulundu. Fakat açıklamadan kısa bir süre sonra öğrenciler yerleştirildikleri yurttaki hijyen sorunu olduğu sosyal medyada paylaşılmıştır. Kudret Özersay ise, daha önceden ortaya çıkan ve ülke gündemine oturan yurt krizinin yeniden yaşanmaması için çalışma yaptığı açıkladı.

Açıklama üzerine, öğrenciler ve halk tarafından takdir topladığı görülmektedir. Sorunların bir gün içerisinde giderildiğini açıklamıştır. Fakat konu ile ilgili olarak

Kudret Özersay'ın dışında kalan 3 aday adayı konu ile ilgili açıklama gerçekleştirilmemiştir.

Konu ile ilgili dikkat çeken noktasorunu dile getiren ve halkın tepkisini alan 'provakasyon' video görüntüleri yayından kaldırması ve videodaki "göster, hadi göster" yorumlarıdır. Videoyu paylaşan kişinin CTP gençlik kolları başkanı olması, Tufan Erhürman'ın ile arasındaki siyasi bağdan Erhürman'ın "Hükümet krizi iyi yönetemiyor" açıklamasına verilen bir kurmaca olarak yansımalarıdır.

Konu İle İlgili CB Aday Adaylarının Söylemleri

Kudret Özersay

CB aday adayı Kudret Özersay'ın 7 Nisan 2020 tarihinde yaşanan kriz durumu üzerine gerçekleştirmiş olduğu açıklamada "empati" başlığı, "biraz özveri, karşılıklı anlayış, biraz sabır, biraz empati" sözlerinde yer verdiği görülmüştür;

Mikro yapı: Söylemde anlayış kavramı ön plandadır. Açık ve sade bir anlatım bulunmaktadır. Söylem içerisinde bölgesel uyum açısından işlevsel ve referansal bilgiler mevcuttur. CB aday adayı empati vurgusu yaparak, herkesi bu zamanda sağduyuya davet ediyor ve sabır, anlayış gibi iyelik ekleri ifadesinde kullanmıştır. Özveri mesajı ile ve olayla ilgili olarak, yaşananlara dikkat çektiği için uyum sağlaması var. Söylem içerisinde bulunan 'empati' metafor olarak, 'karşılıklı' da barış ve diyalog çerçevesinde öne çıkmaktadır. Söylem temel olarak barış ve karşılıklı iletişim konularını, bir araya toplamaktadır.

Makro yapı: CB aday adayı başlık olarak empati kelimesini kullanmıştır. CB aday adayı Özersay'ın sözleri açık ve net bir dille yazıldığını görmek

mümkündür. Empati kelimesini simge olarak kullanmıştır. CB adayı adayı olan ve aynı zamanda KKTC Dışişleri Bakanlığı görevini sürdüren aday adayının bu söylemi kendi imajına pozitif değer kattığı söyleyebilebilir. CB adayı adayı tarafından konu ile ilgili olarak gerçekleşen söylem temel olarak ele alındığında hem içerik hem de başlık olarak benzerlikler göstermekte ve aralarında bağ bulundurmaktadır. Kudret Özersay, açıklamasında empati, sabır, özveri sözcükleri nitelik taşımaktadır. Söylem kriz sürecinde bilgilendirici olarak yalın bir dil ile gerçekleşmiştir. Söylemin içerisinde temel olarak barış çerçevesinde gerçekleştiğini ve herkesin bir olmasının vurguladığını görmek mümkündür. Gerçekleşen söylem içerisinde durumun önemine vurgu yapıldığı görülmektedir. CB adayı adayının ideolojik değerleriyle söylemi uyumlu olarak gerçekleştirilmektedir. Gerçekleşen söylemler barış, demokrasi, merkezilik çerçevesine ev sahipliği yapmaktadır. CB adayı adayının söylemi içerisinde liderlik kodları mevcuttur. Empati durumu ile ilgili olarak vizyonerlik ve liderlik kavramlarını ön planda görmek mümkündür.

4.3.5 Bazı İşletmelerin Tekrardan Faaliyete Geçirilmesi

Ülke içerisinde yaşanan sıkıntılı günler doğrultusunda yaşanan maddi sıkıntılar nedeni ile ekonomik zorluklar geçirilen bir dönem olduğunun açıklamasını yapan Ersin Tatar ve Kudret Özersay ortak bir karar alarak 4 ve 5 Mayıs 2020 tarihleri içerisinde tüm sektör, işletmeler yeniden faaliyetlerine başlamıştır.

Konu ile İlgili Siyasilerin Söylemleri

Tufan Erhürman: CB adayı adayı konuya dair olarak 14 Nisan 2020 tarihinde gerçekleştirdiği açıklama şöyle; “Bir kez daha gereksiz tartışmalara, ayrışmalara,

çatışmalara sürüklemeyin bizi. Bilim Kurulu'nun (kurullarının) görüşünü, belirlediği koşulları duymak istiyoruz. Kamuoyuyla önce bilim kurulunun ortaya koyduğu verileri, bilgiyi paylaşıp, kararları ondan sonra açıklamak neden bu kadar zor geliyor anlamak mümkün değil!” ifadelerine yer vermiştir;

Mikro yapı: CB aday adayı metafor kullanmadan, halk sağlığı üzerinden açıklamalarına yer verdi. Özveri konusunda açıklama gerçekleştirerek, hükümete karşı görüşlerin olduğunu söyleminde ifade etti. CB aday adayı açıklamasında sağlık konusunu merkezine yerleştirdi. Söylemler içerisinde aktif yapının benimsendiği görülmektedir. Aday adayının yalın bir anlatım yolunu seçtiği gözlemekteyiz. Söylem içerisinde devrik cümleler olsa da konun bütünlüğü etkilememektedir. Bölgesel uyum içerisinde temel olarak söylem nedensellik yapısı ile gerçekleştirilmiş olduğunu görmek mümkündür. Söylem temel olarak CB aday adayı arasında karşı taraftan gelen açıklamadan dolayı, nedenselliğin oluşması görülmektedir. Gerçekleşen söylem içerisinde işlevsel ilişki mevcuttur. Söylem içerisinde metafor kullanımı bulunmaktadır. Özellikle söylemde geçen ‘yol haritası’ metafordur. Kullanılan metaforlar genel olarak siyasinin kendisine ait olduğu görüşü üzerinden gerçekleştiğini görmek mümkündür. Söylem genel olarak düz anlamları ile kullanıldı, fakat başka CB aday adaylarına yapılan göndermeler yan anlam içermektedir. Söylem içerisinde sağlık ve siyaset kelimeleri de dikkat çekmektedir. Söylem kullanılan kelimeler, liderlik ile bağlantılı olarak gerçekleşmiş olduğunu görmek mümkündür. CB aday adayı paylaşımlarında hükümeti eleştiren söylemler yer almaktadır. Siyasal olarak söylem temel açıdan nefret ve çatışma söylemleri üzerinde durulduğu görülmektedir.

Makro yapı: CB aday adayını açıklamasında yalın, açık, net bir dille görüşleri ifade etti, ünlem ve tırnak işaretlerine yer vererek konunun önemine vurgu yaptı. CB aday adayını halk sağlığının korunması için gerekenin yapılmadığına dikkat çekti. CB aday adayının gerçekleştirmiş olduğu söylem temel açıdan bilgilendiricidir. Söylem ve başlık bir bütün olarak siyasinin görüşü ile benzerlik ve uyum sağlamaktadır. Siyasinin söylemlerinde başlıkların büyük harfler ile yer alması konunun ciddiyetini vurgulamak için kullanılmıştır. CB aday adayının gerçekleştirmiş olduğu söylem kriz aşaması ile bütünlük kazanarak gerçekleşmiştir. CB aday adayının açıklamaları içerisinde büyük harflerin yer alması durumun ciddiyetine belirten bir göstergedir. 2020 KKTC CB aday adayının söylemine göre bazı işletmelerin tekrardan faaliyete geçmesi sorun teşkil etmektedir. Söylem içerisinde siyasilerin birbirlerine karşı olan nefret söylemleri, eleştirel boyutta yer almaktadır. Aday adayının söyleminin hükümet karşıtı olarak çatışma çerçevesinde olduğunu görmek mümkündür.

Mustafa Akıncı

14 Nisan 2020 tarihinde KKTC Cumhurbaşkanı ve CB aday adayının konuya dair açıklaması şöyle; “Bazı daire ve işyerlerinin açılması hakkında çeşitli haberler ve yorumlar yapılıyor. Benim bu konudaki düşüncemi öğrenmek isteyen yurttaşlarımız da var kuşkusuz. Ben bugüne kadar ne önermiş ve ne girişimde bulunmuşsam, hep sağlık alanımızdaki örgüt ve kendini bu alanda kanıtlamış değerli insanlarımızın sesine kulak vererek yaptım. Şimdi de önce sağlık diyorum. Yol haritasını sağlık çizecek siyaset onu takip edecek. Bu konuda siyasetin çizeceği yol haritasına sağlığı uydurmaya çalışmayacağız. Ortada bu yol haritası olmazsa, her kafadan bir ses

çıkmaya devam edecek. Kuşkusuz hep böyle kalacak değiliz. Tedbiri elden bırakmadan adım adım normale dönüş yönünde ilerleyeceğiz. Ancak bize sağlıkçılarımızın bilim ve dünyada yaşanmakta olan tecrübeler ışığında çizecekleri bir yol haritası lazım. Öncelikle bunun ortak akılla hazırlanması ve toplumumuza anlatılması gerekir. Benim düşüncem bu” ifadelerine yer vermiştir;

Mikro yapı: CB aday adayları sağlık vurgusu yaparak, kendi sağduyusunu ön plana çıkardı. CB aday adayının büyük harfler ile yer verdiği kelimeler konu içerisinde geçen en önemli olgu ve olaylara yer verdiğini görmek mümkündür. Akıncı'nın konuya ilişkin olarak söylemi içerisinde tırnak işaretlerine yer vermesi, konunun bir diğer yandan ne kadar önemli olduğuna vurgu yapmaktadır. CB aday adayının açıklamasında mevcut hükümete karşı yaptığı tutumun bölgesel uyum ve kurallar çerçevesinde gerçekleştiği gözlemlenmiştir. Söylem içerisinde aktif yapının benimsendiği görülmektedir. Aday adayının yalın bir anlatım yolunu seçtiğini belirtilebilir. Açıklamada devrik cümlelere de yer verildiyse de konunun bütünlüğü etkilememektedir. Bölgesel uyum içerisinde, söylemin nedensellik yapısı ile gerçekleştirilmiş olduğunu görmek mümkündür. Söylem temel olarak CB aday adayları arasında karşı taraftan gelen açıklamaya cevap olarak, nedenselliğin olduğu söylenebilir. Gerçekleşen söylemler içerisinde işlevsel ilişki mevcuttur. Söylem çalışmaları içerisinde metafor kullanımı bulunmaktadır. Özellikle söylemde geçen yol haritası kelimesi metafor olarak kullanılmıştır. Kullanılan metaforlar genel olarak siyasinin kendisine ait olduğu görüşler üzerinden gerçekleştiğini görmek mümkündür. Söylem içerisinde sağlık ve siyaset kelimeleri de dikkat çekmektedir. Söylem kullanılan kelimeler, liderlik ile bağlantılı olarak gerçekleşmiş olduğunu

görmek mümkündür. CB aday adayı paylaşımlarında hükümeti eleştiren söylemler yer almaktadır.

Makro yapı: Konu ile ilgili olarak açıklaması açık ve net olarak yer verilmiştir. Mustafa Akıncı açıklamasında başlığa yer vermemiştir. Fakat cümle sunumu, yorumunda karşılıklı saygı ile hareket edildiğini ve bilgilendirici açıklama yaparak, halkı bilgilendirdiğini görmek mümkündür. CB aday adayı haksız saldırıyı motif olarak açıklamasında kullanmıştır. Akıncı'nın açıklamasının devamında ise 'yanlışın sadece kendisine değil, herkese yapıldığı'nı belirtmesi konu ile ilgili kızgın olduğu görülmektedir. CB aday adayı açıklamasında konunun aslında ne kadar önemli bir durum olduğuna vurgu yapmıştır. Akıncı, yalın, açıklayıcı ve net bir dil kullanmıştır, fakat uzun cümleler kurmuştur. CB aday adayının gerçekleştirmiş olduğu söylem temel açıdan bilgilendiricidir. Söylem ve başlık bir bütün olarak siyasinin görüşü ile benzerlik ve uyum sağlamaktadır. Siyasinin söylemlerinde başlıkların büyük harfler ile yer alması konunun ciddiyetini vurgulamak için kullanılmıştır. CB aday adayının gerçekleştirmiş olduğu söylem kriz aşaması ile bütünlük kazanarak gerçekleşmiştir. CB aday adayının söylemi içerisinde büyük harflerin yer alması, durumun ciddiyetine belirten bir göstergedir. 2020 KKTC CB aday adayının söylemine göre bazı işletmelerin tekrardan faaliyete geçmesi sorun teşkil etmektedir. Söylem içerisinde siyasilerin birbirlerine karşı olan nefret söylemleri, eleştirel boyutta yer almaktadır. Aday adayının söyleminin çatışma çerçevesinde olduğunu görmek mümkündür. Söylemde liderlik vasfına sahip olması ön plana çıkmaktadır.

4.3.6 Ben Başbakan Olsaydım Örneği

16 Nisan 2020 tarihinde Kudret Özersay canlı yayına katıldı. Özersay katıldığı programda izolasyon sürecinde gerçekleşen maaş kesintilerine değinildi.

Konu İle İlgili Siyasilerin Söylemleri

Kudret Özersay: 16 Nisan 2020 tarihinde katıldığı programda eğer Başbakan ben olsaydım “Ersin Tatar’dan daha fazla memurlar üzerinde kesintiler yapardım” açıklamasında bulundu;

Mikro yapı: Kudret Özersay ekonomik konuları ön planda olduğu bir açıklama gerçekleştirdi. Özersay konu ile ilgili olarak kendi hükümet ortağı olan siyasi partinin yanında yer alan açıklama, bölgesel uyumun göstergesidir. Bölgesel olarak aynı devleti yöneten kişilerin, çatışarak uyumsuzluk sergiledikleri de görülmektedir. Söylem içerisinde kullanılan kelimeler ile orantılı ve bağlantılı olarak aktif yapı ön plana çıkmaktadır. Söylemler içerisinde devrik cümleler mevcuttur. Söylemler içerisinde yer alan kelimeler genel olarak kısa ve basit bir dil ile yer almıştır. Gerçekleşen söylemler arasında nedensellik işlevi mevcuttur. Açıklamada kullanılan yargılar konunun önemini işaret etmektedir. Söylemler arasında işlevsel bütünlük mevcut değildir. Konu ile ilgili olarak siyasiler tarafından gerçekleşen söylemlerin referansal açıdan ben ve o ifadeleri bulunmaktadır. Siyasilerin söylemleri üzerine metafor ‘eğer ben olsaydım’ kelimesi ile bütünlük kazanmaktadır. Siyasiler tarafından gerçekleşen söylemler içerisinde ‘eğer’ kelimesi dikkat çekmektedir. Siyasilerin karşılıklı olarak nefret söylemlerini görmek mümkündür. CB aday adayının kendi liderlik vasfını bir

tarafa bırakarak açıklama yaptığını görürken, bir diğer siyasi milletvekilinin ise açıklamaları karşılıklı olarak atışma ve çatışmaya bulunmaktadır.

Makro yapı: Açıklama sade bir dil ile yazılmıştır. CB adayı “ben Başbakan olsaydım” başlığı ile açıklama gerçekleştirmiştir. Fakat kendi siyasi imajına karşıt bir görüş sergilemiştir. Özersay, net ve açık bir dille açıklama yaptı. Söylem içerisinde bulunan, tanım, ekler ve başlıklar aynı kelimelerden olduğundan dolayı benzerlik görülmektedir. Söylem, kriz üzerine kafiyeli bir anlatım ile yer bulmaktadır. Açıklama içerisinde siyasilerin konuya ilişkin olarak ciddi açıklamalar yapması, hükümet ortağı olan iki siyasinin kriz aşamasında anlaşamadıklarını ön plana çıkartmaktadır. Siyasiler kendi parti görüşleri üzerinden açıklama gerçekleştirdikleri görülmektedir. Siyasilerin söylemlerine bakıldığında temel olarak iki ortağın ters düşerek, birbirlerine karşılıklı olarak gerçekleştirdikleri nefret söylemini görmek mümkündür. Açıklamalarda çatışma görülmektedir. Siyasilerin söylemlerinde siyasal olarak nefret söylemi de mevcuttur.

Nazım Çavuşoğlu: Konuya dair olarak KKTC Milletvekili 16 Nisan tarihinde konuya dair olarak açıklaması ise şöyle; “iyi de başbakan sen değilsin” ;

Mikro yapı: Çatışmanın ön planda olduğu bir açıklama gerçekleşti. Çatışma haline girmeleri bölgesel olarak uyumsuzluğun simgesidir. Açıklamada devrik cümleler mevcuttur. Metin içerisinde yer alan kelimeler genel olarak kısa ve basit bir dil ile yer almıştır. Söylemde nedensellik işlevi mevcuttur. Metindeki yargılar konunun önemini vurgulamaktadır. Konu ile ilgili olarak siyasiler tarafından gerçekleşen söylemlerin referansal açıdan ‘ben’ ve ‘o’ iyelikleri bulunmaktadır. Özersay ve Çavuşoğlu’nun söylemleri üzerine

mecaz ‘ben’, ‘sen’, ‘-dım’, ve ‘-sın’ iyelikleriyle pekiştirilmektedir. Söylemde içerisinde ‘eğer’ kelimesi dikkat çekmektedir. Söylemlerini 2 siyasinin düz anlamda kullandıkları görülmektedir. Siyasilerin karşılıklı olarak nefret söylemlerini görmek mümkündür.

Makro yapı: Açıklama sade bir dil ile gerçekleşti. Söylem içerisinde bulunan, tanım, ekler ve başlıklar aynı kelimelerden oluştuğundan dolayı benzerlik görülmektedir. Siyasiler kendi parti görüşleri üzerinden açıklama gerçekleştirdikleri görülmektedir. Siyasilerin söylemlerine bakıldığında temel olarak iki ortağın ters düşerek, birbirlerine karşılıklı olarak gerçekleştirdikleri nefret söylemini görmek mümkündür. Açıklamalarda çatışma görülmektedir.

4.3.7 Fikir Özgürlüğü -Mizah

Siyasi mizah paylaşımlarında bulunan, akademisyen grafik sanatçısı Prof. Senih Çavuşoğlu, bir paylaşımında Ersin Tatar’ı aldığı karara yönelik temsili bir kolaj içeriğinde siyahi mizah, güncel eleştiri olarak kişisel Facebook sayfasından 19 Nisan 2020 tarihinde paylaştı. Olayın üzerine Çavuşoğlu polis tarafından sorgulanmak üzere karakola çağrılarak ifadesi alındı. Sorgunun ardından serbert bırakılan Senih Çavuşoğlu, Facebook profilinden durumu anlatan bir mesaj yayınladı. Mesajın ardından, Senih Çavuşoğlu’nun destekçileri sosyal medyada ‘Senih Çavuşoğlu Yalnız Değildir’ hashtag’lı paylaşımlarıyla akademisyene destek gösterdi.

Konu İle İlgili Gerçekleşen Söylemler

Senih Çavuşoğlu: Akademisyen 18 Nisan 2020 gecesi “patron çıldırdı” başlıklı siyasi mizah- kolaj türü görseli paylaştı. Tatar’ın şikâyeti üzerine polis tarafından sorgulanan akademisyen, 19 Nisan 2020 tarihinde kişisel Facebook profili üzerinden “Grafik ve mizah hayatımda ilk kez bir sosyal medya paylaşımım ciddi, ciddi

polise şikâyet edildi. Bugün şikâyet üzerine ifade vermek için polise çağırıldım. Şikâyetçi kraliçe değil, bir başka Baş siyasetçi. Olay ile ilgili gelişmeler hakkında sizleri kesinlikle bilgisiz bırakmayacağım. Şimdilik bu kadar çünkü tanrılar çıldırmış olmalı filmini tekrar izlemek istiyorum. İyi akşamlar, herkes bu süreçte beden ve ruh sağlığına dikkat etsin lütfen” açıklamasını yaptı;

Mikro yapı: Söylemde birden çok metafor yer almaktadır. Metin açık ve anlaşılır olarak yazılmıştır. Söylem içerisinde geçen açıklamalar açık, anlaşılır, net ve öz olarak yer almaktadır. Söylem içerisinde olayın asıl başlangıcı olan fotoğraf ilgi uyandırmaktadır.

Makro yapı: Başlık olarak ‘patron çıldırdı’ kullanılmıştır. İçerikte Ersin Tatar’a giydirilen kolsuz beyaz gömlek, halk arasında kullanılan adıyla ‘deli gömleği’, ile görüldüğü fotomontaj-kolaj görsel ile temsil edilmektedir. Mesajda, açık ve net bir görsel dille, güncele gönderme yaparak, Tatar’ın siyasi politikası eleştiriliyor. Mizahtaki metafor ön planda yer almıştır. Kullanılan başlık ‘patron çıldırdı’ ile içerikteülke yönetimi arasındaki benzerlik, metafor olarak kabul edilebilir. Akademisyen Senih Çavuşoğlu başlıkta kuallnamayı tercih ettiği ‘patron’ kelimesi, ülkeyi veya bir işletmeyi yöneten bir kişiye hitaben kullanıldığı, yönetimi temsil ettiği görülmektedir.

Ersin Tatar: CB aday adayı konuya dair olarak 19 Nisan 2020 tarihinde sert bir eleştiri gerçekleştirdi ve siyasi lider açıklamalarına böyle yer verdi. “Çavuşoğlu’nu ben polise verdim, beni deli ilan etmeye hakkı yok” açıklamalarına yer vermiştir. CB aday adayı olay ile ilgili olarak kişisel Facebook profili üzerinden “Bu durum kaldırılamaz ve kabul edilemez” açıklamasına yer verdi;

Mikro yapı: Benimsediği görüşünü ve kendisinin üst mevkide olduğundan dolayı kimsenin kendisini herhangi bir duruma alet edemeyeceğini öne sürüyor. Bu sayede kendi mevkisi ile yaptığı açıklama ve uygulama ego üzerinden bölgesel uyum gösteriyor. Söylemde hem bireysellik hem de iktidar-liderlik kavramı var. Mevki sorunu ile temel sorunlar taşıyarak, bölgesel olarak uyumluluk gösteriyor. Söylem içerisinde kullanılan kelime ve cümleler açık ve anlaşılır olarak yer almaktadır. Söylem içerisinde yer alan yargılar, kelimelerde yer bulan karmaşık ilişki ile bağlantılıdır. Söylem içerisinde kullanılan sözcükler siyasinin temel olarak hegemonik'in liderlik kodları ile uyum sağlamadığı ön plandadır. CB aday adayının söyleminde çatışma ve şiddet tetiklemektedir. CB aday adayının karşı tarafa yönelik olarak nefret söylemi gerçekleştirmiş olduğunu görmek mümkündür.

Makro yapı: Açık ve net bir dil kullanımı var. Karşı tarafa suçlamalar bulunuyor. Kendi mevkisini göz önünde bulundurarak, karşı taraftın şikâyetini dile getiriyor. CB aday adayını mizahı fikir özgürlüğü dışında ele alarak suç duyurusunda bulunuyor, kişiselleştiriyor, iktidarlığının ve liderliğinin eleştirilmesinden rahatsızlık duyuyor. Paylaşımın içeriği ve başlığı doğru orantılı olduğunu görmek söylememiz. Söylem içerisinde algı bozukluğunun olduğunu görmek mümkündür. CB aday adayının ise konu ile ilgili olarak açıklamasını içinde sitem ve ben algısı göze çarpmaktadır. Söylemin dilinde göndermeler vardır. CB aday adayını liderlik vasfı taşıyan bir tutum sergilememektedir. CB aday adayını söylemlerinde 'ben' iyeliğiyle karşı tarafı ötekileştirdiği ve nefret söylemi gerçekleştirdiğini görmek mümkündür.

4.3.8 2020 KKTC CB Aday Adaylarının Meclis Toplantısındaki Kriz Yönetimi

Covid-19 izolasyonundan sürecinde KKTC Meclisi 21 Nisan 2020 tarihinde ilk toplantısını gerçekleştirdi. Toplantıda milletvekilleri arasında gergin anlar yaşandı. Toplantı 11 saat sürdü. Meclis toplantısı, canlı olarak Meclis TV'den naklen yayımlandı.

Konu İle İlgili Siyasilerin Söylemleri

Tufan Erhürman: CB adayı Erhürman, 21 Nisan 2020 tarihinde gerçekleşen meclis toplantısından bir gün önce, 20 Nisan 2020 tarihinde kişisel hesabından “en başta muhalefet olarak gereken bilgilere sahip değiliz ve hükümet herhangi bir anlaşmaya yakınlaşmadı” açıklamasını gerçekleştirdi. CB adayı konu üzerine gerçekleştirdiği konuşmada ayrıca “eğer bizden, hükümet tarafından ricada bulunur veya istekte bulunursa biz her zaman yardım etmeye hazırız, krizi yönetememe gibi bir durum ortada ve hükümet krizi yönetemiyor, konuya dair olarak ise herhangi birinden yardım istemiyor. Bize ve halka net bilgiler dâhilinde raporlar vermiyorsunuz” ifadelerine yer vermiştir;

Mikro yapı: Erhürman, hükümetin yönetim ve yaptırımlarını işaret ederek hükümetin hatalarına gönderme yapmaktadır. Hatalara vurgu yapması ve karşı görüş sergilemesi CB adayının kendi özü ile bölgesel uyum sağlamaktadır. Aynı zamanda Erhürman yardım etmek istediğini de vurguladı. Söylem açık, anlaşılır ve yalın bir dil kullanıldı. Söylem aktif olarak gerçekleşti. Açıklamadaki kelimelerden yola çıkarak nedensellik kavramını görmek mümkündür. Açıklama içerisindeki yargılar, diğer kişilerin söylemlerinde de görülmektedir. Söylem içerisinde konu bütünlüğü bulunmaktadır. Referansal olarak ‘biz’ ve ‘siz’ iyelikleri dikkat çekmektedir.

Makro yapı: Açık ve anlaşılır bir dil ile açıklama gerçekleştirildi. Söylemin başlığı, konun içeriği ile bağdaşmaktadır ve açıklamalar ile uyum sağlamaktadır. Söylem içerisinde; halk sorundur, salgın sorundur, hükümet sorundur, maaş kesintisi sorundur, mevki ve yardımlaşma sorundur; gibi terimler geçmektedir. Bu söylemi ile Tufan Erhürman bilime önem veren bir lider duruşu sergilese de, sürekli Ersin Tatar ile iktidar savaşına girdiği görülmektedir.

Kudret Özersay: 21 Nisan 2020 tarihinde CB aday adaylığı yaptığı açıklamada konu ile ilgili olarak, Erhürman'a karşı "Sayın Erhürman'ın açıklamalarını pek anlamış değilim. Biz zaten her şeyi bir tamam yaptık demiyoruz fakat elimizden geleni ciddiyetle en iyi şekilde yapmaya çalışıyoruz" açıklamasında bulundu;

Mikro yapı: CB aday adaylığı açıklamasında söylemler çerçevesinde karşılıklı anlayış ön plana çıkıyor. 'Biz her şeyi tam yaptık demiyoruz' cümlesinde iyelik eki kullanıyor ve kendi iktidarını temel olarak alıyor. Hükümet yetkilisi olarak bölgesel uyum imajı çiziyor, fakat halka karşı imajı yıpranıyor. Metin içerisindeki kelime ve cümlelerden yola çıkarak nedensellik kavramını görmek mümkündür. Lider olarak kabullenmeme, kriz tepki stratejilerinden 'reddetme (inkâr)' görülmektedir.

Makro yapı: CB aday adaylığı gerçekleştirdiği açıklamada başlık kullanmamıştır. Söylem içerisinde çatışma çerçevesi ön plana çıkmaktadır. Söylem içerisinde liderlik kavramı bulunmaktadır.

Ersin Tatar: CB aday adaylığı konuya dair olarak 21 Nisan 2020 tarihinde gerçekleşen toplantıda "ciddiyetle işin en iyisi yaptık" ifadelerine yer verdi. KKTC Başbakanı

konu ile ilgili olarak açıklamaları içerisinde “halkı panik etmeye ne gerek var ve hükümet karşıtı olabilirsiniz, sorun değil fakat bu zamanlarda böyle açıklamalardan ve siyasi söylemlerden kaçınmın, çünkü sizler bizi kötülerdikçe halk daha da tedirgin bir hâl almıştır” sözcüklerine ve ifadelerine de yer verdi. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Doğuş Derya’nın meslisteki konuşmasına ve sorularına yönelik olarak “herkesin maaşını kesemeyiz, öyle bir hakkımız yok, 2008 yılında yaşanan kriz döneminde ben maliye bakanıydım ve biraz kesinti yaptım diye, aman Allah’ım ülkeyi başıma yıktılar” açıklamasına yer verdi;

Mikro yapı: Açıklamada CB aday adayları kendi hükümetini merkeze alıyor. Halkı panik etmeyin diyerek temel açıdan kendisine karşıt olan kişileri karşı merkezine alarak açıklama gerçekleştiriyor. Açıklamasında daha önceden bulunduğu görev ve yaşanan sorunlar ile ilgili olarak, bölgesel uyum görülmektedir. CB aday adayları 2008 yılında yaşanan ekonomik kriz aşamasında KKTC Maliye Bakanlığı görevini sürdürdüğünden dolayı bölgesel uyum görülmektedir. Açıklama açık, anlaşılır ve yalın bir dil ile kullanıldı. Karşılıklı olarak nefret söylemi yer almaktadır.

Makro Yapı: ‘En iyisi yaptık’ diye açıklayan CB aday adayları kendini merkeze yerleştiriyor. ‘Halkı panik etmeye gerek yok ve bize güvenin’ açıklaması ile ise liderlik vasfını öne çıkaran düz anlamda, halktan bilgi sakladığı ve eksik bilgilendirme yaptığı, halkın hükümete güvenmediği yan anlamı ortaya çıkmaktadır. ‘Herkesin maaşını kesemeyiz’ -yiz- ekini 1. çoğul iyelik eki olarak kullandı. Özellikle söylem içerisinde yer alan ‘krizi iyi yönettik’ ve ‘krizi iyi yönetemediniz’ kelimelerinin yer alması niteliksiz ve çatışma evrende doğru orantılı gerçekleştirildiğini görmek mümkündür. CB aday

adayının söyleminde kendisini savunma ve yüceltme politikası mevcuttur.

Karşılıklı olarak çatışma ve nefret yer almaktadır.

4.3.9 4 Mayıs Tarihinde Gerçekleşen Açılımlar Konusunda CB Aday Adaylarının Söylemleri

25 Nisan 2020 tarihinde KKTC sınırları içerisinde vakaların görünmemeye başlaması üzerine, Covid-19 izolasyon sürecinde uygulanan kısıtlamalar ve yaptırımların kaldırılmasına karar verildi ve 4 Mayıs 2020 tarihinde açılım süreci başladı.

Konu İle İlgili Siyasilerin Söylemleri

Mustafa Akıncı: Akıncı, 25 Nisan 2020 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu açıklama şöyle; “tüm sektörlerin yavaş açılması gerektiğini ve bu konu üzerine hükümetin açıklamalarının ve açılımların bir gün içerisinde gerçekleşeceğine dair olarak yanlış karar alındığını” paylaşımını Facebook üzerinden yaptı;

Mikro yapı: Kriz durumunu temel olarak açıklama gerçekleşti. CB aday adayını krizin önüne geçmek için sektörlerin hepsinin birden değil, yavaş ve kademeli şekilde açılması algısını yarattı.

Makro yapı: Açıklamanın başlığı yok. Yanlışığı merkezine alarak açıklama gerçekleştirdi. CB aday adayını Mustafa Akıncı sade ve anlaşılır bir dil kullandı. CB aday adayının açıklamasında tırnak işaretine yer vermesi göze çarpmaktadır. Bu sayede CB aday adayının temel olarak durumun ciddiyetini yansıtmak istedi. CB aday adayının açıklamasında büyük harflere yer vermesi, kızgınlıkla konunun önemine vurgu yaptığının göstergesidir. CB aday adayının liderlik ve lider imajı konularına önem verdiğini söyleminden anlayabiliriz.

Ersin Tatar: Tatar, konuya dâir olarak 25 Nisan 2020 tarihindeki gerçekleştirmiş olduğu açıklama şöyle; “ülke olarak bu savaşta iyi yol izledik ve bu sayede salgının önüne geçtik”. CB adayı konuya ilişkin olarak ise “artık açılımlarda, gerçekleştirme aşamasına gelmiş bulunuyoruz, zaman içerisinde doğru zamanda kuralların ve tedbirlerin alınması salgının önlememesinde rol oynamıştır” açıklamalarını gerçekleştirdi;

Mikro yapı: Kriz durumunu temel alarak açıklama gerçekleşti. CB adayı krizin önüne geçtik algısı yaratmaya çalıştı. Tatar’ın konuya ilişkin olarak (örneğin: Eniyi Biz Yönettik) sloganını da görmek mümkündür. Artık zamanla işletmelerin açılmasına vurgu yaparak stratejik bakımdan işletmelerin yanında durduğunun göstermeye çalıştı. Kullanılan kelimeler arasında işlevsellik kavramı görülmemektedir. CB adayı adayının söyleminden yola çıkarak ‘iyi yönetim’, metafor olarak bulunmakta ve ‘iyi yönettik’ iyeğiği kendi kendini yücelten olarak kullanıldı. Ersin Tatar’ın meclis toplantısında gerçekleştirmiş olduğu konuşmada duruma dair olarak ‘krizin ve salgının önüne’ geçtik kelimelerini kullanması hegemonik liderlik kodları ile bağdaşmaktadır Karşılıklı atışmalara eleştirel boyuttan bakıldığında nefret söylemi gerçekleştirilmiştir.

Makro yapı: ‘En iyisi yaptık’ diye açıklayan CB adayı kendini merkeze yerleştiriyor. ‘Halkı panik etmeye gerek yok ve bize güvenin’ açıklaması ile ise liderlik vasfını öne çıkaran düz anlamda, halktan bilgi sakladığı ve eksik bilgilendirme yaptığı, halkın hükümete güvenmediği yan anlamı ortaya çıkmaktadır. ‘Herkesin maaşını kesemeyiz’ -yiz- ekini 1. çoğul iyelik eki olarak kullandı. Özellikle söylem içerisinde yer alan ‘krizi iyi yönettik’ ve

‘krizi iyi yönetemediniz’ kelimelerinin yer alması niteliksiz ve çatışma evrende doğru orantılı gerçekleştirildiğini görmek mümkündür. CB aday adayının söyleminde kendisini savunma ve yüceltme politikası mevcuttur. Karşılıklı olarak çatışma ve nefret yer almaktadır.

Tufan Erhürman: CB aday adayı konuya ilişkin olarak 25 Nisan 2020 tarihinde “tedbirlerin kaldırılmasının erken olduğunu, hepsinin birden kalkmasını Rus ruleti oynamaya benzer” açıklamasında bulundu;

Mikro yapı: Halk sağlığını merkeze koyarak açıklama gerçekleştirdi. Kendi bakış açısını temel olarak konuya açıklık getirdi. CB aday adayının açıklamasında anlaşılır bir dil kullandı. Söylem içerisinde nedensellik ilişkisi yer almaktadır. Açıklamada konu bütünlüğü mevcuttur. Söylem referansal olarak halk, sağlık ve siyasete değinmektedir. CB aday adayının, gerçekleştirmiş olduğu söylem içerisinde krizi yönetmek ve sağlık bir bütün olarak, yer aldığını görmek mümkündür.

Makro yapı: ‘Rus ruleti’ başlığını kullandı. Bu metafor ile tedbirlerin kaldırılması erken ve tehlikeli olduğunu vurguladı. Sade ve anlaşılır bir dille açıklamasını gerçekleştirdi. CB aday adayının açıklamalarında büyük harf kullanarak, bağırma, tepki, ciddiyet ve öneme vurgu yapmaktadır. Açıklamada tanım ve etiketlerin örtüştüğü görülmektedir. CB aday adayının liderlik ve lider imajına önem verdiğini açıklamalarından yorumlanabilir. CB aday adayının söyleminde karşılıklı çatışma çerçevesine yer verdiği görülmektedir.

Kudret Özersay: Özersay'ın 25 Nisan 2020 tarihindeki açıklaması şöyle: “salgının halen daha tam anlamıyla bitmiş değil, rehavete kapılmayın, evet 4 Mayıs'tan itibaren önlemlerin azalacak ve açılımlar gerçekleşecek” ifadelerine yer verdi;

Mikro yapı: ‘Tedbir’ kelimesini merkezine alarak açıklama gerçekleştirdi. Hükümetin temel bakış açısını temel alarak açıklama yaptı. CB aday adayının gerçekleştirmiş oldukları söylem temel olarak aktif yapı niteliğinde gerçekleşmiştir. CB aday adayının söylemini anlaşılır bir dil görmek mümkündür. Söylem içerisinde nedensellik ilişkisi yer almaktadır.

Makro yapı: ‘Salgın tam anlamıyla bitmiş değil’ başlığını kullandı. Yalın ve anlaşılır bir dille açıklama gerçekleştirdi. ‘Rehavete kapılmayın’ sözü ile mecaz yaptı. CB aday adayının söylemi krize yönelik olarak gerçekleştiğini görmek mümkündür.

4.3.10 Eleştirel Söylem Analizi: Pile Köyü Sıkıntısı

“Tampon” ya da diğer bilinen adıyla ara bölgede bulunan Pile köyü, ada genelinde Covid-19 izolasyonundan en çok etkilenen yer oldu. Köylü ne Güney Kıbrıs'a, ne de Kuzey Kıbrıs'a geçemedi. Tampon bölgede sıkışıp kaldı, hiçbir hizmetten faydalanamadı. Pile köyünde yaşam süren Türk ve Rum bireyler bu durumdan dolayı mağduriyet yaşadı.

Konu İle İlgili Siyasilerin Söylemleri

Tufan Erhürman: CB aday adayı kriz üzerine 25 Nisan 2020 tarihinde konuya dair açıklamasında; Erhürman, Pile köyü ile ilgili paylaşımında, hükümetin köyde yaşayan halkı görmezden gelerek, ‘besleme’ muamelesi yaptığını savunmuştur;

Mikro yapı: Pile köyündeki halkı merkeze yerleştirilerek açıklama gerçekleştirildi, kriz konusunda sınırların kapatılması ve Pile köyü halkının

mağdur olması sonucu bölgesel uyum açıklamalarda yer bulmaktadırCB aday adayının kullanmış olduğu dil ve söylem karşılıklı çatışma içerisinde yer aldığını görmek mümkündür. CB aday adayını konuya dair gerçekleştirmiş olduğu söylemedevrik cümleler barındığını görmekteyiz. Devrik cümlelerin var olmasına rağmen, anlaşılır bir dil olduğunu söylenebilir. ‘Pile halkını düşünüyoruz’ cümlesindeki ‘düşünüyoruz’ kelimesindeki iyelik eki dikkat çekmektedir. Açıklama, kimlik temelli siyasi nefret söylemi üretmektedir. Söylem kendi içerisinde çatışma çerçevesi barındırmaktadır.

Makro yapı: Besleme kelimesi ile karşılıklı olarak konu bütünlük kazandı ve bu kelimenin CB aday adaylarının söylemlerinin içerisinde kullanılması siyasi görüşü farklı olan adayların birbirleriyle karşılık çatışma, karşıt söylemleri yer aldı. CB aday adayının gerçekleştirmiş olduğu söylem temel olarak, başlığı ile orantılı olarak yer almıştır. Söylem temel açıdan çatışma çerçevesinde yer almıştır.

Kudret Özersay: Erhürman’ın sözlerine karşılık olarak 25 Nisan 2020 tarihinde Özersay’ın gerçekleştirdiği açıklamada: “Erhürman’ın açıklamalarını gerçekten anlamıyorum, Evet biz iyi yönettik demiyoruz, fakat elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalıştık, pile köy halkı için ise, köy muhtarı ile iletişime geçtiğini ve köy halkının sıkıntılarının en yakın zamanda giderileceği diye belirtti;

Mikro yapı: Pile köy halkını merkezine yerleştirerek, sorunların giderilmesini temel olarak açıklama yaptı. Konu ile ilgili olarak yaşanan salgın ve ekonomik kriz ile bağlantılı olarak gerçekleşti. Yan anlamda kendisini merkeze koyarken, düz anlamda köy halkını ön planda gibi açıklamada bulundu. Açıklama ile yaşanan olayların temel olarak bölgesel

uyumu bulunmaktadır. Açıklamada devrik cümleler barındığını görmekteyiz. Devrik cümlelerin var olmasına rağmen, anlaşılır bir dil olduğunu da söylenmeli. Söylemin konu ile ilgili olarak nedensel olarak gerçekleştiği söylenebilir. CB aday adayının gerçekleştirmiş olduğu açıklamada geçen ‘Pile halkını düşünüyoruz’ cümlesi ön plana çıkmaktadır. CB aday adayının diğer rakipleri ile karşılıklı olarak çatışma içerisinde geçen diyalogu, halkın karşısında imajını güçlendirme göstergesi olarak kabul edilebilir.

Makro yapı: En yakın zamanda sıkıntıların giderileceği açıklaması ile açık ve sade bir dil kullandı. CB aday adayının söylemlerinde karşı taraf ile ters düşme, karşılıklı olarak tepki ve nefret söylemleri bulunmaktadır.

Ersin Tatar: Ersin Tatar, 25 Nisan 2020 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu konuşmasında “Pile halkına önem veriyoruz ve sıkıntılar en yakın zamanda giderilecek”, “ biz krizi en iyi yönettik, diğer adaylara karşılık olarak bir açıklama gerçekleştiriyorum, siz olsaydınız ne kadarını yabailirdiniz, hade söyleyin bana” kelimlerine de açıklamasında yer verdi;

Mikro yapı: Pile halkını merkezine alarak açıklama gerçekleştirdi. Kendini temel odak noktası olarak açıklama gerçekleştirdi. CB aday adayının söyleminde ‘Pile halkını düşünüyoruz’ vurgusu ön plana çıkmaktadır.

Makro yapı: Sade ve anlaşılır bir dil kullanımı gerçekleştirdi. Başlık olarak Pile halkını önemsediklerini vurguladı. Karşılıklı olarak gerçekleşen söylemler nitelik bakımından farklılık göstermektedir. CB aday adayının diğer aday adayları ile söylemlerinde ters düşme, karşılıklı olarak tepki ve nefret söylemleri bulunmaktadır. Bu sayede CB aday adayını Ersin Tatar’ın

genel olarak kendi imajına olumsuz yönde etki yaptığı görülmektedir. CB aday adayının gerçekleştirmiş olduğu açıklamalar uyumsuzluğun göstergesi olarak ön planan çıkmaktadır.

4.4 CB Aday Adaylarının Facebook Profillerinin Biçimsel Değerlendirilmesi

Tablo 5: Kriz Sürecinde CB Aday Adaylarının Sosyal Medya Değerlendirilmeleri Tablosu

Facebook Hesabı Görünümü	Resmi Genel	Mustafa Akıncı	Ersin Tatar	Kudret Özersay	Tufan Erhürman
Profil sade, açık ve anlaşılır mı?		Açık, sade ve anlaşılır	Açık, sade ve anlaşılır	Açık, sade ve anlaşılır	Açık, sade ve anlaşılır
Sayfada renk kullanımı?		Mevcut	Mevcut	Mevcut	Mevcut
Sayfada hangi renkler kullanılmıştır?		Lacivert, Mavi, Beyaz	Beyaz, Turuncu	Kırmızı, Mavi, Beyaz	Yeşil, Kırmızı, Beyaz
Kriz yönetimi süreci faaliyetlerinde fotoğraf kullanımı		Çok	Çok az	Orta	Orta
Kriz döneminde CB aday adaylarının yazılı metin kullanımı		Orta	Orta	Orta	Çok

Tablo 5’de görüldüğü üzere CB aday adaylarının Facebook profillerinin biçimsel değerlendirilmesi yer almaktadır. Sayfa bakımından tümünün sade ve açık olduğu görülmektedir.

Kriz sürecinde CB aday adaylarının kendi kişisel Facebook sayfalarında görülen renk kullanımı: turuncu, beyaz, kırmızı, yeşil, mavi, lacivert olarak gözlemlenmiştir. Kriz süreci kapsamında kullanılan renklere bakıldığında kendi içlerinde anlam içerdiklerini görmek mümkündür. Tüm liderler tarafından kullanılan renk beyazdır.

CB aday adaylarının sayfalarında beyaz renk kullanımında, şeffaflık, güven ve saflık mesajını hedef kitleye vermek için temsili olarak kullanıldı. Kriz sürecinde beyaz renginin yanında kullanılan ve dikkat çeken diğer renkler ise turuncu, kırmızı, yeşil, lacivert ve mavi olarak gözlemlendi.

Kriz sürecinde kırmızı rengi en çok Kudret Özersay ve Tufan Erhürman tarafından kullanılmıştır. Adayların siyasal propagandalarına bakılarak, kırmızı rengi mücadele, enerji, cesaret ve kararlılık simgesi olarak kullandıkları söylenebilir (bkz. Tablo 5).

Tablo 6: CB Aday Adaylarının, Kriz Yönetimi Becerileri

CB adayı	Mustafa Akıncı	Ersin Tatar	Kudret Özersay	Tufan Erhürman
İlişkilerde Şeffaflık	Var	Kısmen Var	Kısmen Var	Var
Bilgiyi Değerlendirme	Var	Var	Var	Var
Öz Farkındalık	Var	Kısmen Var	Kısmen Var	Var
Ötantik Liderlik	Var	Var	Var	Var

Tablo 6’da CB aday adayları arasında Ersin Tatar’ın ve Kudret Özersay’ın açıklamalarında ‘şeffaf’ olmaya çalıştığını, fakat özellikle Ersin Tatar’ın her açıklamasının ardından ek olarak yeni bir açıklama yaptığını görmek mümkündür. CB adayı olan ve aynı zamanda hükümet ortağı Ersin Tatar’ın ve Kudret Özersay kriz tepki stratejilerinden ‘reddetme (inkâr)’ı kullanması bu konuda bir gösterge olarak kabul edilebilir (bkz. Tablo 6).

Bölüm 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tez çalışmasının sonuç ve öneriler bölümünde araştırma içerisinde elde edilen bulgulardan yola çıkılarak, araştırma sonuçları sonuçlandırılmış ve gelecek çalışma(lar) için uygun olacak önerilere yer verilmiştir. Sırasıyla araştırma sorularının sonuçlandırılması, sonuçlar ve öneriler kısmına bu bölüm içerisinde yer verilmiştir.

5.1 Araştırma Sorularının Sonuçlandırılması

Bu çalışmada 5 araştırma sorusuna cevap aramaktadır. Bulguların değerlendirilmesi ve analizden sonra varılan sonuçlar her soru altında tek tek tartışılmıştır.

Araştırma Sorusu (1): KKTC CB aday adaylarının Covid-19 kriz dönemindeki kişisel Facebook profillerinde olan barış söylemleri nelerdir?

CB aday adayları arasında çalışma evreninde geçen isimler Mustafa Akıncı, Ersin Tatar, Kudret Özersay ve Tufan Erhürman'dan oluşmaktadır. Bu çalışma içerisinde KKTC 2020 CB aday adaylarının izolasyon sürecinde görülmektedir ki, barış söyleminden çok karşılıklı olarak çatışma söylemlerine yer verilmektedir. CB aday adaylarının barış söylemlerini şöyle açıklayabiliriz.

Mustafa Akıncı'nın barış söylemi Güney Kıbrıs'tan gelen ilaçlar, Avrupa Birliğinden gelen yardımlar, aileler ile olan iletişimi ve etkileşimleri ile ilgili olup, eleştirel söylem ” göze çarpmaktadır ve bu sayede Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı'nın kriz

durumunda gerçekleştirdiği söylemlerinin tümünün bilgilendirici, anlaşma ve konuyu açıklamak gibi terimleride elinde bulundurmaktadır. Bu sayede Mustafa Akıncı'nın hükümet karşıtı olmayan, söylemlerini barış söylemi üzerinden görmeniz mümkündür (bkz. Sayfa 84-124).

CB adayı Ersin Tatar'ın barış söylemine rastlanmamıştır. Fakat Tatar'ın Sayfa xxx 'daki açıklamasında özür dilediği görülmektedir (bkz. Sayfa 91). Ersin Tatar'ın bu konuda yaptığı ilk açıklama halk tarafından kınanmıştı, bunun üzerine özür içeren açıklama geldi (bkz, sayfa 92).

CB adayı Kudret Özersay diğer CB adaylarına göre; Covid-19 izolasyonu konulara dair gerçekleştirdiği söylemde en az açıklama gerçekleştiren CB adayıdır olduğu gözlemlendi. Öz farkındalığının kısmet olduğu değerlendirilmesi de buradan yola çıkılarak bu sonuca varıldı. CB adayı Kudret Özersay çoğu konuda diğer siyasi kişiler veya CB adayları ile karşılıklı tartışmaya girmemiştir. Konulara dair olarak ise Özersay'ın xxx sayfa gösterilen (bkz. sayfa 101). iki farklı konulardaki tüm çalışmaları kendi yürütmüş gibi bir algı yaratmıştır ve yaşanan sorunlara karşılık empati ile gidilmesini, barış ve karşılıklı anlayış mesajlarını vermiştir. Diğer yandan ise mevkisi itibarı ile Pile köyünün yardımına koşması ve orada yaşayan halk için çalışmalar yapması da herşeyi tek başına başardığının bir göstergesi olarak kabul gösterilebilir. Sayfa 101 içerisinde empati, özveri, karşılıklı anlayış kelimelerini kullanması kısmen barış söylemi ürettiğini görmekteyiz (bkz. sayfa 101).

Tufan Erhürman ise propaganda olarak barışı, demokrasiyi ve hukuku savunduğu öne sürmekte ve her durumda dile getirmektedir. CB adayı Erhürman'ın

söylemlerine bakıldığında genel olarak toplum, sağlık ve siyaset odaklı barış söylemlerini görmek mümkündür. CB aday adayları en çok Ersin Tatar'ın ile karşılıklı çatışma halinde olduğunu hükümete karşı gerçekleştirmiş olduğu özellikle söylemlerinde (bkz. sayfa 83) ise hem Ersin Tatar hem de Kudret Özersay ile karşılık çatıştığını göremek mümkündür.

Araştırma Sorusu (2): KKTC CB aday adaylarının Covid-19 kriz dönemindeki kişisel Facebook profillerinde hangi kriz yönetimi model/stratejisine uygun?

Pro-aktif yöntem, önceden planlanan ve mevcut olarak gelebilecek veya yaşanabilecek krizleri meydana gelmeden önce takip etmektedir. Pro-aktif kriz stratejisi yöntemi yaşanan olaylarda daha verimli sonuçlar elde etmektedir. Reaktif kriz yöntemi ise önceden belli olmayan ve krizin öncesinden herhangi bir çalışma gerçekleştirmeden, krizin yaşanması ve olayların yaşanırken, toplanabilmesi adına çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Salgınla ilgili gelişmeleri önceden göremediklerinden dolayı, konuya ilişkin olarak DSÖ'de olmak üzere, hem siyasi, hem de sağlık açısından hızlı strateji ve politikalar dünyanın birçok yerinde gerçekleştirmemiştir. Salgının Kıbrıs/KKTC sınırları içerisinde görülmesinden önce bir kriz yönetimi masası kurulması beklenirken, Covid-19'un tebirlerine sınırlar içerisinde tespitinden sonra başlandı.

Ülke içerisinde maske zorunluluğu, sokağa çıkma yasağı, eldiven takma zorunluluğu, sosyal mesafe zorunluluğu gibi yaptırımlar getirilirken, çoğu işletmenin faaliyetlerine bir süre ara verildi. Bu uygulamalarla, reaktif kriz yönetimine uygun hareket ettikleri söylenebilir.

Araştırma Sorusu (3): KKTC CB aday adaylarının Covid-19 krizini siyasi propagandalarında nasıl kullandılar?

4 CB aday adayının, ideolojileri ve parti propagandalarına göre:

CB aday adaylarının dördünün de temsil ettikleri politik görüş ve/veya siyasi partinin lideridir. Buradan yola çıkarak; Mustafa Akıncı, sol görüşü temsil eden, Kıbrıs sorununda federal çözüme ve barışı savunmaktadır.

Ersin Tatar milliyetçi sağ görüşü temsil ederken, Türkiye'yeyi anavatan olarak gören politik akımının da temsilcisidir. Tatar'ın temsil ettiği ideolojisiyi Türkiye Cumhuriyeti (TC) üzerinden gelen tıbbi yardımlar için yaptığı 'anavatan' söyleminde de görülmektedir. Ersin Tatar'ın söylemleri daha çok çatışma çerçevesinde yer almaktadır.

Kudret Özersay tam olarak merkezçiliği savunsa da yaptığı açıklamalar ve uygulamalar sağ görüşü temel aldığı söylemlerinde görmek mümkündür. Bu söylemlere genel olarak bakıldığında Kudret Özersay'ın sayfa 101'de (bkz. sayfa 101) yer verilen empati kavramı analizinde, sağ duyu ve merkezilik açıklamalarını görürken, sayfa 101'de (bkz. sayfa 101) içerisinde ise sağ görüşü savunarak, kendisinin de kabinede bulunduğu iktidar hükümetin ön plana çıktığını görmemiz mümkündür.

Tufan Erhürman sol görüşü temsil eden ve Kıbrıs'ta barışı savunan KKTC Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı ile paralel bir duruşu sergilerken Erhürman Covid-19 krizini kendi seçim propagandası olarak kullandığı söylemlerinden gözlemlenebilir. Bunu propagandası içerisinde yer verdiği 'barış' 'hükümet karşıtı'

eleştirilerin yanı sıra halk sağlığına 3nem verdiğini içeren paylaşımlarında g3rmek m3mk3nd3r.

Araştırma Sorusu (4): KKTC CB aday adaylarının Covid-19 krizi için gerçekleştirdikleri s3ylemlerinde kriz adına gerçekleştirdikleri açıklamalarda 3z3m odaklı olmayı merkezlerine yerleştirdiler mi?

4 CB aday adayının da kriz adına gerçekleştirdikleri açıklamalarda Covid-19 krizini merkezlerinde yer alsada 3z3m odaklı oldukları tartışmalıdır.

Mustafa Akıncı'nın s3ylemlerinin 3z3m yanlısı olmadığı fakat sıklıkla h3k3meti eleştiren muhalefet gibi s3ylemlerini g3rmek m3mk3nd3r.

Ersin Tatar 3z3m odaklı yerine, çatışma odaklı hareket ettiği g3r3lmektedir. Tatar'ın bir paylaşımında yayınladığı 3z3r mesajı 3z3m odaklı olmasından değil kamuoyu karşısında kaybettiği itibarını artırmak için stratejik davrandığı g3r3lmektedir.

Kudret 3zersay diğer siyastcilere g3re daha fazla 3z3m odaklı s3ylemleri vardır. 3zersay'ın 3z3m odaklı s3ylemlerini sayfa 101 (bkz. sayfa 101) içerisinde g3rmek m3mk3nd3r.

Tufan Erh3rman'ın 3lke içerisine gelen yardımlar konusunda, halk ve sağlık konusunda 3z3m odaklı s3ylemler yaptığı g3r3lmektedir. Aynı zamanda Erh3rman'ın yaşanan salgınla ilgili h3k3mete yardım etme konusunda istekli olduklarının s3ylemi de bunu desteklemektedir. Fakat Erh3rman'ın yaşanan salgın s3recinde h3k3mete karşı s3ylemlerin ise çatışma erevesi içerisinde olduğunu

görülmektedir. Tufan Erhürman'ın hükümete yardım çağrısına karşılık hükümetle ile çatışmalı söylemleri de stratejik olarak kamuoyu algısına yönelik eylemler olarak tespit edilmiştir.

Araştırma Sorusu (5): KKTC CB aday adayları arasında hükümet karşıtı(muhalefet) olan siyasiler Covid-19 sürecini kamuoyu oluşturmak ve hükümete karşı propaganda yapmak için nasıl bir strateji uyguladılar?

Mustafa Akıncı, söylemlerini kamuoyu oluşturmak için kullanmıştır. Mustafa Akıncı propaganda yapmak adına özel bir çaba göstermeyip, hedef gösterilmediği konularda açıklamada bulunmamıştır.

Tufan Erhürman ise sürekli olarak her konu ile ilgili olarak ve hükümete karşı açıklama yapması göze çarpmaktadır. Bu doğrultuda Tufan Erhürman'ın çatışma çerçevesi kullanması, propagandasında önemli bir yere sahiptir. Erhürman'ın stratejik olarak Mustafa Akıncı'yı gözden düşürme, engelleme stratejisine başvurduğu da gözlemlendi.

5.2 Sonuç ve Öneriler

Kriz yönetimi süreci içerisinde siyasal iletişim alanının önemli rol oynadığını görmek mümkündür.

Mustafa Akıncı, Facebook'da en fazla desteği alan CB aday adayı konumundadır. Mustafa Akıncı, yaşanan pandemi süreci içerisinde diğer siyasilere oranla bir Cumhurbaşkanı olarak daha az çatışmaya girdiğini söylemlerinden görmek mümkündür. Cumhurbaşkanı Akıncı dijital ortamı diğer siyasilere oranla daha etkin kullandığını görmekteyiz.

Facebook’da en fazla paylaşım yapan Tufan Erhürman olarak görülmektedir.

Ersin Tatar’ın sorun olmayacak konuları dile getiren söylemleriyle yeni gündem yaratmaya çalışması dikkat çekicidir. Ersin Tatar konulara ilişkin olarak söylemlerine bakıldığında farklı konular ile gündeme getirerek gündem atlatması ve sıklıkla kendisinden bahsettirmiştir. Tatar’ın karşılıklı ‘sağlık’, ‘tedbir’ gibi söylemlerle görevde olduğu hükümetin başbakanlık görevinden çok muhalefet bir siyasetçi gibi sorumluluklarını örtbast ettiği ön plana çıkmaktadır.

Tufan Erhürman kriz yönetimi gönderi ve paylaşım sonuçlarına bakıldığında en fazla sosyal medya ve dijital medya platformunda en çok kullanan aday olarak görülmektedir.

Kudret Özersay paylaşımlarında çatışmaya girmeyen halkın yanında imaj ve itibarını artırmaya yönelik söylemlerde bulunmuştur.

Ersin Tatar’ın temsil ettiği halka, diğer siyasi partilere, eğitim kurumlarına vb., karşı söylemleriyle, sergilediği tutum ve davranışlarla, imajına zarar verdiği ve itibarın azaldığı görülmektedir.

Seçim sürecinde halkın güveni tekrardan kazanmak için yeni bir strateji ile gündeme gelmesi beklenmektedir.

5.2.1 Öneriler

Bu çalışmada CB aday adayının Facebook üzerinden paylaşımlarındaki söylemler ve kriz yönetim stratejilerini ele aldı. Bu çalışmaya ek olarak CB aday adayının hedef kitleleri üzerinden gerçekleştirilecek bir çalışma ile halkın ve hedef kitlenin CB aday

adayı hakkındaki algısı ölçümlenebilir. Çalışma Facebook paylaşım sitesi ile sınırlandırılmıştı. Gelecek çalışmada diğer sosyal medya siteleri de örnek alınarak çevreleme gerçekleştirilebilir.

Bu çalışmada dört CB aday adayının Facebook üzerinden yaptıkları paylaşımlardaki söylemleri ve kriz yönetim stratejileri ele aldı.

Bu çalışmaya ek olarak CB aday adayının hedef kitleleri üzerinden gerçekleştirilecek bir çalışma ile halkın ve hedef kitlenin CB aday adayını hakkındaki algısı ölçümlenebilir.

Çalışma Facebook paylaşım sitesi ile sınırlandırılmıştı. Gelecek çalışmada diğer sosyal medya siteleri de örnek alınabilir.

KAYNAKLAR

- Aksu, A. (2015), Kriz Yönetimi ve Vizyoner Liderlik. *Journal of Yaşar University*, 2435-2450.
- Ali , F. (2016), Üniversite Öğrencilerinin İnternet ve Sosyal Medya Kullanım Amaçlarının Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 18.
- Altay, D. (2003), Küresel Köyün Medyatik Mimarı: Marshall McLuhan. Kadife Karanlık. *İstanbul Su Yayınları*, 1-72.
- Altunay, A. (2012), Geneksel Medyadan Yeni Medyaya Görüntü Düzeyi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33-44.
- Arık, F. (2011), İletişim Eğitimi ve İletişim Akademisyenleri: Veriler Işığında Genel Bir Değerlendirme. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 78-89.
- Armağan, N. (2012), Küresel Kamuoyunun yükselişinde İnternet Kullanım Pratikleri:” Üniversite Gençliğinin Farkındalığı” Üzerine Yapılan Bir Araştırma. *New Communication Technologies*, 153.
- Arslan, E. (2016), Markaların kriz dönemlerinde sosyal medya kullanımı stratejileri: Gezi Parkı olayları sürecinde Twitter üzerine bir inceleme. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2-4.

Arslan, H. (2003), Kriz Oluşum Süreci ve Kriz Yönetiminde Proaktif ve Rekatif Yaklaşım . *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23-56.

Arslan, H. (2015), Bir Siyasal İletişim Aracı Olarak Facebook'un Seçmenlerin Oy Verme Kararı Üzerindeki Etkileri: KKTC 2013 Milletvekilliği Erken Genel Seçimleri Örneği. *Folklor/Edebiyat*, 9-12.

Arsoy, A. (2017), Treasure in Varosha: The Role of a Cypriot Myth in the Construction of Turkish Nationalist İdentity, *Cyprus and its Conflicts: Representations, Materialities, and Cultures/ Berghahn Books*, 228-245.

Aslı, T. (2007), Krizlerle Baş Etmede Sosyal Medyanın Yeri ve Önemi. *EGE Akademik Bakış Dergisi*, 407-417.

Aydoğan, M. (2012), Alternatif Medya Olarak Yeni Medya. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 58-70.

Ayhan, A. (2018), Türkiye'ye Yönelik Algı Operasyonlarının Dijital Medyaya Yansımaları. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 12-20.

Aziz, A. (2013), Siyasal İletişim. *Ankara Nobel Yayınları* , 43-57.

Aziz, A. (2017), Siyasal İletişim. *Ankara Nobel Yayınları* , 25-27.

Balcı,B. (2003), Politik Kavramlarda İmaj Yönetimi (Genç Parti Örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 143-162.

- Barutçu, M. (2013), Sürdürülebilir Sosyal Medya Pazarlaması ve Sosyal Medya Pazarlaması Etkinliğinin Ölçümü. *İnternet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi*, 5-24.
- Baş, Ö. (2014), Görsel İletişimde Grafik Tasarımcının Hedef Kitle Üzerindeki Etkisi. Master's Thesis, *İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Bostancı, M. (2016), Siyasal İletişim 2.0, *Erciyes İletişim Dergisi*, 85-90.
- Bulunmaz, B. (2011), Otomotiv Sektöründe Sosyal Medyanın Kullanımı ve Fiat Örneği. *Global Media Journal Turkish Edition*, 19-50.
- Canöz, K. (2010), Seçmen Tercihinde Aday İmajının Rolü: 29 Mart 2009 Yerel Seçimleri Öncesinde Konya Seçmeni Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 95-114.
- Çakır, H. (2006), Bir İletişim Dili OLarak İnternet. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 71-96.
- Çakır, H. (2007), Geleneksel Gazetecilik Karşısında İnternet Gazeteciliği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s.22-24.
- Çakır, S. (2016), Siyasal İletişim Sürecinde Sosyal Medya: Türkiye’de Siyasi Liderlerin İnstagram Kullanım Pratikleri Üzerine Bir İnceleme. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7-28.

- Çakmak, E. (2008), İlköğretim İkinci Kademe ve Lise Öğrencilerinin Ders VE Sınıf Düzeylerine Göre Öğrenme Stratejileri ve Güdülenme Düzeylerinin Belirlenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1-26.
- Çankaya, M. (2012), Kitle İletişim Özgürlüğü. *Beta Yayınları*.23-37.
- Çelik, H. (2008), Söylem Analizi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Dergisi*, 99-114.
- Çıldan, E. (2012), Sosyal Medyanın Politik Katılım ve Hareketlerdeki Rolü. *Akademik Bilişim Dergisi*, 1-3.
- Çoban, B. (2006), Yeni Emperyalizm Çağında Yeni Medya: Küreselleşme Sürecinde Medya Eleştirisi. *Yeni İletişim Ortamları ve Etkileşim Uluslararası Konferansı Kitabı*, 1-3.
- Demirel, D. (2011), Demokrasi ve Demokratikleşme Üzerine. Lider Ülke Türkiye, 6. Destinasyon Tatmininin Belirleyicileri: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni Ziyaret Eden Yabancı Turistlerin Algılamalar. *Global Media Journal: Turkish Edition*, 2-4.
- Demirtas-Madran, H. (2016), Turkish Version of Facebook Jealousy Questionnaire: Reliability and Validity Studies on University Students/Facebook Kıskançlığı Olceginin Turkce Formu: Universite Öğrencileri Üzerinde Gecerlilik ve Guvenilirlik Çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(S1), 93-112.

- Dilber, F. (2012), Seçmenlerin Kitle İletişim Araçlarından Aldığı Siyasal İçerikli Bilgilerden Etkilenme Düzeyi; Karaman İli Seçmenleri Üzerine Bir Alan Araştırması. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, ss.40-56.
- Duğan, Ö. (2018), Sosyal Medya Kaynaklı Krizlerin ‘İmaj Restorasyon Teorisi’ *Akdeniz İletişim Dergisi*, 294-300.
- Durusoy, O. (2011), Öğretmen Yetiştirmede Web 2.0 ve Dijital Video Teknolojilerinin Kullanılarak Öğretmenlik Öz-Yeterliğinin Geliştirilmesi. *Yüksek Lisans Tez Çalışması*, 23-37.
- Eren, E. (2014), Sosyal Medya Kullanım Amaçları Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Bazı Kişisel Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 230-243.
- Ersoy, M. (2010). Peace Journalism and News Coverage on Cyprus Conflict. Master's Thesis. Famagusta, Cyprus: *Eastern Mediterranean University*,26-57.
- Eser, Ö. (2015), İnternet ve Sosyal Ağların Siyasal Katılım Üzerine Etkisi-SDÜ Örnek Olayı-The Impact of the Internet and Social Networks on Political Participation-The Case of SDU. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,196-219.

- Geçer, E. (2016), Siyasal İletişim ve Din: Birlikteliğin İmkânı. *Mütefekkir Dergisi*, 273-288.
- Gelir, E. (2014), Yerel Seçimlerde Aday İmajı: 30 Mart 2014 Yerel Seçimleri Öncesinde Isparta Seçmeni Üzerine Bir Araştırma. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 27-50.
- Güçlü, N. (2003), Stratejik Yönetim. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt 23, Sayı 2, 61-85.
- Güllüpmar, H. (2015), Stratejik İletişim Bağlamında Türkiye'deki Halkla İlişkiler Bölümlerinin Ders Müfredatları Üzerine Bir İnceleme. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2-12.
- Haçer, E. (2006), Kıbrıs Türk Basımında Sahiplik Yapısı ve Haber Üzerindeki Etkileri. *Küresel İletişim Dergisi*, 1-13.
- Heywood, B. (2006), Siyaset. *Liberte Yayınları*, 17-19.
- Işık, U. (2007), Medya Bağımlılığı Teorisi Doğrultusunda İnternet Kullanımının Etkileri ve İnternet Bağımlılığı. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23-25.
- Jansen, (2014), Search For Compositeness, Leptoquarks and Large Extra Dimensions in eq Contact Interactions at. *HERA*, 37-43.

- Kalaycı, B. (2017), Sosyal Medyada Kriz İletişimi; Turkcell Örneği. *Uluslararası İletişimde Yeni Yönelimler Konferans Bildirgesi Dergisi*, 332-342.
- Kara, M. (2013), Siber Saldırıları Siber Savaşlar ve Etkileri. *İstanbul Bilgi Üniversitesi Dergisi*, 12-17.
- Karaçor, M. (2009). Yeni İletişim Teknolojileri, Siyasal Katılım, Demokrasi. Yönetim ve Ekonomi. *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 121-131.
- Karagöz, Ö. (2016), Siyasal İletişim ve Medya. *Academia. edu.tr*, 23-36.
- Karakoç, M. (2012), Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı Bağlamında Facebook: Konya Üzerine Bir Araştırma. *Akdeniz İletişim Dergisi*, 18-24.
- Kırcaali, G. (1999), Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. *Bilim ve Araştırma Dergisi*, 3-12.
- Kocabaş, İ. (2016), Halkla İlişkiler Aracı Olarak Sosyal Medya: Arçelik ve Bosch Markalarının Kurumsal Facebook ve Twitter Hesapları Üzerine Bir İnceleme.86-78.
- Köker, E. (2012), Destinasyon Tatmininin Belirleyicileri: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni Ziyaret Eden Yabancı Turistlerin Algılamaları. *Global Media Journal: Turkish Edition*, 4-23.

- Mahiroğulları, A. (2004), Teorik Çerçevesi ve Dünyadaki Uygulamalarıyla Sendika-Siyaset, Sendika-Siyasal Parti İlişkisi.90-97.
- Mehmet, İ. (2011), Sosyal Medya ve Arap Baharı. *Akdemik İncelemeler Dergisi*, 56-59.
- Mora, N. (2011), Medya Çalışmaları Medya Pedagojisi ve Küresel İletişim. *Nobel Yayınları*.45-66.
- Murthy, D. (2013), Twitter:Social Communication in The Twitter Age. *International Journal of Interactive Communication Systems and Technologies*, Sayı:3, 66-69.
- Muzaffer, A. (2011), Ücretsiz Mevsimsel Grip Aşılarını Yaptıran Kişilerin, Ücretsiz Pandemik Grip Aşısı Karşısındaki Tutum ve Davranışları. *Türkiye Halk Sağlığı Dergisi*, 108-112.
- Öktem, D. (2012), Grafik Tasarımda İşlevsellik, Yüksek Lisans Tezi. *Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Dergisi*. 45-88.
- Özdemir, A. (2008), Sosyal Ağ Özellikleri Bakış Açısıyla Sosyal Sermaye ve Bilgi Yaratma İlişkisi: Akademisyenler Üzerinde Yapılan Bir Alan Araştırması. 23-45.
- Özdil, T. (2017), Krizlerle Baş Etmede Sosyal Medyanın Yeri ve Önemi. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 17(3), 407-415.

- Öze, N. (2017), Gündelik Yaşamda İnternet ve Sosyal Ağları kullanma Pratikleri
Kuzey Kıbrıs Vaka İncelemesi, *İntermedia International e-Journal ISSN:*
2149-3669, 3(5), 278-300.
- Özer, M. (2014), Siyasal İletişimin Etkinliğinde Algılama Yönetiminde Rolü. *Hak İş
Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 7-9.
- Özlem, N. (2010), Pandemic Influenza A (H1N1) 2009-2019 Virus and Clinical
Experience. *Yoğum Bakım Dergisi*, 1-12.
- Parsa, A. (2007), İmgenin Gücü ve Görsel Kültürün Yükselişi. *Fotografya Dergisi*,
1-10.
- Sabuncuğlu, G. (2004), Sosyal Medyadaki Yeni Kanaat Önderlerinin Birer Reklam
Aracı Olarak Kullanımı: Twitter Fenomenleri Üzerine Bir Araştırma. *İletişim
Kuram ve Araştırma Dergisi*, 38-40.
- Selvican, Ü. (2010), Pandemic Influenza A (H1N1) 2009 Virus and Clinical
Experience. *Yoğum Bakım Dergisi*, 1-12.
- Solmaz, B. (2016), Halkla İlişkilerde Proaktif ve Reaktif Stratejiler. *İletişim
Fakültesi Dergisi*, 143-152.
- Solmaz, G. T. (2013), İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Uygulama.
Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 23-32.

- Şafaklı, O. (2017), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde. Lefkoşa: *Yakın Doğu Üniversitesi Bankacılık ve Finans Bölümü Dergisi*, 105-111.
- Şener, E. (2015), Türkiye'de Sosyal Medyanın Siyasi Katılıma Etkileri. *Folklor/Edebiyat Dergisi*, 75-98.
- Tarhan, A. (2012), Büyükşehir Belediyelerinin Sosyal Medya Uygulamalarına Halkla İlişkiler Modellerinden Bakmak. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 87-103.
- Üste, S. (2007), 2007 Genel Seçimlerinde Siyasal Pazarlama Tekniklerinin Kullanımı ve İzmir İli Örneği. İzmir: *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19-38.
- Vural, M. (2010), Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. *Journal of Yasar University*, 20-23.
- Yalur, E. (2014), *Türkiye'deki Sosyal Sorumluluk Kampanyalarının Reklam Grafiği Açısından Değerlendirilmesi*. İstanbul: Master's Thesis, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.56-67.
- Yeğen, C. (2013), Demokratik ve Yeni Bir Kamusal Alan Olarak Sosyal Medya. Muş: *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.23-34.

- Yetişkin, E. (2013). Beğen ve Paylaş: Yeni Medyaya Mikro-Sosyolojik ve Ekonomi-Psikolojik Bir Bakış. *Yeni Medya Çalışmaları Dergisi*, 7-8.
- Yıldırım, K. (2008), Sosyal Ağ Sitelerinin Reklam ve Halkla İlişkiler Ortamları Olarak Değerlendirilmesi. *Journal of Yaşar University*, 1111-1143.
- Yıldırım, Y. (2012), İletişimsel Eylem Kuramı Işığında Siyasal İletişim ve AK Parti Örneği. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 43-46.
- Yıldız, G. (2017), Siyaset Sosyolojisi Boyutuyla Türkiye’de Siyasal Kayırmacılık. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 50-63.
- Yılmaz, B. (2003), Toplumsal İletişim ve Kütüphane. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2-22.
- Yücebaş, Ç. (2006), *Grafik Tasarımda Görsel Bütünlük Oluşturmada Tipografi ile Görseller Arasındaki İlişki ve Sanat Eğitimiindeki Yeri*. Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 100-122.
- Yücel, B. (2019), SARS-Corona Virüsüne Genel Bakış. *Türkiye Teknoloji ve Uygulamalı Bilimler Dergisi Turk Japp Sci Tech*, 32-39.
- URL 1: Mart-Nisan ve Mayıs 2020 tarihlerinde, <https://www.brt.com.tr/> Bayrak Radyo Televizyon Kurumu adresinden erişildi.

URL2: Mart,NisanveMayıs2020tarihlerinde,<https://haberkibris/haber/kıbrıs/dijital/> DigitalHaberPortalServicesLTD, adresinden erişildi.

URL 3: Mart-Nisan ve Mayıs 2020 tarihlerinde <https://www.pio.mfa.gov>, Dünya Sağlık Örgütü adresinden erişildi.

URL4: Mart-Nisan ve Mayıs 2020 tarihlerinde<https://www.kıbrısgenctv.org>, Kıbrıs Genç TV Birinci Group adresinden erişildi.

URL5: Mart-Nisan ve Mayıs 2020 tarihlerinde<https://www.kktcsağlıkbakanligi.org> Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı adresinden erişildi.

URL6: 17 Mart 2020 tarihinde <https://www.yskmahkemeler.com.tr>, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu adresinden erişildi.

URL7: MartisanveMayıs2020tarihlerinde,<https://www.facebook.com/mustafaakinci>. Mustafa Akıncı Kişisel Facebook profili adresinden erişildi.

URL8: Mart-Nisan ve Mayıs 2020 tarihlerinde <https://www.facebook.com/ersintatar> ErsinTatarKişiselFacebookProfili adresinden erişildi.

URL9: MartNisanveMayıs2020tarihlerinde<https://www.facebook.com/kudretözersa> y. Kudret Özersay Kişisel Facebook Profili adresinden erişildi.

URL10: MartNisanveMayıs2020tarihlerinde<https://www.facebook.com/tufanerhürman>.TufanErhürmanKişiselFacebookProfiliadresinden erişildi.

EKLER

Ek 2: CB Aday Adayı Ersin Tatar'ın Kişisel Facebook Profili

 Ersin Tatar [Bizimle İletişime Geç](#) [Beğendin](#) [Mesaj](#) [Q](#) [...](#)

149 arkadaşın dahil 12.810 kişi bunu beğendi

13.372 kişi takip ediyor

<http://www.ersintatar.net/>

[Mesaj Gönder](#)

info@ersintatar.net

[Siyasetçi](#)

[ersintatar](#)

[ersintatar](#)

Fotoğraflar [Tümünü Gör](#)

BAŞA TUTTURULAN GÖNDERİ

 Ersin Tatar
3s · Herkese Açık

Güzel günler sana gelmez. Sen onlara yürüyeceksin. Haydi hep birlikte 11 Ekim'de yeni bir geleceğe yürüyelim.

[#YeniBir](#) [#GeleceğeYürüyoruz](#) [#DoğruKarar](#) [#ErsinTatar](#)

[f](#) [r](#) [e](#) [e](#) 142 18 Yorum 85 Pavlasım

Ek 3: CB Aday Adayı Kudret Özersay'ın Kişisel Facebook Profili

 Kudret Özersay [Daha Fazla Bilgi Al](#) [Beğendin](#) [Mesaj](#) [Ara](#) [...](#)

Kudret Özersay - KKTC Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı - 2020 Cumhurbaşkanlığı Adayı

283 arkadaşın dahil 16.386 kişi bunu beğendi

17.705 kişi takip ediyor

<http://www.KudretOzersay.com/>

[Mesaj Gönder](#)

[Siyasetçi](#)

[kudretozersay](#)

[kudretozersay](#)

[Fotoğraf/Video](#) [Yerini Bildir](#) [Arkadaşlarını Etiketle](#)

BAŞA TUTTURULAN GÖNDERİ

 Kudret Özersay
3 Ekim, 18:51 · Herkese Açık

Yola devam Özersay'la
[#KudretOzersay2020](#)

Fotoğraflar [Tümünü Gör](#)

Ek 4: CB Aday Adayı Tufan Erhürman'ın Kişisel Facebook Profili

 Tufan Erhürman

Beğendin Mesaj

CTP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Adayı

238 arkadaşın dahil 8.418 kişi bunu beğendi

9.030 kişi takip ediyor

Mesaj Gönder

tufaner@yahoo.com

Siyasi Aday

erhurman

tufanerhurman

 Tufan Erhürman
4s · Herkese Açık

#DoğrusunuBiliyoruz

225 9 Yorum 69 Paylaşım

Beğen Yorum Yap Paylaş

En Alakalı

Yorum yaz...

Fotoğraflar Tümünü Gör

